The Latvian Newspaper for Canada and U.S.A.

Published twice weekly by Latvian Relief Society of Canada „Daugavas Vanagi", inc. — Editorial and Business Offices: 123 Huron St., Toronto, Ontario, Canada. Telephone. EM 8-0792. Editor in U.S.A. — A.Zvērinš, 90-16 Park Lane S., Woodhaven 21, N.Y., U.S.A. Tel. VI 6-7667.

AUTHORIZED AS SECOND CLASS MAIL POST OFFICE DEPARTMENT, OTTAWA

LATVIJA
AMERIKĀ

Latviešu laikraksts Amerikā

Iznāk divas reizes nedēļā — trešdienās un sestdienās. Izdevējs — Latviešu aprūpes biedrība Kanadā „Daugavas Vanagi", inkorporēta. Redaktori: I. Vīksna, J. Vītols, A. Gailīte. Redakcija un kantoris: 123 Huron St., Toronto, Ontario, Canada. Tel. EM 8-0792. ASV red. — A. Zvēriņš, 90-16 Park Lane S. Woodhaven 21, N.Y., U.S.A., Tel VI 6-7667. Abonēšanas maksa ASV un Kanadā: par 1 mēn. $1.50; par 3 mēn. $4.50; par 6 mēn. $8.50; par 1 gadu $16.00. Sludinājumu maksa: sludinājumu daļā $1.40; tekstā $2.80—$5.60 par vienas collas slejas telpu.

WEDNESDAY, JANUARY 2, 1957. | 1./538. n-rs. | TREŠDIEN, 1957. G. 2. JANVĀRĪ | 7. gads

Izturību un cietu gribu, gaišu sākot Jauno gadu!

JAUNAIS ŽĒLASTĪBAS GADS

ARCHIBĪSKAPA T. GRĪNBERGA VĒSTĪJUMS LATVIEŠU TAUTAI

Ps. 4 — 4,5. Atzīstiet jele, ka tas Kungs brīnišķīgi vada to, kas Viņu bīstas. Tas Kungs mani paklausa, kad viņu piesaucu. Daudzi saka, kas dos mums labumu? Ak Kungs, paceli pār mums Tava vaiga gaišumu. Es apgulšos ar mieru un aizmigšu. Jo vienīgi Tu, Kungs, dari, ka droši dzīvoju. Amen.

Mīļie kristīgie brāļi un māsas. Atkal viens gads ir nogrimis mūžības ūdeņos. Strauji un ātri tas aiztecēja un aizgāja ar saviem priekiem un bēdām. Vienu viņš veda uz prieka augstumiem, ļāva tam dzīvē panākumus gūt. Bet dažu labu būs vedis arī bēdu dziļumā. Nav iespējams attēlot visu, kas pagājušā gadā pieredzēts un piedzīvots. Vecais gads ir aizgājis un jauno mēs uzņemam. Ko viņš mums dos jeb ņems — to mēs nezinām.

Ir jauka atziņa un liecība, ka mēs kristieši topam brīnišķīgi vadīti, ja Dievu bīstamies. Ir jauki zināt, ka mēs neesam padoti tumša likteņa varai, kas neprasa nedz ko ciešam, nedz par ko priecājamies. Mēs neesam arī padoti sastingušiem dabas likumiem. Bet viss, ko pārdzīvojam un redzam ap sevi, ir Dieva brīnišķa vadība. Šī drošā pārliecība dara mūsu sirdis miera bagātas un dara dvēseli drošu arī tumšai nākotnei pretī.

Bet Kristus pretinieki jautā un prasa: Kas dod jums drosmi un tiesības apgalvot, ka Dievs visu vada un noteic? Vai tad pasaulē un atsevišķā cilvēka dzīvē viss neiet juku jukām, vai nenotiek briesmīgas dabas katastrofas vai nenotiek smagas cīņas uztura dēļ? Viss tas gan liek mums šaubīties, ka Dievs visu noteic un vada. Vai viss tas, kas pagātnē un beidzamā gadā briesmīgs noticis, mums neatņem spēju ticēt, ka Dievs visu brīnišķi un svētīgi vada? Viss, kas notiek Ungārijā, kur tautu apkaro, iznīcina un verdzina tikai tāpēc, ka tā grib brīvībā dzīvot, cilvēka tiesības atgūt - atgādina mums mūsu tautas ciešanas, par ko uztraucas visa pasaule un visas ļaužu kārtas. Varonīgi cīnās ungāru tauta un salauzīs netaisno necilvēcības varu. Tai ir jānovīst kā zāle novīst un jānokalst, kā lapu zaļums nokalst. Bet kad tas notiks, to noteic Dievs. Bet vai vienas tautas ciešanas un visas pasaules nespēja to novērst neiedveš šaubas mūsu dvēselē, ka Dievs visu vada? Zināms, tā liekas — mēs to visu izprast nespējam. Viss ir tik briesmīgs un necilvēcīgs, viss atkarīgs no likuma: kas stiprāks, tam taisnība.

Bet vai visi tie notikumi cilvēcē, ko pieredzam un nesaprotam, — ir pretpierādījums pret Dieva vadību? Nē un atkal nē. Ir tiesa, mēs daudz ko nesaprotam vēstures gaitās un atsevišķa cilvēka dzīvē. Mūsu zināšana un mūsu izpratne, mūsu prāts un saprašana ir tik ierobežoti, ka daudz ko nesaprotam, ka nesaprotam Dieva domas, nedz Dieva ceļus, bet tāpēc vien, ka tos nesaprotam, teikt, ka Dievs visu nevada un nenoteic — būtu par daudz pārdrošs un iedomīgs apgalvojums.

Jau tas vien, ka sāpīgie notikumi Ungārijā izraisīja tādu mīlestības izpausmi visā pasaulē, kā to redzam, ir zīme, ka Dieva roka visu vada. Briesmīgie patmīlības un varas kārie notikumi izraisīja mīlestību, kas jāapbrīno. Arī atziņa, ka grēks ir ļaužu posts, būs tā svētība, ko nes briesmīgais bēgļu posts.

Bet pilngi neapšaubāma kļūst Dieva vadība tam, kas to piedzīvojis pats Kungā Jēzū Kristū.

Vai visa mūsu Pestītāja dzīve, ciešanas, miršana un augšāmcelšanās nav pierādījums tam, cik brīnišķīgi Dievs visu vada. Lielā Piektdienā Dieva ceļi ar Jēzus dzīvi ir neizprotami. Kā var Dievs pieļaut tādu netaisnību? Bet Lieldienu rītā Dieva vadība kļuva redzama visā pasaulē. Kas Dieva vadību še ir piedzīvojis, tas nekad vairs nešaubās, ka Dievs visu brīnišķīgi vada, kaut arī viss notiek citādāk, nekā mēs to vēlamies un gribam.

Kad nu gada sākumā prasām, ko gan Jaunais gads nesīs un ņems mūsu tautai un atsevišķiem tautas locekļiem, tad uz to mums jāatbild: to mēs nezinām, bet notiks tas, ko Dievs būs lēmis, un tas būs mums par svētību.

Arī mums latviešiem vispārīgi — un mums trimdā sevišķi — uzmācas daži jautājumi un proti: kā būs, vai Jaunā gadā zudīs visas nesaskaņas tautā un baznīcā, kas līdz šim vēl nav pārvērtušās pilnīgā vienprātībā? — To cerēsim.

Pamēģināsim uzticēt visu savu dzīvi Dieva vadībai un mēs jutīsim, ka visa mūsu dzīve kļūst vienkāršāka, dabiskāka, bezbailīgāka. Tad mēs nezūdīsimies par nākamo dienu, bet apzinīgi pildīsim savus tagadnes uzdevumus. Tad mēs vairs neskumsim, kaut arī mūsu klusi lolotās cerības un mūsu nodomi nepārvēršas īstenībā. Tad arī cilvēki, ar kuriem mums jāsastopas, kļūs mums par svētīgu dāvanu. Tad mēs arī nebūsim vairs nelaimīgi par to, ka mūsu dzīvē notiek citādāk, nekā mēs to bijām nodomājuši, bet priecāsimies uz to, ko labu esam saņēmuši.

Un nu, mana mīļā tauta, baznīcas un tautas locekļi, ko lai jums novēlu uz Jauno gadu? Neko citu, kā ticēt un zināt, ka Dievs brīnišķīgi vada ikvienu, kas Viņu bīstas. Un kas to zina un tic, to nemoka bailes nedz no necaurredzamās nākotnes, ne no cilvēku ļaunuma, nedz no 3. pasaules kara. jo ticības priekā un mierā tas runās: „Es apgulšos ar mieru un aizmigšu, jo vienīgi Tu, ak Kungs, dari, ka es droši dzīvoju."

Uz to Kungs, Dievs dodi mums īstu svētības gadu, to izlūdzos, mīļais Debesu Tēvs, savai baznīcai, visai tautai un sev.

Latvijas ev.-lut bazn. archibīskaps.
Prof Dr. Teodors Grünbergs.

Dobjas vai līksmas būs zvanu skaņas, kas iezvana 1957. gadu? — B. Ancāna zīmējums LA

KRIZE PADOMJU SAVIENĪBAS OGĻRŪPNIECĪBĀ

Ogļraču pasīvā pretestība sagrauj valdības plānus. — Padomju ogļrača ražība ir 8 reizes zemāka par amerikāņa ražību.

Laikraksti vēstī, ka akmeņogļu iegūšana Padomju Savienībā pēdējā laikā tā kritusies, ka dažos rūpniecības rajonos nācies fabrikās sašaurināt ražošanu.

Noskaidrots, ka ogļu iegūšanas straujo samazināšanos izraisījusi pieaugošā strādnieku pasīvā pretestība: padomju ogļracis nav apmierināts ar pārāk zemo izpeļņu, nenormālajiem darba apstākļiem un pašu komūnistisko iekārtu, kāpēc kļuvis vienaldzīgs un paviršs.

Sakarā ar to stāvoklis ogļu rūpniecībā tik tālu pasliktinājies, ka varas vīri bijuši spiesti sūtīt uz šachtām darbā kareivjus. Ogļu trūkums esot arī galvenais nesaskaņu cēlonis starp Kremli un satelitiem, īpaši ar Poliju, kuŗa tagad spiesta piegādāt Pad. Savienībai lielos daudzumos savas ogles, pie tam zem pašizmaksas cenas.

Jau vasaras vidū padomju presē sāka parādīties ziņas, ka ogļu trūkuma dēļ dažās fabrikās jāsamazina ražošana. Tuvojoties ziemai un, it īpaši pēdējā laikā, kaut arī šachtās darbā iesaistīti kareivji, daudz jaunatnes un pat sievietes, stāvoklis nav uzlabojies. Tas arī esot galvenais iemesls Sabūrova atcelšanai no plānošanas komisijas pr-ža amata, kas notika Ziemassvētku laikā, kad uz ārkārtēju plenārsēdi sanāca kompartijas CK. Kā zināms, min. sēdē Sabūrova vietā iecēla Pervūchinu līdz ar 6 palīgiem. Tanī pašā sēdē izdeva uzsaukumu valdības un partijas organiem, arodbiedrībām, inženieŗiem un strādniekiem, aicinot steidzīgi celt ražību šachtās un iedzīt no plāna atpalikušo ogļu iegūšanu.

Te jāpiebilst, ka sakarā ar krizi padomju ogļrūpniecībā, savu vērtējumu par to presē sniedzis angļu strādnieku partijas pārstāvis ogļracis Sems Vatsons, kas pag. gadā viesojās Padomju Savienībā, kur ar savu delegāciju apmeklēja ogļraktuves Eiropas un Āzijas Krievijā. Viņš izteicies:

„Kaut kas padomju zemē ogļu iegūšanā nav kārtībā. Šachtu iekārta laba, kvalificētu strādnieku netrūkst, bet ražība ļoti zema."

Padomju Savienībā caurmērā gadā iegūst 430 milj. tonnu ogļu. Pēc Vatsona aplēses to veic 2 milj. strādnieku — vīrieši un sievietes. Turpretim ASV apm. to pašu daudzumu ogļu tanī pašā laikā iegūst tikai 250.000 strādnieku. Tas nozīmē, ka padomju ogļraču ražība ir 8 reizes zemāka par amerikāņu sniegumu. Tāpēc arī nav ko brīnīties, ka visi, kaut arī pieticīgi Kremļa ražošanas plāni — netiek īstenoti, izņemot kaŗa rūpniecību, kur strādnieku stāvoklis privilēģēts.

SUECAS KANĀĻA TĪRĪŠANA VĒL NAV SĀKTA

Atvaļinātais amerikāņu sapieŗu ģenerālis Vīters, kas Apvienoto Nāciju uzdevumā vadīs Suecas kanāļa tīrīšanas darbus, turpina sarunas ar ēģiptiešiem, lai saņemtu nepieciešamās atļaujas darbu sākšanai.

Suecā, Ēģiptē. Kaut gan angļu un franču kaŗaspēks Suecas kanāļa joslu jau atstājis un izraēļi sola atstāt Ēģiptes territoriju 1957. gada janvāŗa pirmajā nedēļā, Ēģiptes valdība vēl vienmēr kavējas ar atļaujas došanu Suecas kanāļa tīrīšanas darbu, kas notiks Apvienoto Nāciju uzraudzībā, uzsākšanai.

Sabiedroto okupācijas kaŗaspēkam uzturoties Port-Saidā, angļi un franči uz savu roku uzsāka Suecas kanāļa ziemeļu gala tīrīšanu, dažu nedēļu laikā paveicot tik daudz, ka 25 jūdžu gaŗumā jau bija iespējama vienvirziena satiksme. Šai kanāļa posmā tīrīšanas darbi turpinās arī tagad — tos izdara angļi un franči, kuŗiem Ēģiptes valdība atļāva pabeigt uzsāktā posma iztīrīšanu. Kanāļa dienvidus galā, kur tīrīšanas darbiem būtu jānotiek Apvienoto Nāciju uzraudzībā, tie līdz šim nav vēl sākušies, lai gan lielāks skaits kuģu no dažādām Eiropas valstīm jau vairāk kā nedēļu ar nepacietību gaida Ēģiptes valdības atļauju. Pagājušās nedēļas nogalē Ēģiptes valdība aizbildinājās, ka kanāļa dienvidu daļa vēl esot pilna ar mīnām un ka Apvienotām Nācijām ar kaŗa laikā nogremdēto kuģu izcelšanu būs jāpaciešas, kamēr izzvejos visas mīnas. Apvienoto Nāciju diplomātu aprindās tomēr valda ieskats, ka, nevis mīnas, bet gan Ēģiptes politika vainojama tīrīšanas darbu uzsākšanas kavēšanā.

Ģen. Vīleks, kas Apvienoto Nāciju uzdevumā vadīs Suecas kanāļa tīrīšanas darbus, pagājušās nedēļas nogalē, pēc sīkas kanālim nodarīto bojājumu pārbaudes, paziņoja, ka tīrīšana, ja darba gaitā nerastos neparedzēti traucējumi, ilgtu apm. veselu gadu, kamēr 103 jūdžu gaŗo ūdensceļu savestu lietošanas kārtībā. Ģen. Vīlers aizrādīja, ka nav jārēķinās tikai ar nogrimušo kuģu izcelšanu un sagrauto tiltu atjaunošanu, bet arī ar kaŗa laikā bojātās kanāļa mašīnērijas izlabošanu, kas vien varētu izmaksāt ap 40 milj. dolaru.

PRĀGAS RADIO ATMET PADOMJU HIMNU

Prāgā. Prāgas radio kopš šīgada Ziemassvētkiem savus ikdienas raidījumus vairs nenoslēdz ar padomju himnu. Līdz šim, jau no 1948. gada, kad Komūnisti pārpēma varu Čechoslovakijā, katru pusnakti Prāgas radio kopā ar čechu himnu nospēlēja arī Padomju Krievijas. Tas esot darīts par godu padomju armijai, kas Otrā pasaules kaŗa beigās atbrīvoja Čechoslovakiju. Prāgas radio līdz šim vēl nav turējis par vajadzīgu paskaidrot, kādēļ pārtraukta padomju himnas spēlēšana.

NEMIERI UKRAINĀ

PĒC ZIŅĀM, KAS PARĀDĪJĀS PRESĒ, KA VAIRĀKI TŪKSTOŠI UKRAIŅU TAUTĪBAS SARKANARMIEŠU PĀRGĀJUŠI UNGĀRU RĪVĪBAS CĪNĪTĀJU PUSĒ, TAGAD VĪNĒ SAŅEMTA INFORMĀCIJA PAR NEMIERIEM UKRAINĀ.

Vīnē. Ungāru bēgļi, kas no Budapeštas ieradušies Austrijā, zina stāstīt, ka vairākās Padomju Savienības pilsētās notikušas sacelšanās pret komūnistisko iekārtu. Galvenais nemieru centrs esot Ukraina un tās galvaspilsēta Ķijeva. Pēc cīņām nemiernieku un padomju armijas vienību starpā pēdējā esot cietusi daudz smagāk kā Budapeštā.

Ziņas par nemieriem Ukrainā Rietumu pasaulē saņemtas arī no citiem avotiem, kas arī liecina, ka Ķijeva esot brīvības cīņu smaguma centrs. Galvenie pretkomūnistu cīnītāji esot studenti. Nemieriem sasniedzot kulmināciju, visa satiksme ar Kijevu bijusi pārtraukta, jo pilsēta bijusi tanku ielenkumā.

1956 GADS PASAULES POLĪTIKĀ

Pagājušā gada polītisko notikumu rezultātā Padomju Savienība ir smagi zaudējusi prestiža ziņā. Anglija un Francija ar savu akciju Vidējos Austrumos ir vairāk zaudējušas nekā ieguvušas, kamēr Sav. Valstis ar savu nostāju Vidējo Austrumu jautājumā ir ieguvušas jaunus draugus Āzijas - Afrikas bloka valstu starpā Apvienotajās Nācijās.

Lai cik nenoteikta kādreiz arī liktos Sav. Valstu polītika Rietumu pasaulē, ASV joprojām ieņem vadošo vietu. Tās respektē un ar tām rēķinās. Anglija un Francija, uzsākot agresiju pret Ēģipti, Sav. Valstu nostāju mēģināja ignorēt, bet no agresijas nekas neiznāca, kamēr Sav. Valstis ar savu nostāju paguva palielināt savu prestīžu pret-koloniālo tautu starpā.

Kamēr Sav. Valstis varbūt tieši ar savu neaktīvitāti 1956. gadā var atskatīties uz zināmiem guvumiem polītiskā laukā, **Padomju Savienības komūnistu imperijai šis gads bija satriecošākais kopš Otrā pasaules kaŗa. Vienmēr pieaugošā neapmierinātība satelitu valstīs beigās eksplodēja asiņainajā Ungārijas revolūcijā. Nemieri satelitvalstīs — Polijā un Ungārijā, kā arī bailes no līdzīgiem gadījumiem citās valstīs neapšaubāmi novājina Padomju Savienību un palēnina tās soļus, dzenoties pēc pasaules virskundzības. Un otrkārt, nesaudzīgā izrēķināšanās ar satelitu valstu nemierniekiem visas pasaules domas ir noskaņojusi pret Maskavu un boļševismu.**

> **Spēku un ticību**
>
> **Jaunajā 1957. gadā ieejot un cenšoties īstenot kopējo mērķi — komūnisma sagraušanu, kā arī sasniegt visu iecerēto personīgajā dzīvē saviem lasītājiem, līdzstrādniekiem, draugiem un labvēļiem tuvumā un tālumā novēl LATVIJAS AMERIKĀ redakcija un apgāds.**

Suecas vētras

Vidējie Austrumi — tilts, kas savieno trīs kontinentus, uz 1956. gadu varēs atskatīties kā uz lielāko pārbaudījuma laiku. Lai gan šis apvidus vienmēr ir bijis potenciāla pulvermuca, kas viegli var aizdedzināt pretējo interešu lielvalstis, būtu grūti atrast kādu periodu, kad spiediens pret Vidējiem Austrumiem būtu bijis lielāks kā tieši 1956. gadā — un ne tikvien no ārienes. Arī iekšējā fermentācija Vidējos Austrumos 1956. gadā radīja pārmaiņas ar eksplozīvu raksturu un varmācīgām tendencēm. Augstu vilni šai gadā uzsita arabu nacionālisms. Rūpniecībai paplašinoties, Anglijā un visā Rietumeiropā sāka palielināties prasības pēc Vidējo Austrumu naftas. Arabu nacionālisma ekspansijas tieksmes sadūrās ar Izraēlas apņemšanos turpināt neatkarīgu eksistenci naidīgā arabu vidē. Stāvokli vēl vairāk sarežģīja Padomju Savienības pēkšņā vēlēšanās rast draugus un sabiedrotos pretkoloniālistisko valstu starpā, un Vidējie Austrumi likās tieši kā radīti šādu ambiciju īstenošanai.

Visa šī polītiskā burvju riņķa vidū auga un no Rietumiem un Austrumiem baroties mēģināja Ēģiptes prezidents Gamals Abdels Nasers. Pirms 3 g. Nasers palīdzēja gāzt korrupto Ēģiptes monarchiju, un Āzijas - Afrikas bloka valstīs viņš tika respektēts kā cīnītājs pret imperiālismu. Izraēlai viņš nozīmēja nāvīgu ienaidnieku. Astoņus gadus Izraēla bija sadzīvojusi šaubīgā pamierā ar saviem arabu kaimiņiem, līdz nāca Nasers — un sāka runāt par Izraēlas iznīcināšanu. „Sagatavojies, o Izraēl, tava iznīcības stunda nav tālu."

Bet Nasers savos gājienos stipri pārspekulējās. Draudzējoties ar Padomju Savienību, viņš mēģināja izspiest lielāku financiālo palīdzību no Sav. Valstīm iecerētā Ašvanas ūdensaizsprosta celšanai Nīlas upē — bet palika pavisam tukšā, nedabūdams ne centa nedz no amerikāņiem, nedz krieviem. Nasers pārspekulējās arī savā atriebībā. Nacionālizējot Suecas kanāļa sabiedrību, gandrīz pilnīgi apstājās kuģu satiksme un līdz ar to Ēģiptes ienākumi no kanāļa.

„Sagatavojies, Izraēl, tava iznīcības stunda nav tālu" neizrādījās nekāds pravietiskais paregojums. Izraēla uzbruka pirmā un cauri Sīnajas pussalai aizskrēja gandrīz līdz Suecas kanālim. Angļi un franči uzbruka vispirms no gaisa, pēc tam ieņēma Suecas kanāļa ziemeļu galu un Port-Saīdas pilsētu. 1956. gadu Suecas kanālis nobeidza pilns nogrimušu kuģu un sagrautu tiltu. Un nauda, ko Nasers būtu varējis iekasēt no kanāļa lietotājiem, Ēģiptes valsts kasei tagad ir pagājusi secen. Un tā paies vismaz vēl pusgads.

Meklējot sākumu veselai notikumu secības virknei, 1956. gadu starptautiskajā polītikā var saistīt ap trim notikumiem. Viens ir Suecas kanāļa krize, otrs — Staļina aureola iznīcināšana, kas saviļņoja visu komūnistu pasauli, un trešais — satelitu nemieri, īpaši brīvības cīņas Ungārijā.

Staļina mantinieki nespēj valdīt

Tautu konglomerāts, kas veido Padomju Savienības satelitvalstis, un padomju iecerēto drošības zonu, varbūtēja Rietumu valstu uzbrukuma gadījumā ir izrādījies neuztīcams un sagādājis Maskavai smagas galvassāpes pēc Otrā pasaules kaŗa komūnisma ekspansijas dzīrēm. Lielākā dzīves ironija tomēr ir un paliek fakts, ka pašreizējo Padomju Savienības nelaimju sākums meklējams tagadējās valdības mēģinājumā iznīcināt satelitvalstu radītāju Staļinu. Nav šaubu, ka Staļina mantinieki apzinājās sava pasākuma risku. Ne velti vajadzēja paiet trim gadiem, pirms Chruščevs uzdrošinājās sākt spļaut sejā sava kādreizējā kunga un pavēlnieka līķim. To darot, Chruščevs un kompanija domājās panākt sekojošo: padarīt komūnismu pievilcīgāku, mēģināt pārliecināt komūnisma varā esošos, ka viņu augošās prasības pēc pilnākas un brīvākas dzīves ir atradušas dzirdīgas ausis; piedabūt Rietumus pie „miermīlīgas koeksistences", iefiltrēt Maskavas ietekmi neitrālajās valstīs; piedēvēt sarkanarmijai uzvaru Otrā pasaules kaŗā (to Staļins bija pievācis sev) un parādīt padomju tautai un visai pasaulei, jauno Kremļa varas vīru naidu pret Staļinu.

Satelitvalstīs staļinisti tika nomainīti ar kādreiz vajātiem titoistiem. Brīvajās valstīs komūnistu partija šķēlās un plēsās.

Ar Staļina nolādēšanu Chruščevs bija iekustinājis riteni, ko pats vairs nespēja apturēt. Polijā staļinistu nedienas sākās ar nemieriem Poznaņā. Tieši vai netieši šo nemieru rezultātā Polijā pie varas nāca kādreizējais titoists Gomulka.

Pēdējais bija paspējis valdīt tikai 2 dienas kad poļu revolūcijas gars jau sāka sprēgāt Ungārijā. Ungāru demonstrācijas gan sākās pret staļinistiem, bet drīz vien tās parādīja savu īsto seju, pārvēršoties ungāru tautas brīvības cīņās pret komūnismu vispār un sevišķi pret Pad. Savienību.

„Pretstaļiniskā" Pad. Savienības valdība ar tai tik labi pazīstamām metodēm Ungārijas brīvības cīņu lielumu gan ir apslāpējusi.

Bet dziņa pēc brīvības un neatkarības nav apslāpēta nedz Ungārijā, nedz arī kādā citā pasaules malā, kur valda komūnisms.

Nebūtu nekāds brīnums, ja vēstures tecējumā pierādītos, ka ungāru tautas sacelšanās pret komūnismu ir bijis liktenīgais pagrieziens, kas iezvanīja Pad. Savienības lejupceļa sākumu. Cerēdami to saskatīt, mēs ar ilgošanos gaidām, ko atnesīs 1957. gads.

LATVIJA

> Draugi grib mūs asimilēt,
> Ienaidnieki grib mūs iznīcināt,
> Bet mēs gribam palikt latvieši.
> Archibīskaps T. GRĪNBERGS

JAUNAJĀ GADĀ IEEJOT

Katrs cilvēks vairāk vai mazāk ir mistiķis. Ipaši dzīves svarīgākajos pāgriezienos katram ir dziņa iemest skatu nākotnes tumsā, lai mēģinātu saredzēt to, ko gatavo noslēpumainais liktenis. Arī gadu mija ir iedomāts pagrieziens cilvēka dzīvē un tautu gaitās. Tāpēc agrākos laikos, ieejot jaunajā gadā, daudz ticēja pareģiem un zīlniekiem. Turpretim par mūsdienu cilvēka labāko nākotnes pareģi ir kļuvis viņa prāts. Balstoties uz konkrētiem faktiem un analizējot notikumus, cilvēks ar sava saprāta „neona spuldzi" mēģina ielūkoties nākotnē, lai izpētītu viņam svarīgo notikumu turpmāko norisi. Gadu mijās šāda pareģošana kļuvusi par tradiciju, ko visvairāk piekopj prese, cenšoties paredzēt tautu saimnieciskās, kultūrālās un politiskās iespējas jaunajā gadā.

Arī mēs savā neapskanžamajā trimdas dzīvē metam skatu atpakaļ uz aizvadīto gadu, lai pēc veikumiem vai zaudējumiem mēģinātu izpētīt izredzes nākotnē. Tā 1956. g. bilance visumā mums rāda, ka pagājušais svešumā bijis intensīva darba gads, kas lielākai daļai trimdinieku paplašinājis saimniecisko rocību, solot augšupeju arī jaunajā gadā. Materiālā stāvokļa uzlabošanās pozitīvi atsaukusies arī uz aprūpi, jo saziedotās summas ir lielākas nekā pērn. Tāpat pastiprinātā saiņšu sūtīšana piederīgajiem uz Latviju un Sibiriju norāda, ka trimdinieku pirktspējas paplašinājušās.

Tāpat sabiedriskās organizācijas un draudzes lielākajos centros nav stāvējušas dīkā: iepirkti dievnami, tautas nami, ierīkotas vai paplašinātas skolas un jauniešu vasaras nometnes. Pie tam daudzie projekti, par ko lasām laikrakstos, liecina, ka šī rosība turpināsies arī jaunajā gadā.

Ar lielu gandarījumu varam atzīmēt faktu, ka mūsu jaunatne arvien vairāk atrod ceļu uz savām organizācijām, kas pag. gadā sāka vēl vairāk nostabilizēties, uzrādot tendenci attīstīt lielāku aktīvitāti. Jaunie tiecas pēc augstākās izglītības, rodas stipendiju fondi, kas tos atbalsta. Mūsu zinātnieki strādā augstskolās un savās disciplīnās gūst labus panākumus.

Ja nu vecās paaudzes sabiedriskajā dzīvē dažkārt bija traucējumi, piem., intereses trūkums, lieka plāpāšana, negribēšana ieņemt amatus u. c. nelādzības, tad tās vairāk bija gadījuma rakstura parādības, kas 1957. g., starptautiskā stāvokļa ietekmē, cerams, mazināsies. Arī tie nedaudzie cilvēki, kas no kopības atrāvušies, ar savu nelatvisko rīcību nav spējuši pārējo tautiešu nacionālo apziņu ietekmēt.

Mūsu rakstnieki, par spīti viņu nelabvēlīgajam materiālajam stāvoklim, bijuši ražīgi — latviešu vērtīgo grāmatu klāsts kļuvis ievērojami bagātāks. Arī teātri bijuši darbīgi, sniedzot daudzas izrādes, no kurām daža laba pat augsti vērtēta. Gleznotāji un daiļamatnieki rīkojuši kuplas izstādes, skaņraži devuši labus jaundarbus, instrumentālisti un vokālisti — vērtīgus koncertus, ieinteresējot par latviešu mākslu arī cittautiešus. Pēc tā varam spriest, ka arī 1957. g. mūsu kultūrālie sasniegumi labvēlīgi veidosies tālāk. Latviskās vērtības radīs arī jaunā paaudze, kas kļūst aizvien aktīvāka rakstniecībā, glezniecībā, mūzikā u.t.t. To visu sekmē un veicina mūsu kultūras fondi, kas darbojas jau puslīdz labi.

Tikai vienā darbā gan, varbūt pat pašā svarīgākajā mūsu iekšējā dzīvē, pag. gadā esam apstājušies uz vietas, proti, globālās organizācijas izveidošanā. Daudz par to tika runāts, lemts un rakstīts, kamēr beidzot viss apklusa. Taču cerēsim, ka jaunajā gadā radīsies arī jauni impulsi un kāda stiprāka roka, kas sākto sekmīgi turpinās tālāk.

Un visbeidzot — mūsu misijas vissvarīgākajā daļā — cīņā ar Kremli mēs arī vairs neesam mistiķi, jo tagad nu itin visi skaidri zinām, ka komūnisms nav spējīgs dzīvot. Jaunatne nav pāraudzināta — marksisms nespēj tajā iesakņoties — un tas nozīmē, ka Kremļa varmācības gadi ir skaitīti. Kaut gan šī atziņa dzimusi galvenokārt ungāru tautas asinīs un mokās, tačů tā ir 1956. g. vislielākais nopelns, jo ar to sācies jauns cerību laikmets apspiesto tautu cīņā par brīvību. Bet tas uzliek arī mums trimdā lielākus pienākumus: turēties vēl ciešāk kopā un savu palīdzību cīnītājiem aiz dzelzs priekškara kāpināt visiem spēkiem un līdzekļiem.

Tātad 1956. gads, ko aizmūža ceļos izvadījām ar pelnītu cieņu, netaupot dziesmas un kokteiļus, mūs stiprinājis materiāli un morāli, tā dodot drošas cerības tam, ka mūsu zeme varbūt jau itin drīz atkal kļūs brīva. Tāpēc ieejot 1957. gadā, būsim apņēmīgi savas misijas pildītāji. Tad arī jaunajā gadā gūsim labus panākumus savā iekšējā dzīvē un Kremļa noziedzīgā mūža saīsināšanā.

J. V-ls.

„THE GREATEST TYRANNY"

INFORMĀCIJAS CENTRA PAZIŅOJUMS

Sakarā ar brošūras „The Greatest Tyranny" (dokumentēti fakti par baltiešu slepkavošanu) lielo pieprasījumu, Latviešu Informācijas centrs Kanadā iespiedis vēl papildus 5.000 kopijas. Pirmais metiens — 10.000 kopijas — tika izplatīts samērā īsā laikā, par ko pateicība pienākas Daugavas Vanagu valdei un citām organizācijām Kanadā un ASV, kas bija ļoti aktīvas šī uzdevuma veikšanā.

Kā individuāli šīs brošūras izplatītāji līdz šim rosīgāki bijuši tautieši ASV. Tā kā no pēdējā metiena (5.000) ir atlikušas vēl 1.500 kopijas, LICK aicina Kanadas latviešus, it sevišķi rietumu provincēs, piedalīties arī pārpalikušo eksemplāru izplatīšanā, lai arī pēc iespējas lielāku skaitu kanadiešu iepazīstinātu ar komūnisma varas darbiem Baltijas valstīs. It sevišķi tagad, kad visas pasaules acis vērstas uz notikumiem Ungārijā, izdevums „The Greatest Tyranny" pasvītro un pierāda, ka nekas komūnistu diktatūras paņēmienos nav mainījies un nemainīsies.

Tā Normans Toms, kura vārdi ir likti šīs brošūras ievadā, saka: „Pāri līķiem, cilvēku ciešanām un domām nevaldāmā dziņa pēc varas padara komūnismu par visas pasaules draudu."

Jāpiezīmē, ka par brošūru labas atsauksmes sniegušas sek. kanadiešu organizācijas: The Canadian Council for Free Europe, Imperial Order of the Daughters of the Empire, The Responsible Enterprise, The National Council of Canadian Labour, kā arī Acadia universitātes prezidents Watson Kirkconnell.

Atsevišķas brošūras cena ir 30 c. Organizācijām un draudzēm, pasūtinot vairumā (sākot ar 50 kopijām), puscena. Pasūtinājumi adresējami: Latvian Information Center in Canada, P. O. Box 285, Terminal „A", Toronto, Ontario.

J. L. Goba, LICK vadītājs.

Igauņu vēlēšanas ASV

ASV igauņu vēlēšanas notika pa pastu novembrī. Vajadzēja ievēlēt Igauņu nacionālās komitejas 30 locekļus. Apmēram puse no līdzšinējiem locekļiem ievēlēta atkal no jauna. Visvairāk balsu ieguvis Igauņu pasaules organizācijas pr-dis prof. J. Vazars, tad seko līdzšinējais Igauņu nacionālās komitejas pr-dis A. Kersna un Komitejas Igaunijas brīvībai loceklis L. Vahters. Vēlēšanās nodots ap 3.500 balsu. Pēc kara ASV iecelojuši ap 15.000 igauņu, ieskaitot bērnus.

Filipīni par Baltijas valstīm

Ka Baltijas valstis ir pazīstamas arī tālajā Austrumāzijā, liecina raksti Filipīnu republikā iznākošā laikrakstā „Philippine Herald", kas savās slejās bieži piemin Baltijas valstis kā padomju agresijas upurus.

LABI PANĀKUMI SABIEDRISKĀ DARBĀ

DV MILVOKU APVIENĪBA ATSKATĀS UZ 5 DARBA GADIEM

Milvoku DV apv-bas valde. No kr.: pr-ka v. Edg. Peniķis, kasieris J. Vilciņš, pr-ka v. aprūpes lietās I. Burģelis, apv-bas priekšnieks V. Aparjods, mantzinis - biedrzinis A. Ozols; stāv: sekretārs P. Prūsis un teātra administrātors O. Blūms.
Foto G. Tabaks

8. dec. apvienība sasniedza savu pirmo pilngadību un atskatījās uz saviem pieciem darba gadiem, kas vainagojušies krietniem panākumiem un iezīmējušies nepārtrauktai augšupejai kā sabiedriski kultūrālā laukā, tā arī aprūpes darbā.

Apvienība savā augšanā ir sen pārsniegusi tos šauros rāmjus, kas tika sprausti darbu uzsākot, un ja šodien DV darbs Milvokos ir izvirzījies sabiedrības degpunktā, aptverot visas saimniecības nozares, tad par to atzinība pienākas ne tikai vien tiem DV vīriem un sievām, kas šai darbībā ielikuši visu savu brīvo laiku un sirdsdedzi, bet gan arī visiem tiem Milvoku tautiešiem, kas aizrāvušies līdzi kopējā darbā un devuši labāko un krietnāko, gan aktīvi iekļaudamies organizācijā, gan morāliski un materiāli to balstīdami.

Šī lielā kopējā varēšana ir devusi redzamus panākumus, un Milvoku DV saime savā goda dienā var mierīgi un gandarīti atskatīties uz saviem nostaigātiem gadiem. Vēršot skatu uz priekšu varētu tikai vēlēties, kaut darītājiem vēl ilgi pietiktu spēka un spara nākošajām dienām.

Šai īsajā rakstiņā gribētos iekļaut visus cēlā darba veicējus, kas pašaizliedzīgi, plecu pie pleca, cīnījušies par latviešu lietu, vērpdami un šķetinādami kultūras pavedienu, no kura gadu gaitā izaudās latviska sega, ar ko apsegt salstošo tautieti Eiropā un šeit.

Jau apvienības atklāšanas svētkos 1951. g. 8. decembrī sarīkojuma priekšnesumos dziedāja tikko noorganizētais DV vīru sekstets diriģenta V. Aparjoda vadībā un runāja bērnu runas koris režisores M. Valteres-Einbergas iestudējumā.

Šie abi rosīgie un pašaizliedzīgie darbinieki no apvienības pirmās darba dienas stāvējuši DV klāt un vēl šodien visus savus spēkus un laiku veltī DV mērķiem.

No toreizējā vīru seksteta tagad ir izaudzis DV vīru koris ar 30 dziedātājiem. Iestudēto dziesmu skaits tālu pārsniedz pussimtu. Blakus nenogurstošajam dir. V. Aparjodam atzinības cienīgu koŗa organizēšanas darbu veic koŗa vecākais R. Prūsis. Pie lielās dziesmu saimes tapšanas lieli nopelni arī bij. valdes loc. un koŗa agrākajam vecākajam E. Starķim.

Nav gadā tāda laika, kad koris nestrādātu, iestudējot jaunu programmu un atspodrinot vecās dziesmas, jo kad koris nedzied savos sarīkojumos, tad tas labprāt paklausa kaimiņu un citu latviešu organizāciju aicinājumam tos iepriecināt ar latviskām dziesmām. Koris piedalījies ASV 1. dziesmu svētkos Čikāgā, DV dienu vīru koŗa kopkoncertā Toronto, Milvoku novada dziesmu svētkos un šī gada ASV DV dienu vīru koŗu kopkoncertā Čikāgā. Koris ir arī pieteicies uz Kanadas dziesmu svētkiem 1957. g. pavasarī un ASV 11. dziesmu svētkiem Ņujorkā 1958. gadā. Nav vairs uzskaitāmas koŗa uzstāšanās pašu māju sarīkojumos.

Koŗa sastāvs piecu gadu laikā ir izkristallizējies; tajā dzied daudz jauniešu un gandrīz visi apvienības aizšautie vanagi — invalidi. Korī dzied vairāki vecu, pazīstamu koŗu dziedoņi, kas dziesmai piešķir sevišķu krāšņumu un lokanību. Ik gadus koris dod koncertu, kas ir izcils notikums Milvoku kultūras dzīvē un par kuŗa kvalitāti ar dziļu bijību atbild dziesmai pielaulātais diriģents Voldemārs Aparjods.

Ne mazāk spraigs un atbildīgs darbs norit režisores Millijas Valteres-Einbergas vadībā Milvoku DV teātra pieaugušo un jaunatnes ansambļos, kas abi bieži vien strādā parallēli. Pieaugušo ansamblī bez Mil. Valteres-Einbergas darbojas profesionālie aktieŗi — Elza Tauriņa, Eriks Leimanis, bet pazīstamais režisors Gustavs Amols, kas aktīvi piedalījās DV teātra darbā, pag. gada novembrī šķīrās no šīs zemes gaitām. Blakus jau pieminētajiem tēlotājiem ir izaugusi jauna teātra mīļotāju audze, kas nākotnē solās izveidoties par redzamiem skatuves gaitiniekiem. Ansamblis iestudējis un uzvedis kā pašu mājās, tā apkārtējos latviešu centros: Čikāgā, Grand Rapidos, Kalamazū, Indiānāpolē un Mineapolē vairākas lugas. Pavisam iestudētas sek. lugas, kas piedzīvojušas vairākus uzvedumus, kā Milvokos, tā viesizrādēs: A. Brigaderes Čaukstenes, E. Vildes Pūķis, M. Zīverta Cilvēks grib dzīvot, R. Blaumaņa Ugunī, A. Brigaderes Kad sievas spēkojas, E. Vulfa Svētki Skangalē un R. Blaumaņa Trīnes grēki.

Jaunatnes ansamblis iestudējis un uzvedis A. Brigaderes Sprīdīti, Maiju un Paiju, bet pašlaik ir iecerējis uzvest princesi Gundegu un karali Brusubārdu, kamēr pieaugušo ansamblis šajās dienās uzsāk R. Blaumaņa Ļaunā gara iestudēšanu.

Pie teātra aktīvi darbojas līdz dekorātors H. Zellis, apgaismotājs J. Mintiks un skatuves meistars N. Petrovskis, kā arī daudzi citi apvienības biedri, kas pašaizliedzīgi stāv par sava teātra pastāvēšanu un augšanu.

Kā trešais nozīmīgais apvienības iestādījums minams tautisko deju trupa L. Pētersones vadībā, kas savā vairāk kā gadu pastāvēšanas laikā spējis iestudēt daudzas dejas, ar savu uzstāšanos iemantojot Milvoku latviešu sabiedrības atzinību. Drīzumā paredzama dejas trupas uzstāšanās televīzijā un gadskārtējā nāciju festivālā. Dejas trupai, blakus tiešām nodarbībām, līdzīgi DV jaunatnes teātra ansamblim, ir liela nozīme latviskās kultūras un valodas saglabāšanā jaunatnes vidū.

Apvienības paspārnē atrodas arī šacha sekcija L. Gaigala vadībā. Sekcijā darbojas vairāki mūsu pazīstamie šachisti, kā N. Kampars (šī gada visu Milvoku šachmeistars), V. Liepaskalns, L. Gaigals un c.

Filatelistu kopa darbojas A. Lasmaņa vadībā.

Bez pašreizējās valdes, apvienības darbā lielu un atzīstamu rosmi uzrādījuši: dāmu komitejas vadītāja A. Breice, bij. apv-bas priekšnieks plkv. E. Akmentiņš, valdes locekļi E. Stārķis, E. Čakāns, A. Eglītis, K. Rūķis, P. Rožkalns, V. Grants, rev. kom. pr-dis V. Krēlis (amatā darbojas no dibināšanas dienas), brīvmāksliniece A. Sinepa, pianiste B. Kreišmane, dziedātāja A. Jākabsone, sabiedr. darb. A. Bolšteins, M. Grants, kā arī daudzi citi apvienības biedri, bet it sevišķi visi teātra, koŗa un dejas trupas dalībnieki, kas savam darbam ziedo bez atlikuma visu savu brīvo laiku.

Apvienība savā darbības laikā aprūpei devusi pāri par $4.000,-, kas sastādās no ziedojumiem un sarīkojumu atlikumiem.

Apvienības priekšnieks un vīru koŗa diriģents V. Aparjods, režisore M. Valtere-Einberga un apvienības dibinātājs un valdes loceklis no dibināšanas dienas E. Peniķis DV 10 gadu pastāvēšanas gadījumā saņēmuši DV vadības atzinības rakstus.

Bez jau pieminētajiem apvienības valdē darbojas: I. Burģelis, R. Prūsis, O. Blūms, J. Vilciņš un A. Ozols. Valdes darbs ir vienmērīgi sadalīts un tiek veikts labā saskaņā, kas dod iespēju apvienības darbību gadu no gada izveidot un paplašināt.

Biedru skaits tuvojas 150, un biedru vidū ir ne tikai visi invalidi, bet arī daudzi pazīstami karavīri, sabiedriski darbinieki un visi tie, kam rūp Latvijas rītdiena un mūsu pastāvēšana.

Krievu ierosinājums, kas vēršas pret viņiem pašiem

New York Times 22. decembra numurā ievietots Apspiesto Eiropas nāciju asamblejas ģenerālkomitejas parakstīts raksts, kurā teikts:

Padomju Savienība 11. decembrī iesniegusi notu, kurā prasīts, lai Apvienoto Nāciju nākošās pilnsapulces darba kārtībā kā steidzamu uzņem punktu par „ASV iejaukšanos tautas demokratiju lietās un subversīvo darbību pret šīm valstīm." Tā ir laba izdevība, ko var izmantot brīvās nācijas. Padomju apspiestās tautas gadiem ilgi cerējušas, ka jautājumu par padomju agresiju pret tām vienreiz pacels AN. Tūkstošiem ungāru vajadzēja mirt, lai AN sāktu apspriest stāvokli vienā no šīm nācijām.

Budapeštas slepkavu nekaunīgā prasība sagādā labu izdevību celt dienas gaismā patiesību par apstākļiem mūsu zemēs. Lai notiek bezpartejiska izmeklēšana uz vietām, kādos apstākļos komūnisma režīms sagrāba varu Albānijā, Bulgārijā, Čechoslovakijā, Igaunijā, Ungārijā, Latvijā, Lietuvā, Polijā un Rumānijā.

ĢENERĀLKONSULS
Mr. R. N. BRYSON
Toronto, tel. GE 5861
114 DANFORTH AVE.

KONSULS
VILIS TOMSONS
Tel. RE 8-7798, Montreal, P.Q.,
5210 VICTORIA AVE., APT. 10

Kanadas pieaugošais imports rada bažas

Lēšot uz iedzīvotāju skaitu, kanadieši ir lielākie tirgotāji pasaulē, kas apmaina preces ar citām zemēm par apmēram $700,00 gadā uz katru personu. No nekomūnistu zemēm pārējās seko apmēram šādā kārtībā (pēc apgrozījumu lielumiem): Beļģija, Norvēģija, Jaunzēlande, Šveice, Dānija, Holande, Zviedrija, Lielbritanija, Austrālija, Francija, Rietumvācija, Sav. Valstis, Italija un Japāna.

Kanada plašos apmēros pārtiek no savas tirdzniecības, bet izlīdzinājuma trūkums tirdzniecības bilancē ir pastāvīgs tautsaimnieku bažu avots.

Šogad Kanadai būs tirdzniecības bilances deficīts ap pusmiljarda dolaru, galvenokārt ar ASV. To gan izlīdzina ASV ieguldījumi Kanadā un Kanadas vērtību novietošana ASV tirgos. Bet šogad kanadieši pērk ārzemju preces par 10 proc. vairāk nekā pagājušajā gadā, un pieaugošās pirkšanas spējas kopā ar Kanadas preču cenu kāpšanu (kas padara ārzemju preces pievilcīgākas), draud šo tirdzniecības bilanci izsviest vēl vairāk no līdzsvara.

Kanadiešiem būs jāpūlas, lai savu preču cenas padarītu sacensībai spējīgākas, t. i. lētākas Kanadas tirgū un lai paplašinātu pašu zemes rūpniecību un lauksaimniecību, samazinot izvedumus, ja vēlēsies izlīdzināt tirdzniecības bilanci.

C. S.

Rūpniecības attīstības banka

Rūpniecības attīstības banka Otavā ir valsts iestāde, ko nodibināja 1944. gadā, lai sagādātu aizdevumus saimnieciski veselīgākiem uzņēmumiem, kas nevar dabūt vajadzīgo financēšanu privātās bankās vai normālā ieguldījumu tirgū. Tā arī izsniedz aizdevumus uz ilgāku termiņu nekā privātās čarterētās bankas.

Sarīkojumu kalendārs Toronto

6. janvārī TLB sestdienas skolas eglītes vakars.
12. janv. Zaķu balle.
12. janvārī Sv. Andreja baznīcā TLB dāmu komitejas rīkots koncerts Ungāru palīdzībai.
18. janvārī 1957. g. Karnevāla sezonas atklāšanas balle Columbus zālē.
25. janvārī 1957. g. LPB Kanadas kopas tradicionālā Preses balle Columbus zālē.
26. janv. Draudzīgā aicinājuma atcere un TLNT teātra izrāde par labu TLAT sestdienas ģimnazijai.
17. febr. TLB drāmatiskā ansambļa izrāde par labu TLB sestdienas skolai.
28. februārī Mākslinieku apvienības slēgts karnevāls.

SARĪKOJUMI HAMILTONĀ

6. janvārī skautu un gaidu eglīte.
12. janvārī HLB veco un jauno laiku deju vakars.
13. janvārī DV KT viesizrāde J. Akurātera „Priecīgais saimnieks."
19. un 20. janvārī HLB kultūras dienas Hamiltonā.
27. janvārī ev. - lut. Kristus draudzes pilnsapulce pēc dievkalpojuma.
2. februārī HMMK balle.
10. februārī Hamiltonas DV teātra pirmizrāde „Dāmu valsis".
23. februārī II karnevāls Pigbridžā.

LATVIEŠU ĀRSTI TORONTO

Dr. J. KAROLS, 404 Delavare Ave, tel. LE 4-1681.
Dr. P. BĀRDIŅŠ, 33 Dalton Rd., tel. WA 2-4608 vai WA 1-7208.
Dr. SILVIJA UŽĀNS, 52 Linsmore Cres., tel. GL 2892.
Dr. A. TUTERS, 603 Sherbourne St, tel. WA 1-4478 vai WA 1-2764.
Dr. MARTA SALNA, 547 Hillsdale Ave, tel. MO 1864.
Dr. ED. UPENIEKS, 500 College St., tel. LE 4-5196.
Dr. L. UPENIEKS, 1270 Weston Rd. tel.: RO 2-0962; CH 4-2081.
GALDIŅA APTIEKA, 19 St. John's Rd., tel. RO 2-9543.

Redakcija patur tiesības iesūtītos manuskriptus saīsināt.
Neizlietotos manuskriptus neuzglabās, bet uz vēlēšanos sūtīs atpakaļ, ja būs pievienota pastmarka.
Ar autora vārdu vai iniciāļiem parakstītajos rakstos izteiktās domas var arī neatbilst redakcijas viedoklim.

DAUGAVAS VANAGI

MONTREĀLA

DV nod. pr-ks O. Klavenieks devies garākā ceļojumā uz ASV, kur ieradīsies Vilimantikās, Ņujorkas, Filadelfijas, Grand Rapidu, Kalamazū un Detroitas latviešu centros, lai tiktos ar paziņām un DV darbiniekiem.

*

Ziemassvētku dienas pēcpusdienā pēkšņā nāvē acis uz mūžu slēdza Aloizs Slišāns. Nelaiki īsā laikā pieveica plaušu karsonis.

Aizgājējs bija 33 gadi vecs, neprecējies, tikai pirms 10 mēnešiem ieradās šeit uz dzīvi no Francijas. Piedalījies latviešu leģiona cīņās, bija DV organizācijas biedrs.

ZIEDOJUMI

Ziemassvētku akcijas ietvaros ziedojuši DV Toronto nodaļā:

Albert Delicatessen $2, Valdmanis $0.50, R. Zariņš $2, E. A. $1, P. Ekšteins $3, A. S. $1, V. Curiskis $10, K Jēkabsons $1, Fr. Luksis $5, A. Polna $1, E. Gulbis $1, E. Zaļups $2, Edg. Vilks $10, E. Grīnbaums $1, Z. Grīnbaums $1, A. K. Trauciņš $2, J. Pavlovsks $1, Z. Zommers $1, R. S. $2, P. Kiors $2, H. Ibergs $1, M. Kozlovskis $10, L. Bauers $1, M. S. 1, J. Putans $2, A. Civzelis $21, V. Šimiņš $2, V. Šmēmanis $1, P. Kuģis $1, M. Bārzdiņš $1, A. Grundmane $1, Alk. Gugans $1, V. Plēsums $1, T. Jansons $5, Nezināms $1, Arv. Memenis $2, Dz. Pūpēdis $1, Ed. Ābele $1, L. Lideka $35, V. Ilvenon $1, S. Teitelbaum $1, R. Blumbergs $1, A. Lejnieks $1, V. Kaņķis $1, P. Lejnieks $1, J. Rolavs $3, E. Jansons $5, A. Kalviņš $2, A. Rozīte $1, J. Pripāns $2, Edg. Bērziņš $2, Ciniş $2, A. Sudmalis $2, A. Putniņš 12, Z. Adamsons $3, B. Eidemanis $3, J. Bruniņš $2, A. Brants $5, E. Zalups $1.

Kopā ar iepriekšējiem ziedojumiem $956.11.

Latvisks paldies visiem atsaucīgajiem ziedotājiem un ziedojumu vācējiem.

DV Toronto nod. aprūpes komiteja

*

DV Norandas nodaļas savāktie ziedojumi uz Padomiju izsūtīto tautiešu un Vācijā dzīvojošo invalidu un pārējo trūkumcietēju atbalstam:

$13.00 — O. Urdziņš; $10.00 — B. Voznijs, E. Baltmanis un A. Šnore; $6.00 — K. Krūmiņš; $5.00 — P. Aksentjevs, E. Sniegs, R. Grāvītis, P. Rožlapa, J. Varencovs, V. Ābele, V. Izaks, J. Zdanovskis, A. Rībēns, A. Ruskulis, P. Utāns, A. Reiss, V. Kanovčiks, A. Tūtiņš, M. Reineke, A. Siliņš, P. Veipāns un A. Dreimanis; $4.00 — A. Stārasts un J. Buņķis; $3.00 — J. Šperliņš, J. Štāls, V. Goverkovs, A. Valtiņš, R. Gūtmanis, J. Lubņevskis un F. Teigasts; $2.00 — E. Zāģers, A. Sīmons, P. Bikaunieks, A. Allis, G. Fišers, A. Valters, P. Gusmanis, J. Dārziņš, E. Vītiņš, M. Stanga, A. Vieglais, H. Blumbergs, P. Ogriņš, O. Dulpiņš, J. Kukulis un J. Saulgriezis; $1.00 — V. Audzišs.

Kopā savākts 201 dol.

Sirsnīgs paldies visiem ziedotājiem!

DV Norandas nod. valde.

KANADĀ

TORONTO

● Latviešu saimniecisko darbinieku apvienības gadskārtējā pilnsapulce notiks svētdien, 13. janvārī, plkst. 11,30 dienā, Sv. Andreja baznīcas telpās. Darba kārtībā — sapulces vadības vēlēšanas, iepriekšējās pilnsapulces protokola nolasīšana un pieņemšana, valdes un revīzijas komisijas ziņojumi, statūtu grozījumi, valdes un revīzijas komisijas vēlēšanas un dažādi jautājumi.

Tā kā latviešu saimniecisko darbinieku vidū pēdējā laikā stipri augusi interese par kopējām problēmām un apvienības aktīvo biedru skaits ir pieaudzis līdz 120, valdes vēlēšanās un lūgums ir, lai pilnsapulcē piedalītos pēc iespējas visi biedri, jo tikai tad būs iespējams vispilnīgāk nospraust nākošā gada darbības plānu, ievērojot ikviena biedra intereses un ierosinājumus.

● Mācītājs A. Čops salaulājis Aleksandru Šķepastu ar Astrīdi Kiršu un Valdi Čukstu ar Oridu Hertu Karakanu, kristījis Ranoldu Krūzi, Imanta un Astrīdas dēliņu, un Jāni Gunāru Miķelsonu, Egona un Gaidas dēliņu.

● I ev. - lut. draudzes koŗa slēgtā eglītes vakarā apmēram 150 koŗa dziedātājiem un lūgtiem viesiem svētvārdus teica mācītājs A. Čops. Koris diriģenta T. Ķeniņa vadībā dziedāja dažas dziesmas, un solo priekšnesumus sniedza Ingeborga Birne, soprāns, V. Svenne — klavieres un E. Višķeris, baritons. Deklamēja Juris Ķeniņš.

Diriģents T. Ķeniņš saņēma koristu Ziemassvētku dāvanu, dzejoļu antoloģiju „Dzīvā Dzeja". Starp vakara viesiem bija arī Dainas koŗa priekšnieks A. Jankovskis.

● Latviešu baptistu draudzes koris pagājušā vasarā no Anglijas atbraukušā diriģenta A. Purva vadībā svētdien, 23. decembrī deva savu pirmo patstāvīgo koncertu Walmer Road baznīcā. Bez koŗa dziesmām koncertā piedalījās arī viesis no Filadelfijas komponists Viktors Baštiks, kas sniedza ērģeļu pavadījumus un solo izpildījumus, vijolnieki Terijs Helmers un Pauls Hrivnaks un pianists Pauls Helmers, pēdējie trīs no vietējās kanadiešu baptistu draudzes, un baritons Pēteris Geistauts.

Koŗa dziesmās solo dziedājumus izpildīja Ilzīte Ābele, M. Lūse, L. Gertnere, J. Cērps.

Pēc koncerta koristi un viesi pavadīja tīkamu un mājīgu vakaru Ziemassvētku eglītes ieskaņā.

● 19. decembrī mirusi baptistu draudzes locekle Līze Zariņa.

HAMILTONA

● DV Hamiltonas nod. Vanadžu kopas rīkotā Ziemassvētku eglīte bērniem notika svētdien, 23. decembrī un bija pulcinājusi kuplu bērnu skaitu. Eglītes vakarā bija ieradušies 80 bērni vecumā no 2—14 gadiem.

Svētbrīdi pie eglītes noturēja māc. A. Voitkus. Pēc tam svētku sveicienus klātesošiem no Hamiltonas DV valdes nodeva J. Gailītis un pateicās ikvienam, kas pielicis roku šī gada Ziemassvētku palīdzības akcijā, kurā šogad savākts krietni vien vairāk nekā pag. gadā, tuvu pie $600,00. Tāpat J. Gailītis pasniedza bijušam nod. prkam māc. A. Voitkam atzinības rakstu par nopelniem DV organizācijas labā, kas viņam bija piešķirts oktobrī sakarā ar nodaļas 6. gada svētkiem.

Pēc tam ieradās Ziemassvētku vecis ar diviem rūķiem (Z. Upīte, J. Dubinskis un J. Ozols), kas apdāvināja bērnus. Bērni vakaram bija rūpīgi gatavojušies, un katrs Ziemassvētku vecim cēla priekšā, ko nu mācēja: tā raibā rindā sekoja klavieŗu priekšnesumi, ģitāras un akordeona solo, jaukas dziesmas, un, protams, katrs arī zināja noskaitīt pa pantiņam. Sekoja fotografēšanās un pēc tam dejas un rotaļas bērniem. Pie klavierēm bija L. Albertiņa. Starplaikā V. Kārkliņš demonstrēja savus krāsu uzņēmumus un pretkomūnistiskās demonstrācijas Hamiltonā 9. dec., sakarā ar Ungārijas notikumiem, kā arī Kanadas dabas skatus, ko bērni vēroja ar lielu aizrautību.

Līdz ar šo Hamiltonas DV valde sirsnīgi pateicas visiem un ikvienam, kas pielicis savu roku, lai eglītes vakars labi izdotos.

MONTREĀLĀ

● Latviešu b-bas 9. gada svētku sarīkojums š. g. 12. janvārī, plkst. 7,00 vakarā, „Rialto" zālē, 5711 Park Ave. Būs bazārs un deja, labs deju orķestris, bagātīga bufete.

● Latviešu skolas Draudzīgā aicinājuma atceres sarīkojums sestdien, 26. janvārī, plkst. 7,30 vakarā, Mc Gee auditorijā, 220 Pine Ave., E.

● Gadskārtējā masku balle - karnevāls sestdien, 9. februārī, 3591 Appleton Ave., Barclay Reception Hall (Cote Neiges un Barclay Ave. stūrī). Tais pašās telpās notiks arī DV nod. rīkotais plkv. O. Kalpaka un leģiona atceres sarīkojums sestdien, 2. martā.

● DV nod. ziedojusi Veco strēlnieku svētku gadījumā trūcīgo strēlnieku atbalstam $25,00.

● Latviešu skolas eglītes vakars bija kupli apmeklēts, jo daudz bija arī vecākās paaudzes viesu. Pēc skolas pārz. E. Mazuta uzrunas un māc. V. Šēfera vadītā svētbrīža skolas audzēkņi sniedza draudzei labi sagatavotus priekšnesumus audzinātāju vadībā. Ieradās arī Ziemassvētku vecītis (V. Baumanis) un apdāvināja čaklos bērnus.

● Sv. Pāvila ev. - lut. un Trīsvienības draudzes eglītes vakari bērniem bija samērā kupli apmeklēti. Bērni saņēma daudz dāvanu, par ko bija rūpējušās abu draudžu dāmu komitejas.

GENERĀLKONSULS
Mr. R. N. BRYSON
Toronto, tel. GE 5861
114 DANFORTH AVE.

KONSULS
VILIS TOMSONS
Tel. RE 8.7798, Montreal, P.Q.,
5210 VICTORIA AVE., APT. 10

Kanadas pieaugošais imports rada bažas

Lešot uz iedzīvotāju skaitu, kanadieši ir lielākie tirgotāji pasaulē, kas apmaina preces ar citām zemēm par apmēram $700,00 gadā uz katru personu. No nekomūnistu zemēm pārējās seko apmēram šādā kārtībā (pēc apgrozījumu lielumiem): Beļģija, Norvēģija, Jaunzēlande, Šveice, Dānija, Holande, Zviedrija, Lielbritanija, Austrālija, Francija, Rietumvācija, Sav. Valstis, Itālija un Japāna.

Kanada plašos apmēros pārtiek no savas tirdzniecības, bet izlīdzinājuma trūkums tirdzniecības bilancē ir pastāvīgs tautsaimnieku bažu avots.

Šogad Kanadai būs tirdzniecības bilances deficits ap pusmiljarda dolaru, galvenokārt ar ASV. To gan izlīdzina ASV ieguldījumi Kanadā un Kanadas vērtību novietošana ASV tirgos. Bet šogad kanadieši pērk ārzemju preces par 10 proc. vairāk nekā pagājušajā gadā, un pieaugošās pirkšanas spējas kopā ar Kanadas preču cenu kāpšanu (kas padara ārzemju preces pievilcīgākas), draud šo tirdzniecības bilanci izvirst vēl vairāk no līdzsvara.

Kanadiešiem būs jāpūlas, lai savu preču cenas padarītu sacensībai spējīgākas; t. i. lētākas Kanadas tirgū un lai paplašinātu pašu zemes rūpniecību un lauksaimniecību, samazinot izvedumus, jo vēlēšanās izlīdzināt tirdzniecības bilanci.
C. S.

Rūpniecības attīstības banka

Rūpniecības attīstības banka Otavā ir valsts iestāde, ko nodibināja 1944. gadā, lai sagādātu aizdevumus saimniecīski veselīgākiem uzņēmumiem, kas nevar dabūt vajadzīgo financēšanu privātās bankās vai normālā ieguldījumu tirgū. Tā arī izsniedz aizdevumus uz ilgāku termiņu nekā privātās čarterētās bankas.

Sarīkojumu kalendārs Toronto

6. janvārī TLB sestdienas skolas eglītes vakars.
12. janv. Zaķu balle.
12. janvārī Sv. Andreja baznīcā TLB dāmu komitejas rīkots koncerts Ungāru palīdzībai.
19. janvārī 1957. g. Karnevāla sezonas atklāšanas balle Columbus zālē.
25. janvārī 1957. g. LPB Kanadas kopas tradicionālā Preses balle Columbus zālē.
26. janv. Draudzīgā aicinājuma atceres un TLNT teātra izrāde par labu TLAT sestdienas ģimnazijai.
17. febr. TLB drāmatiskā ansambļa izrāde par labu TLB sestdienas skolai.
23. februārī Mākslinieku apvienības slēgts karnevāls.

SARĪKOJUMI HAMILTONĀ

6. janvārī skautu un gaidu eglīte.
12. janvārī HLB veco un jauno laiku deju vakars.
13. janvārī DV KT viesizrāde J. Akurātera „Priecīgais saimnieks".
19. un 20. janvārī HLB kultūras dienas Hamiltonā.
27. janvārī ev. - lut. Kristus draudzes pilnsapulce pēc dievkalpojuma.
1. februārī HMMK balle.
10. februārī Hamiltonas DV teātra pirmizrāde „Dāmu valsis".
23. februārī II karnevāls Pigbridžā.

LATVIEŠU ĀRSTI TORONTO

Dr. J. KAROLS, 404 Delavare Ave., tel. LE 4-1681.
Dr. P. BARDIŅS, 33 Dalton Rd., tel. WA 2-4608 vai WA 1-7208.
Dr. SILVIJA UŽĀNS, 52 Linsmore Cres., tel. GL 2892.
Dr. A. TUTERS, 603 Sherbourne St., tel. WA 1-4478 vai WA 1-2764.
Dr. MARTA SALNA, 547 Hillsdale Ave, tel. MO 1861.
Dr. ED. UPENIEKS, 500 College St., tel. LE 4-5196.
Dr. L. UPENIEKS, 1270 Weston Rd., tel. RO 2-0962; CH 4-2081.
GALDIŅA APTIEKA, 19 St. John's Rd., tel. RO 2-9548.

...tos manuskriptus saisināt.
...labās, bet uz vēlēšanos sūtīs atpa...
...parakstījam rakstos izteiktās de...

JAUNĀ GADĀ JAUNU TAKTIKU

Jaunā gada pirmajās dienās ir pieņemts novērtēt iepriekšējo darbību un mest skatu nākotnē. Tā saucamie gaišreģi pat mēģina zīlēt notikumu gaitu un vairāku valstu viru likteni. Kam šo spēju nav, tie parasti apmierinās ar vēlējumiem jeb cerībām sagaidīt lietderīgu pasaules notikumu norisi.

Nav apstrīdams fakts, ka mūsu dienu valstis gandrīz visas ir nogrupējušās divu ideoloģiju aizstāvjos — komūnistiskās un demokrātiskās, pie kam demokrāti ļoti baidās no kaŗa, kas ar tagadējo ieroču palīdzību var sagraut sasniegto kultūras līmeni, iznīcinot daudz cilvēku un radot nepārredzamu postu.

Šīs bailes plaši izmanto komūnisti, kas ir ļoti aktīvi un nekautrējas izmantot visus līdzekļus savu mērķu sasniegšanai, tādā ceļā pamazām pakļaujot savai varai vai vismaz savai ietekmei arvien jaunas zemes. Demokrāti šādos gadījumos nosoda agresiju, solās pret to cīnīties, bet nekā nedara, jo rezolūcijas un protestu notas taču nevar atzīt par efektīvu darbu. Tā rīkodamās demokratijas atļauj komūnistiem pamazām tuvoties savas darbības gala mērķim — vispasaules sociālistiskai revolūcijai.

Pa tam komūnisti gatavojas arī pēdējai izšķirīgai kaujai ar saviem pretiniekiem. Viņi nepārtraukti bruņojas un pat zināmā mērā mērdē badā savus pilsoņus, lai nopējotie par pārtikas vielu ražošanu bet tikai par savas armijas apbruņošanu ar vismodernākiem ieročiem. Tanī pašā laikā viņi aģitē par atbruņošanos, bet nedomā ļaut demokratijām kontrolēt viņu rīcību šinī ziņā. Dažās zemēs netrūkst pilsoņu, kas uzticas komūnistiem un aicina savas valdības sākt ja ne atbruņoties, tad vismaz samazināt apbruņošanās apmērus un apmācāmo kaŗavīru skaitu. Tas nepārprotami dos komūnistiem arvienu lielākas priekšrocības kaŗa gadījumā.

Jaunajā gadā no šīs kļūdas būtu jāatjēdzas un jāpārdomā: kad izdevīgāk ielaisties ar komūnistiem izšķirīgā kaujā — drīzāk, kad viņi nav vēl tik sagatavoti vai tad, kad viņi būs pārliecināti par savu uzvaru un paši to iesāks? Šķiet, ka vēl tai nav pienācis laiks, jo komūnisti aģitē par koeksistenci un tirdzniecību ar demokratijām, lai no tām iegūtu izejvielas ieroču ražošanai un pārtikas vielas iedzīvotāju uzturam un nomierināšanai.

Vai šī patiesībā arī nebūtu jaunajā gadā jālevēro un jāatturas ja ne no koeksistences, kas bijusi un būs, bet no tirdzniecības ar komūnistu zemēm, lai nesekmētu viņu apbruņošanos un iekšienīskās dzīves vajadzību apmierināšanu. Tā taču ir iespējams vismaz attālināt kaŗa izcelšanos un izšķirīgai kaujai un uzturēt viņu iedzīvotājos to neapmierinātību, kas nedod viņu vadoņiem pārliecību, ka iespējams paļauties uz iedzīvotāju lojālitāti kaŗa gadījumā. Vispārī jāvēlas, kaut jaunajā gadā demokratijas nepalīdzētu komūnistiem apbruņoties un noskaņot sev par labu savu valstu iedzīvotājus. Šī taktika demokratijām nedraud ne ar kādiem iekšējiem sarežģījumiem; varbūt tikai var samazināties uzņēmumu lielie ienākumi.

Demokratijas valdības kā dzird, cerot uz komūnistisko valstu sabrukumu. Tā viņas var spriest pēc līdzšinējiem novērojumiem daudzās valstīs un savas valsts dzīves novērtējuma un izturēšanās pret pilsoņiem, aizmirstot komūnistisko spiegošanas un savstarpējās uzraudzības sistēmu, tagadējās technisko sistēmu iespējas apspiest nemierus un iedzīvotāju iznīcināšanas kārī. Ungārija, pameru vien jau liecina, kādas iespējas tagad ir valdībām, ko agrāk neviena valsts vara nepazina un tāpēc nespēja apspiest nemierus. Bez tam nav jāaizmirst, ka komūnisti nesaudzē savus iedzīvotājus. Padomju Savienībā kādreiz „valdība" pat apzināji sekmēja iedzīvotāju bojā eju un Ļeņins esot izteicies, ka komūnisti varot būt apmierināti, ja Krievijā paliktu ¼ iedzīvotāju. Tāpēc nav jāšaubās, ka komūnisti apšaus savus pretiniekus bez žēlastības, ko viņi tagad jau dara Ungārijā. Tātad, gaidot komūnistisko valstu sabrukumu, jālauj iznīcināt miljoniem cilvēku, aizkavēt kultūras attīstību un nepanākt nekā attieksmju uzlabošanā un kristiānisma ideju uzvarā. Tāpēc jaunajā gadā jāmaina taktika attieksmēs pret cilvēku ienaidniekiem.

Tāpēc arī grūti akceptēt Ziemeļatlantijas valstu organizācijas konferences nodomu neatbalstīt militāri nemierniekus, bet tikai no malas noraudzīties, kā viņi cīnās. Šīm valstīm gribētos atgādināt, ka iepriekšējo kaŗu laikā ar deklarācijām un dažādiem iemeslu sev uz sava pusi ievilka tās kaŗā, ka tikai uzvarētu. Un to tautas nenoskatījās no malas viņu cīņās, bet gan atbalstīja kaŗotājus kuŗa spēdama. Vai nepateicība būtu pasaules algā? Arī nākotnē var pienākt brīdis, kad būs jācīnās ar ieročiem pret komūnistiem. Vai tad kaŗotājas demokratijas nevēlēsies, lai komūnistu valstīs apspiestās tautas viņas atbalsta? Nedomāju, ka šīs tautas no malas tikai gribēs vērot demokratiju cīņu, bet viņas var būt tik vājas, ka nespēs nekā sevišķa darīt kaŗotāju demokratiju labā. Un demokratiju atjēgšanās būs nokavēta. Tāpēc jaunajā gadā demokratijām būtu jāatjēdzas un jāsniedz palīdzības roka tiem, kas cīnās par cilvēcību un brīvību, ko viņi pielīdzina dzīvībai.

Jaunā gadā jaunu taktiku taisnības, cilvēcības un kristiānisma aizstāvēšanā!

P. Dreimanis.

TRIMDAS SAULAINĀS UN ĒNAS PUSES

PAŠNĀVĪBA UN VARONĪBA

Īsi pirms Pad. Savienības varmācīgā iebrukuma Latvijā, kad pār Latviju jau gūlās sarkanā ēna, sabiedrisko lietu ministrs Alfrēds Bērziņš savās oratoriskās runās spīdēja ar patētiskiem vārdiem, ko klausītāji uzņēma ar nopietnību: „Labāk kājās stāvot mirt, nekā ceļos nospiestam dzīvot."

Tagad laikraksta Laika redakcijas aptaujā par 1939./40. g. notikumiem — Vai Latvijas liktenis varēja būt citāds, Alfrēds Bērziņš raksta, ka cits atrisinājums neesot bijis iespējams kā tikai piekāpšanās Pad. Savienības priekšā, nelietojot bruņotu pretestību.

A. Bērziņš saka: „Nedomāju, ka starptautiskā politikā kaut kas grozītos, ja Baltijas valstis būtu izrādījušas bruņotu pretestību padomju iebrukumam. Jebkuram valstsvīram un militāram vadītājam būs skaidra šādas pretestības bezcerība, lai arī tam pārmestu mazdūšību. Pašnāvība un varonība nav viens un tas pats jēdziens."

Uzņemot šos vārdus atkal ar nopietnību, loģika liek teikt, ka tas ministrs, kas īsi pirms boļševiku iebrukuma Latvijā teica, ka labāk kājās stāvot mirt nekā ceļos nospiestam dzīvot, ir runājis nevis kā varonis, bet pašnāvnieks.

Bet aptaujā pulkvedis un diplomāts Aleksandrs Plensners pārliecinoši pateica, ka pretošanās būtu bijusi labāks atrisinājums

TAS LAIMĪGĀKAIS, KAS VARĒJIS NOTIKT

Pirms kāda laika Pāvils Klāns rakstīja, kā latviešu žurnālistiem izgāja Minchenē, kad viņi ar tautisku sveicienu bija tuvojošies no Stokholmas iebraukušajam latviešu diriģentam Leonam Reiteram, un tad, kādu citu reizi, no Vašingtonas iebraukušajiem Amerikas Balss latviešu redakcijas vīriem Osvaldam Uršteinam u. c. Tie bija divi sērīgi tautiski raksti latviešu presē.

Nezinu, kādēļ man par šiem Pāvila Klāna rakstiem bija jādomā, kad es 17. decembra vakarā televīzijā pēc teicamiem mūzikāliem panākumiem dzirdēju latviešu pianisti Ingrīdu Gūtbergu priecīgi satrauktu stāstot klausītājiem par sevi un māsu Karīnu, ka viņas Amerikā iebraukušas priekš 5 gadiem no Austrijas un ka ieceļošana ASV ir bijis „tas laimīgākais, kas ar viņām varējis notikt". Ne ar vienu vārdu slavenā pianiste nepieminēja, ka abas māsas Gūtbergas ir latvietes un nāk no Latvijas.

Latvijas vārda daudzināšana labā nozīmē ir svarīgs pakalpojums Latvijas brīvības lietai.

Saturns

Artūram Nīkuram 50 gadu

Tautsaimnieks un ilggadīgs Izglītības ministrijas darbinieks Latvijā Artūrs Nīkurs 13. decembrī atskatījās klusībā uz aizvadītiem mūža 50 gadiem. Trimdas laikā Vācijā N. dzīvoja Giftenes nometnē, kur pildīja nometnes vadītāja un latviešu nacionālās komitejas pienākumus. 1949. g. no LCP ievēlēts par latviešu pārstāvi Lejassaksijā. Pašreiz dzīvo Deitonā (Ohio), kur strādā techniskā zīmētāja darbu sabiedrības General Motors vietējā nodaļā, līdztekus pārskolojoties techniskajā darbā. Ir ALPF pārstāvis Deitonā, korporācijas „Patria" saimes loceklis. Blakus savam maizes darbam rosīgi darbojas sabiedriskajā laukā vietējā latviešu kolonijā. Nīkurs daudz darījis Latvijas popularizēšanā, runājot radio un televīzijā, tā iepazīstinot brīvo pasauli ar Latvijas nelaimi un apspiedējiem - komūnistiem. Artūrs Nīkurs dzimis 1906. g. 13. decembrī Daugavpils apr. Višķos. Viņa skolas laiks iekrita kaŗa un revolūcijas laikos. Latviešu skolu N. apmeklēja Rēzeknē, kur bija skolnieku pulciņa „Auseklis" priekšgalā. Nīkura dzīves biedre nomira 1951. gada 17. janvārī ASV, bet meitiņa 5 gadu vecumā Hanoverā. N. audzina savu 17 g. veco dēlu Andi, kas cer studēt par inženieri.

Novēlam klusajam darbiniekam vēl ilgi strādāt latvietības labā.

O. Krs

MILVOKIEŠI MĪL DZIESMU UN TEĀTRI

Augšā: Milvoku DV apvienības vīru koris, vidū dir. V. Aparjods. Apakšā: apvienības teātra ansambļa R. Blaumaņa „Ugunī" uzveduma dalībnieki. Vidū rež. M. Valtere-Einberga. Foto G. Tabaks.

LATVIEŠU SKAUTISMA 40 GADI

1957. gada aprīlī paies 40 gadi, kopš Latvijas territorijā sāka darboties pirmie skautu pulciņi, bet 35 gadi, kopš latviešu meitenes sāka pulcināties pašdarbībai gaidu pulciņos. Šo notikumu atcerei Čikāgā, 6. un 7. aprīlī notiks plašākas svinības. Tās ievadīs dievkalpojums, būs svinīgs akts, vadītāju konferences u. c. sanāksmes. 7. aprīlī zem saviem karogiem pulcēsies arī latviešu skauti Kanadā. Māc. A. Čops Toronto vadīs dievkalpojumu, kurā atcerēsies arī tos skautus, kas vairs nav mūsu vidū. Pēc dievkalpojuma notiks parāde, skautu darbu skate un dažādu skautu māku demonstrējumi.

VISU MŪŽU KALPOJIS TĒVZEMEI

Latviešu strēlniekam, nacionālās armijas un leģiona virsniekam 70 gadu

Nesen Nubransvikā, Nudžerzijā, visā klusībā savas ģimenes vidū uz aizvadītiem 70 mūža gadiem atskatījās latviešu vecais strēlnieks, nacionālās armijas un leģiona virsnieks, pulkv. ltn. Oskars Neimanis. Viņš dzimis Kurzemē, Piltenes pag. skolā, kur viņa tēvs un tēva tēvs bijuši skolotāji vairāk kā 80 gadus.

Pēc vietējo skolu beigšanas, N. dodas pie saviem vecākiem brāļiem uz Pēterpili, kur absolvē reālskolu un uzsāk darbu Valsts kontrolē. Papildinājis savu izglītību ar komerczinībām, viņš ar 1906. gadu pāriet darbā Landrina šokolādes fabrikā, kur ātri avansē un, pēc dažiem gadiem jau ir uzņēmuma prokūrists, kādā darbā paliek līdz 1915. gadam, kad iestājas armijā.

Visus Pēterpilī pavadītos gadus viņš dzīvi piedalās latviešu sabiedriskajā dzīvē un ir vairākus gadus Pēterpils latviešu saviesīgās biedrības valdes loceklis un sekretārs.

Veselības dēļ no obligātā kaŗa dienesta atbrīvots, viņš tomēr, pēc tam, kad nodibinājās Latviešu strēlnieku bataljoni, brīvprātīgi iestājas 1915. g. beigās armijā un 1916. gadā 1. maijā, nobeidzis Pēterpilī Vladimira kaŗa skolu, dodas uz Latviešu strēlnieku rezerves bataljonu un no turienes uz fronti 3. Latviešu Kurzemes strēlnieku pulkā un piedalās strēlnieku vēsturiskajās kaujās.

Pēc 1917. g. oktobra revolūcijas viņš novembrī atstāj savu iemīļoto pulku un Pēterpilī panāk atbrīvošanu no kaŗa dienesta un 1918. g. aprīlī dodas uz dienvidiem, kur piedalās kaujās pret komūnistiem. Kad līdz dienvidiem nonāk pirmās ziņas par Latvijas tapšanu, Neimanis ar savu dzīves biedri tūliņ pošas ceļā uz dzimteni. Bet ceļš ir tāls un grūts, ved caur Rumāniju un Poliju, jāpavada Peremišlas cietokšņa slimnīcā vairāki mēneši, pārciešot divas tīfa slimības, un tikai pateicoties savas dzīves biedres neatlaidīgai gādībai un palīdzībai, viņam izdodas saglābt dzīvību. Rīgā N. atgriežas 1920. gada pavasarī, tiek ieskaitīts Bruņoto vilcienu pulkā resp. 3. Bruņotā vilcienā, kas atrodas frontē Pitālovas stacijā. Pēc pamiera noslēgšanas ar Padomju Krieviju, viņš pāriet uz Robežsargiem, bet ar 1922. g. pavasari — uz 3. Jelgavas kājnieku pulku, kurā pavada vairāk par 15 gadiem.

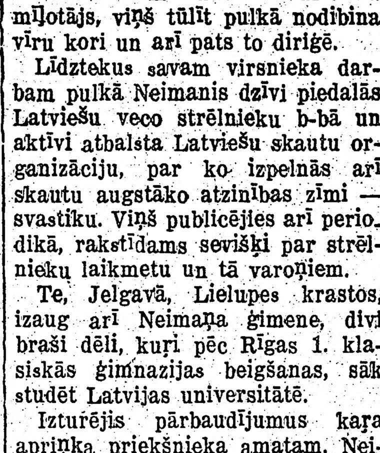

Kā liels mūzikas un dziesmu mīļotājs, viņš tūlīt pulkā nodibina vīru kori un arī pats to diriģē.

Līdztekus savam virsnieka darbam pulkā Neimanis dzīvi piedalās Latviešu veco strēlnieku b-bā un aktīvi atbalsta Latviešu skautu organizāciju, par ko izpelnās arī skautu augstāko atzinības zīmi — svastiku. Viņš publicējies arī periodikā, rakstīdams sevišķi par strēlnieku laikmetu un tā varoņiem.

Te, Jelgavā, Lielupes krastos, izaug arī Neimaņa ģimene, divi braši dēli, kuri pēc Rīgas 1. klasiskās ģimnazijas beigšanas, sāk studēt Latvijas universitātē.

Izturējis pārbaudījumus kaŗa apriņķa priekšnieka amatam, Neimanis no 1937. g. darbojas Daugavpils un pēc tam Rīgas kaŗa apriņķa pārvaldēs un ar 1940. g. jūniju ieskaitīts armijas stābā.

Pēc pulkv. R. Bebra nāves, Neimani ieceļ par Rīgas pils komandantu, kādā amatā viņš paliek līdz prezidenta Ulmaņa deportācijai.

Pēc komūnistu padzīšanas, 1941. g. jūnija sākumā Neimani ieceļ par Gēgingera šokolādes fabrikas direktrou Rīgā, bet ar 1944. g., par Jelgavas kaŗa apriņķa priekšnieku. Tā paša gada 5. novembrī līdz ar citām kaŗa apriņķa pārvaldēm viņu evakuē uz Vāciju.

1945. g. 1. maijā, kā leģionārs, krīt angļu gūstā un nokļūst Beļģijā — Briselē, Cedelgheimā un Ostendē, kur pavada vairāk kā 18 mēn.

Pēc atbrīvošanas no gūsta 1946. g. rudenī, dzīvo Lībekā kopā ar savu ģimeni līdz 1951. gadam, kad izceļo kopā ar savu sievu un jaunāko dēlu uz Ameriku. Vecākais dēls, vācu koncentrācijas nometnē sabojātās veselības dēļ spiests palikt Vācijā, kur latviešu vienību sastāvā nodarbināts amerikāņu dienestā.

Neimanis Amerikā uz dzīvi apmeties Nubransvikā, Nudžerzijas valstī un aktīvi piedalās vietējās latviešu organizācijās — Nubraunskas-Leikvūdas latv. ev.-lut. draudzes padomē, Nudžerzijas latviešu biedrībā, ir A.L.P.F. pārstāvis un Latviešu strēlnieku Nubransvikas un apkārtnes kopas priekšnieks. Viņš apbalvots ar Triju zvaigžņu ordeni, Latv. atbrīvošanas kaŗa piemiņas zīmi, Latv. atbrīv. 10 g. piemiņas medaļu un Viestura ordeni.

Gribas jubilāram novēlēt labu veselību un joprojām saglabāt latvisko sirsnību, dzīves prieku un enerģiju.

G. J. G.

Savienotās VALSTĪS

ČIKĀGA

Čikāgas svētku eglīšu vakari sekoja viens otram tik straujā tempā, ka bija pat grūti visos ierasties. Čikāgas latviešu skola bērnus iepriecināja Austin Town Hall telpās 22. decembrī. Vakaru atklāja ar māc. G. Straumaņa vadītu svētbrīdi, kuram sekoja skolēnu priekšnesumi. Noslēgumā bērni, vecāki un daudzi jo daudzi skolas labvēļi noskatījās I. Vīksniņas Ziemassvētku ludziņu „Bētlemes zvaigzne", kurā labi savās lomās bija Juris un Pēteris Zirņi, Aldis Eliskalns, Maija Dumpe un Anita Utināne. Pēc programmas bērni un viesi vēl pakavējās dejās un rotaļās. Lai Čikāgas latviešu skolas draugi — Augustdorfas ģimnazisti nejustos atstāti un aizmirsti, skolēni vāca tiem ziedojumus, kuri ienāca bagātīgā skaitā. Vecāki bija parūpējušies par atspirdzinājumiem pagurušiem dancotājiem.

23. decembrī arī Ciānas draudzes latviešu skolas audzēkņi un viesi pulcējās eglītes vakarā Ciānas baznīcas apakšējā zālē, kur bez skolēnu priekšnesumiem izrādīja jaunu Irmas Vīksniņas viencēlienu. Netrūka gaidītā viesa — Ziemassvētku vecīša, un bērni jauki pavadīja laiku draugu vidū.

ALJA's valdes sēde notika 22. decembrī Šopēna halles apakšējā zālē. Izlēma jaunatnei nozīmīgus jautājumus un pārsprieda sarīkojumu programmu 1957. gadam.

Čikāgas latviešu organizāciju apvienība izsaka sirsnīgu pateicību visiem tautiešiem, kas atsaukušies apvienības aicinājumam un ziedojuši naudu un drēbes palīdzībai ungāriem. Tāpat paldies izteikts ziedojumu pieņēmējiem — Pāvila draudzei, A. Ozoliņai un A. Kalnājam. Organizāciju apvienībaa vēl pateicās čaklajiem ziedojumu vācējiem ar kārbām š. g. 6. decembrī, kurā organizēti piedalījās arī Čikāgas latviešu skolas audzēkņi.
K.

Latviešu dzejnieku daiļdarbus skandēja Smaida Osis O. Krolla rīkotājā dzeju pēcpusdienā 16. dec. Hull House teātra zālē. Ar gandarījumu jāatzīmē viņas lielā atmiņas spēja, jo visus darbus O. skandēja no galvas, vienkāršais, intelliģentais priekšnesuma veids un sirsnība, ar kādu viņa tulko Kārli Skalbi, Ed. Virzu un citus mūsu rakstnieku dižsarbus. Publika suminājā Smaidu Osi un pasniedza skaistu ziedus.

Jau 58 gadi Hull House telpās rīko Ziemassvētku uzvedumu „Kristus dzimšana" ar piemērotu mūzikālu programmu. Šogad šāds sarīkojums notika lielajā Bowen zālē, kas bija klausītāju pārpildīta, apmēram 1.000 cilvēku. Programmas izpildīšanā piedalījās arī latvieši A. Freimanis, V. Mūrnieks un O. Cakars. Publikā redzējām arī daudzus latviešus.
ro.

KALAMAZU

Kalamazū Jaunatnes kopas un Grand Rapidu Jaunatnes pulciņa „Pērse" pirmais tuvināšanās vakars ar priekšnesumiem un deju notiks 12. janvārī, plkst. 8,00 vakarā Grand Rapidos Latviešu b-bas telpās, 340 Bridge St., N.W. Ieeja — $0.50. Lūdz ņemt līdz groziņus.

Vecākajam Mičigenā radio raidītājam WKZO, Kalamazū, 19. decembrī Latviešu b-ba nodeva dažas skaņu plates izlietošanai raidījumiem. Par to biedrība saņēmusi rakstveida pateicību

GRAND RAPIDI (MICH.)

Vienības draudzes locekle Zelma Birzniece, pēc ārstēšanās TBC sanātorijā, kā pateicību par atgūto veselību, iemaksājusi dāmu komitejas kasē 50 dolaru. Viņa piebildusi, ka slimošanas laikā nav varējusi strādāt dāmu komitejas darbā un savu parādu viņa grib izpirkt ar šo naudas ziedojumu. Dāmu komiteja Z. Birzniecei par šo pašaizliedzīgo, lielo ziedu izteikusi sirsnīgu paldies.

Tagad arī Grand Rapidu latviešiem iespējams tieši no šīs pilsētas nosūtīt uz dzimteni piederīgiem sainus caur Universal Parcel service Co., ko noorganizējuši daži uzņēmīgi tautieši. Iespējams nosūtīt medikamentus, pārtikas standartsainus un tekstilpreces, kā arī pašu pienestas mantas uz iespējami izdevīgākiem noteikumiem. Sabiedrība piedāvā no saviem krājumiem vietējos un angļu audumus, par apm. trešdaļu lētāk nekā parastās tirgus cenas. Uzņēmums atrodas netālu no Latviešu biedrības nama, Scribner Ave 414 un atvērts pagaidām darbdienās no plkst. 5 p.p. līdz 9 vakarā, tālr.: GL 82256 un GL 82006.

20. decembra vakarā Vienības draudzes baznīcas apakšējā zālē jauniešu pulciņš Auseklis svinēja Ziemassvētku eglītes vakaru un par tā noorganizēšanu un programmas uzvedumiem bija rūpējušies paši jaunieši, lūdzot talkā dažus no vecākās paaudzes. Pie skaisti dekorētās un mirdzošās svētku eglītes svētrunu teica draudzes mācītājs J. Lazda, dziedāja Edīte Zirnīte un Vija Stokmane, bet ar klavieru spēli klausītājus iepriecināja Māra Cepurīte un Vija Stokmane. Ivars Gaide savukārt nodziedāja dažas dziesmas, bet skolotāja Zelma Lapsiņa stāstīja par Ziemassvētku vakaru no grāmatas „Kapi bez krustiem". Klāt bija mūzikas skolotājs Ed. Grīnvalds un dziedāšanas klases vadītāja E. Reinvalde. Bija dāvanu klāsts visiem un kopējs cienasta galds.

Vienības draudzes baznīcā 23. decembrī māc. J. Lazda salaulāja brīvmākslinieci Verenu Stelpi no Kolumbus Ohio ar architektūras studentu Juri Dambrānu no Ann Arboras un žēlsirdīgo māsu Ligitu Pētersoni ar grāmatvedi Jāzepu Līvmani no Grand Rapidiem.

16. decembrī Grand Rapidos, Mākslas galerijas telpās dažādo tautību Ziemassvētku eglīšu izstādē, notika latviešu tautas deju trupas uzstāšanās skolotājas E. Brūnes vadībā. Piemērotos tērpos kā pirmo nodejoja ķekatnieku deju un tai sekoja Sīkais dancis, Vāveru polka un Ritenītis. Māra Jirgensone stāstīja par latviešu Ziemassvētku paražām un prata uzburt skaistas ainavas lielajam klausītāju pulkam. Klavieru pavadījumu tautas dejām veica E. Strazdiņa. Tai pašā dienā ar saviem priekšnesumiem — Ziemassvētku dziesmām — uzstājās zviedri un poļi. Jāpiezīmē, ka šie sarīkojuma cikli, kuros piedalās dažādu tautību grupas, un skaistā Ziemassvētku eglīšu parāde, kas nu jau notiek vairākus gadus pēc kārtas, izpelnījušies vietējo sevišķu atzinību un telpas nemaz nespēj uzņemt daudzos apmeklētājus.

Grand Rapidu latviešu biedrība 31. decembrī savā namā rīkoja Jaungada sagaidīšanu. Bija dažādi priekšnesumi, dejas un atspirdzinājumu galds.

Naktī no 7. uz 8. decembri, pārnākot no darba, savā dzīvoklī pēkšņi šķīrās no dzīves 58 gadus vecais Lāčplēša kaŗa ordeņa kavalieris, vecais strēlnieks, leitnants Jānis Pētersons. Nelaiķis dzimis 1898. g. 9. septembrī Cēsīs. Samērā ļoti jauns gados, devies kaŗavīru gaitās un piedalījies daudzās kaujās kā latviešu strēlnieks. Atbrīvošanas cīņās par drošsirdību pie Iecavas apbalvots ar Lāčplēša kaŗa ordeni. Latvijas brīvvalsts gados bija policijas darbinieks Rīgā. Būdams Vācijā, strādāja amerikāņu sardžu vienībā, bet pēc ieceļošanas Sav. Valstīs strādāja fabrikā. Bija ļoti izpalīdzīgs un taisnīgas dabas cilvēks. Aizgājēja izvadīšana uz Woodlawn kapiem, latviešu nodalījumā notika 18. decembrī, piedaloties māc. A. Piebalgam, bet iepriekšējā dienā bēru namā aizlūgumu vadīja māc. J. Lazda. Vainagus nolika draudzes, lāčplēšu, veco strēlnieku, darba vietas pārstāvji u. c. Pēc viņa sēro dzīves biedre un citi piederīgie.
V. Z.

— Katra vīrieša panākumu ceļš ir pieblīvēts sievietēm, kas stumj uz priekšu savus vīrus.

ĪSTĀS GARĪGĀS VĒRTĪBAS

Ir cilvēki, kas atstāj savu brīvo dzimteni un brauc peļņā uz Ameriku, ir kaŗa vai revolūcijas bēgļi, kas savu personīgo dzīvi šeit iekārto labāk, kā viņi to būtu spējuši savā dzimtenē, bet visumā šai ziņā pilnīgi zaudētāji ir dažu intelliģento profesiju trimdā izdzītie piederīgie, sevišķi virsnieki, skolotāji un juristi. Tiem revolūcija nepaliek padomju varas robežās, bet seko pa visu pasauli, vienalga kurp viņi iet. Tie ir degradēti līdz kailai dzīvībai. Viņu izglītība un zināšanas vairs nekalpo nekādam mērķim. Ja kāds tiem jautā: ja jūsu dzimtene būs brīva, vai jūs brauksit atpakaļ, tad šādu jautājumu viņi uzņem kā personisku apvainojumu. To ņemaz nevar jautāt: tas ir vairāk kā pats par sevi saprotams. Šie cilvēki ir simtprocentīgi trimdinieki. To liktenis ir visciešāki saistīts ar nacionālās valsts pastāvēšanu. Viņi šo valsti sarga, audzina tās tautu un kārto tās iedzīvotāju tiesiskās attiecības. Šīs grupas visās valstīs ir tik stipri nacionāli apzīmogotas, ka vienas valsts kontingenta iekļaušana kādā citā valstī nav gandrīz domājama. Tādēļ šie cilvēki pēc sava stāvokļa ir trimdas kodols un stiprums. Ja vispār kāds dzimtenē atgriezīsies tad tie būs viņi. Ja atgriešanās nebūs, tad viņu pasaulē izkaisītie kapi būs pēdējie nacionālās valsts drupu liecinieki. Sveša dzīve iekļaus savā plūdumā citus, bet ne viņus; tie paliks Latvijas daļa. Ja mēs runājam par Latvijas brīvību — un par ko gan citu latviešu prese var runāt — tad šie cilvēki nav tikai bijušie, kāds tituls viņiem tiek piedēvēts, bet pašā pirmajā rindā arī nākošie.

Brīvajai Latvijai būs citi bijušie — tie, kas no vajātās Latvijas ir izbraukuši un atjaunotā valstī vairs neatgriezīsies. Viņi nav braukuši peļņā, bet būs peļņā palikuši, būtībā tā pati pelninieku katēgorija. Tie ir senas, jau romiešu laikos pazīstamas ideoloģijas — ubi bene, ibi patria, kur labi, tur dzimtene — grupa. Necionālajai ideoloģijai šī grupa ir sveša. Svešumā dzimtenes nav ne tikai tur, kur labi, bet tās nav arī tur, kur ļoti labi. Un materiālo dzīves ērtību ziņā ļoti labi šeit ir daudziem. Nemaz nerunājot par amatniekiem, tādas katēgorijas, kā: strādnieki, lauksaimnieki vai mazākie ierēdņi, kļūdami šeit visi par strādniekiem, dzīvo daudz labāk, nekā to dzimtenē varēja sapņot; ņemot vidējo, kā dzīvoklis katram pieder atsevišķa savrupmāja ar 5 istabām, automatisku eļļas apkuri, visas modernās mājsaimniecības mašīnas un jaunā modeļa automobilis. Cena, ko par atteikšanos no dzimtenes šeit maksā, ir ļoti augsta. Tie, kas no šīs grupas atgriežas dzimtenē, tiešām ir ideālisti, ļoti svarīga Latvijas daļa. Viņu pasaules uzskats ir tik augsts, ka to var mērot ar Nīcšes filosofisko vērtību mēraukļu: „Kam vērtība ir, tam nav nemaz cenas." Kas var nopirkt par naudu patiesu mīlestību vai draudzību, vai ģenialitāti? Bet tās ir vislielākās vērtības. Protams, tās visas ir garīgas vērtības. Nīcše par vērtībām atzīst tikai šāda veida vērtības. Viņš jau nebūtu filozofs, bet bodnieks, ja viņš skaitītu arī citas. Viena no šīm nepērkamām vērtībām ir nacionalitāte. Šo vērtību vispārīgi var pilnīgi reālizēt tikai savas tautas zemē. Tā valoda, ko māte, mīlestībā pār tevi noliekdamās, nav tev mācījusi tavā bērnībā, nav tava valoda, un neviena sveša zeme nav tava tēvu zeme.

Pavalstniecības maiņa tevi nepārvērš par angli: pārtautošanās prasa vairākas paaudzes. Starplaikā tu neesi ne latvietis, ne anglis, vienu tautību tu esi zaudējis, otru vēl neesi ieguvis, nacionālā ziņā tu esi nekas. Tā nav nekāda nelaime tiem, kas savas vērtības mēro tikai naudas vienībās, bet tā ir traģēdija tiem latvju jauniešiem, kas savā dzimtenē, savā tautas vidē būtu izvērtušies par kultūras vērtību radītājiem, kas šeit viņiem, tautību zaudējot, nav iespējams. Šie nedaudzie, bet viņi ir visnozīmīgākie, būtu pati traģiskākā Latvijas drupu daļa.

Ceļš, ko pasaules politika pēc 2. pasaules kaŗa iet, ved uz iznīcību ne tikai šiem fragmentiem, bet Rietumu kultūrai pašai visā tās pilnībā, un tas ir tādēļ, ka materiālās vērtības tiek vērtētas augstāk par garīgajām. Ziemassvētku vecītis ir pārvērsts par tirgotāju un Ziemassvētku dāvanas, kuŗu ideja ir, lai tie, kam ir, dod tiem kam nav, ir kļuvusi komerciāla pārpilnība dzīvojošo apdāvināšanās savā starpā. Ir nonācis tik tālu, ka kāds vietējais laikraksts kā kristietības sasniegumu atzīmē vairāk Ziemassvētku apsveikumu kartīšu sūtīšanu nekā iepriekšējos gados.

Tāds ir stāvoklis, ieejot 1957. gadā pēc Kristus piedzimšanas. Mums paliek pēdējā cerība, ka pēc 1950. gada, kad sāka uguni izplatīt, 1957. gads būs viens no vēstures ceļa rādītāju gaišajiem monumentiem, kuŗa gaismā izkaisītie Latvijas daļas fragmenti atradīs ceļu uz mājām.

K. Kampe

CEĻA VĀRDI

Dvēsele ir līdzīga ezeram. Ja tanī ieplūst skaidrs ūdens, duļķainais notek, un ezers kļūst gaišāks. Ja mēs ļaujamies labām domām, ļaunās izzūd.
Cellers

★

Cilvēka vērtība vai mazvērtība atklājas tikai tad, kad no viņa prasa upuŗus.
Hipels

★

Ticēt Dievam un būt pesimistam ir neciešama pretruna.

★

Isteni lielie pasaules vadītāji, tikai aizejot nāvē, atklāj zvaigznēm apbalvotās krūtis.
Rābe

Toronto ģimnazisti eglītes vakarā nodevās arī dejas priekam.

Latviešu sestdienas ģimnazijas eglītes vakaru 26. decembrī ievadīja mācītāja A. Brieža svētbrīdis. Skolas direktora prof. V. Burkevica sveicienus skolēniem, audzinātājiem un vecākiem nodeva A. Sudmalis. Ziemassvētku vecītis (E. Pētersons) ieradās ar bagātīgu dāvanu maisu, bet lika ir lielajiem, ir mazajiem dāvanu saņēmējiem savu svētku devumu nopelnīt, un tā eglītes viesi dzirdēja daudz deklamāciju, dziesmu un mūzikālu priekšnesumu ģimnazistu izpildījumā, un pa pantiņam arī no skolotājiem. Audzēkņu dāvanas audzinātājiem sagādāja daudzus jautrus brīžus kā devējiem tā saņēmējiem.

Ģimnazistes bija klājušas arī cienasta galdus, bagātīgus un glītus.

KĀ IR AR ČIKĀGAS LATVIEŠU NAMU?

Čikagas Latviešu nama padomes priekšsēdis Viktors Vīksniņš par sarunām ar piemērotu namu īpašniekiem mūsu līdzstrādniekam paskaidro:

„Kā zināms, mēs interesējamies par vienu objektu — Masoņu namu 3900 N. Damen Ave., kuru Nama fonda komiteja atzina par piemērotu starp pārējiem 20 piedāvātiem un apskatītiem.

Pēc pag. g. 23. septembrī notikušās ČLB ārkārtējās pilnsapulces, kas izlēma šī nama pirkšanu par $75.000,—, vēl sekoja valdes paplašinātā un Nama fonda sēdes, kurās galīgā veidā noformulēja piedāvājumu un pag. g. oktobrī iesniedza oficiāli starpniekiem (Erbach Realty Co. nekustāmu īpašumu birojam) kopā ar $5000,— rokas naudu.

Pēc apm. 3 nedēļām, kad masoņu nama akcionāri bija noturējuši sēdi, saņēma atbildi, ka viņi mūsu piedāvājumu noraida. Iemesls — viņi gribētu pārdot abus objektus (lielo - latviešu iecerēto namu un blakus tam pusapbūvētā gruntsgabalā atrodošos zāli ar auto novietošanas laukumu) tikai kopā nevis dalīti, kā to mums sākumā piedāvāja. Šo uzskatu maiņu, kā pārdevēja „priekšrocību, mēs nevaram pārmest. Masoņi juta, ka esam droši pircēji un ļoti nopietni ieinteresēti lielā nama iegūšanā. Šo ievērojot, viņi bija ar mieru abus objektus pārdot par $120.000,— resp. $110.000, — ČLB valde un Nama fonds atteicās, apzinoties, ka mums nav pa spēkam uzņemties šādu nastu, pie kam mazais objekts ienestu ļoti maz.

Sarunas tad ievirzījās citā plāksnē: masoņi piekrita pārdot lielo namu atsevišķi, bet tanī pašā laikā prasīja, lai mazo objektu pirktu kāds cits, kuŗu mums, vai Erbach Co. būtu jāsameklē. No šāda piedāvājuma mēs arī atteicāmies.

Beidzot, pēc lielākas „stīvēšanās", masoņi piekāpās un vairs nepastāvēja uz abu objektu pārdošanu reizē diviem pircējiem un piekrita, ka viņi būtu apmierināti, ja mēs pirktu lielo namu vien. Un tā pēc š. g. 11. decembra Nama fonda sēdes, papildinot lēmumus ar dažādiem variantiem, masoņu nama turētājiem piedāvāta sekojošā mūsu sarunu baze:

1. Par lielo namu mēs eventuāli varētu piedāvāt $80.000,00, iemaksājot $20.000,00 (pēdējā summā ietelp arī $5.000,00 rokas nauda, kas jau deponēta), pēc kam būtu jāparaksta pirkšanas - pārdošanas līgums;

2. pēc pusgada Č. L. b-ba iemaksā vēl $5.000,00, tā kā kopējā iemaksa sasniegtu $25.000,00;

3. par atlikušo summu $55.000 Č. L. b-ba izsniedz māsoņiem 1 hipotēku ar 5% gadā, kuŗu masoņi apsolījušies ņemt pretī.

4. 10 gadu laikā no šīs summas Č. L. b-ba nomaksā tieši pārdevējam, ik gadus $3.000,00, deldējot kapitālu un sedzot 5% no atlikuma;

5. pēc 10 gadiem Č. L. b-ba, lai izpirktu hipotēkas atlikumu uz reizi, izdara aizņēmumu kas tad vairs nav problēma.

Šāda veida atrisinājums, domājams, būtu pieņemams abām pusēm, nebūtu jāmeklē hipotēka ārpusē. Vēl atliek nogaidīt masoņu nama akciju turētāju atbildi, kuŗu drīzumā ceram saņemt, pēc kam būtu jāsasauc otra ārkārtēja pilnsapulce līguma apstiprināšanai."

K.

S. HEIFETZ, NOTARY PUBLIC

68 Wellington W., (tuvu Bay St.) Toronto, Ont. tel. EM 6-6451

Vecākais ceļojumu un notāriāta birojs Kanadā — 35 gadu pieredze. Pieredze immigrantu lietu kārtošanā, notāriālu dokumentu, Kanadas pavalstniecības, vīzu un dokumentu tulkojumu lietās.

Runā krieviski, vāciski un latviski

Augšā: „Kā tu domā, vai tam vecītim būs kas labs maisā un ir vērts skaitīt pantiņu?" jautā mazā Aija savai draudzenei Ilzītei pie pirmās svētku eglītes. Apakšā: DV Toronto nod. svētku eglītes mazie viesi ar Ziemassvētku vecīti.

J. Kreiļa uzņ.

EGLĪTES VAKARĀ

Vēstule no Zviedrijas

Par to, kā dzīvo latvieši Zviedrijā, eglītes vakarā Lundā latviešu skoliņas vadītājs pastāstīja sekojošo:

*

— Man uzlikts par pienākumu šai vakarā sacīt kādus vārdus ievadam. Pienākums jāpilda. Atsacīties nevar: atsacīšos es, otrs trešais... jā, kas tad to darīs?

*

Kas šī par dienu?

Šovakar eglīte mums ir, bet Ziemassvētki vēl nav. Ir tikai 3. Advents, pēc tam nāks vēl 4. Advents un tad tikai būs Ziemassvētki. Tie tagad tikai tuvojas, nāk. Bet drīz būs.

Šī mums ir piemiņas diena. Varbūt katram tas nav zināms. Šai dienā kristīgajā pasaulē dievnamos piemin vīru, kas senajos laikos bija it kā **ceļa sagatavotājs tiem laikiem, kam bija jānāk.**

Pie viņa nāca ļaudis no dažādām šķirām un apvaicājās, ko katram no viņiem būs darīt.

Viņš deva norādījumus:

— Sataisiet ceļu. Kas nelīdzens, lai top līdzens. Kas celmains, lai top par staigājamu ceļu. Nedariet nevienam pāri. Neapmelojiet nevienu u. t. t.

Un kad nu radās sekotāji tam, uz ko viņš aicināja, tad atspīdēja **Betlemes zvaigzne pie debesīm,** un nāca mīļie Ziemassvētki.

Mums latviešiem arī ir bijuši tādi ceļa sagatavotāji tiem laikiem, kuŗiem vajadzēja nākt. Vai tie, piem., nebija mūsu tautas atmodas laikmeta darbinieki un tie, kas gatavoja mūsu ceļu valstij?

Un arī tagad — tā zvaigzne, kas mūs vada, ir mūsu Latvija.

Tāpēc jau arī katrreiz, kad mūsu bērnu pulciņš sanāk kopā savā latviešu bērnu skoliņā, mums priekšā ir mūsu Latvijas sarkanbaltsarkanais karogs un mūsu bērni, kājās piecēlušies un rociņas salikuši lūdzas:

Dievs, svētī Latviju!

Un arī šovakar, es zinu, atskanēs bērna maigā balstiņa, izrunājot Elzas Ķezberes vārdus:

Būs kādreiz Ziemassvētki,
Sirds tic: Gans labais, Tu
Mūs visus aizvedīsi
Uz Sapņu Latviju.

Tā ir mūsu ticība. Bet lai tā notiktu, **uz to jāsagatavo ceļš.** Viens no tiem darbiem, kas darāms, ir tas darbs, ko darām mūsu skoliņā, bērnu rītos, pamatā likdami vārdus, ko rakstījis sirmais archibīskapa tēvs un ko Kanadas latviešu laikraksts (Latvija Amerikā) atgādina katrā numurā:

Draugi grib mūs asimilēt,
Ienaidnieki grib mūs iznīcināt,
Bet mēs gribam palikt latvieši.

Un kā viņš ir pūlējies visu savu mūžu, lai latvieši paliktu latvieši, **tā arī mēs esam mēģinājuši šo un to darīt, lai tas tā būtu.**

Šai darbā mums ir visādi gājis. Ja es drīkstētu kādu teikumu no Svētās grāmatas ņemt, tad es varētu sacīt:

— Kalni ir atkāpušies un pakalni šaubījušies... Dažs, kas kā kalns stāvēja par mūsu lietu, ir atkāpies, un cits ir šaubas izsacījis par tā darba nozīmi, ko mēs strādājam. Arī šinīs telpās. Un tomēr tas darbs, ko mēs strādājam, ir pastāvējis, jo „tas Kungs mums palīdzēja strādāt."

Mums ir sava organizācija — mūsu Latviešu biedrība, kas šo darbu kārto un otras organizācijas JKS priekšnieks mums laipni izpalīdzēja ar telpām šovakar. Un tad — bērnu vecāki un arī bērni paši (vai tā nav atzīstama sirsnība, ka, piem., Malmes latviešu bērni te ierodas, no citas pilsētas, mūsu skoliņā simtprocentīgi!), un tad katrā ziņā — godam jāmin tie skolotāji, kas šai skoliņā strādā. „Kalni ir atkāpušies un pakalni šaubījušies", bet mums ir atkal klāt nākuši jauni līdzdarbinieki mūsu darbā, kas, piem., palīdzēja šī vakara programmu sagatavot.

Un tad vēl kas: viena jauka latviešu „meita", kas citā pilsētā dzīvo, bija dzirdējusi, ka mums šovakar pagrūtāk budžetu sabalansēt.

— Šai lietā jums grūtības rodas? Nu labi, es mēģināšu no savas puses kaut ko darīt — viņa teica, Ziemassvētku vecītim šo un to dāvanu maisā ieliekot.

Man arvien ir patikuši cilvēki, kas ne piespiesti, bet ar labu mīļu prātu pakalpo tai labai lietai, uz ko visi esam aicināti.

Mums bijušas arī dažas grūtības. Darbojās arī daži pretestības spēki. Mums, starp citu, draudēja izjukt viens šī vakara programmas numurs, tāds, kas bērniem sevišķi prieku sagādā, bet tad viens jauks cilvēks ierunājās:

— Ja nav neviena, kas šo lietu nokārto, nu labi, tad es to darīšu, lai bērniem prieks tiktu! ...

*

Apmēram šādam ievadam sekoja bērnu priekšnesumi skolotājas Mirdzas Ozolas vadībā. Viņa pati šai programmas daļā izpildīja vecmāmiņas pienākumus, starp citu izstāstīdama šīs zemes rakstnieces Zelmas Lagerlefas uzrakstīto Ziemassvētku pasaku par vīru, kas gāja Svētajā naktī uguni meklēt. Bērni deklamēja, dziedāja, spēlēja, pušķoja eglīti... Nāca Ziemsvētku vecītis un pēc tam vēl sekoja pacienāšana mazajiem un lielajiem, pēc tam vēl kādas rotaļas arī, kamēr pienāca laiks šķirties.

*

Un tā mēs dzīvojam un **jo projām vēlamies palikt latvieši.**

A — ns

MŪSU SĀPES UN GRIBA

Vēstule Latvijai Amerikā no Austrālijas

Mēs visi izciešam vienas sāpes — trimdas svešumu un tēvu zemes nebrīvību, kas tikai reto nesāpina. Pagājušā gadā mēs esam saņēmuši plašus materiālus par dzīvi Latvijā gan sarakstoties, gan liecībās, ko nodevuši tie tautieši, kas paši apmeklējuši Latviju, vai arī no Latvijas izkļuvuši brīvībā, vai arī mūsu sirsnīgie draugi, kam bijusi iespēja redzēt Latviju šogad. Mēs varam lasīt šos materiālus un drīz varēsim skatīt arī zināmus attēlus, kas rāda šīsdienas Latvijas seju. Šīs ziņas un iegūtās ainas rāda grūto dzīvi dzimtenē, taču tautas cerības brīvībai nav izgaisušas, kaut ticība Rietumiem un trimdinieku darbam ir stipri pagaisusi. Viņi šodien ir lielāki patrioti kā mēs, ja spēj jau sacelties un rīkot demonstrācijas, bet mēs vēl neejam uz ielām, savas vājās gribas dēļ. Mēs redzējām, ka Rietumi nespēja ātri un efektīvi palīdzēt Ungārijai, kas pirmā pacēla brīvības cīņas lāpu un izraisīja tagadējos notikumus arī Baltijas valstīs. Ungārijas notikumi ir arī mūsu aktīvās cīņas sākuma signāls, un šī cīņa nedrīkst apstāties. Ungāri vēl cīnās un mums viņu cīņa ir jāatbalsta. Mēs esam jau nelielu atbalstu viņiem snieguši Adelaidē, Sidnejā, Brisbānē u. c.

Šogad mūsu sāpes Austrālijā atsvaidzināja Andrejs Eglītis, E. Žebranska, V. Latiševa, prof. L. Slaucītājs, E. Laipenieks un citi, kā arī vairāki tautieši, kas olimpisko spēļu laikā apciemoja savus tuviniekus no tuvām un tālām zemēm. Mēs esam kļuvuši bagātāki ar jaunām ilgām reiz atkal visiem dzīvot kopīgi savā tēvu zemē. Daudzu sāpes palielinājās, daudzu sirdis pulsēja straujāk, daudzu griba kļuva darbīgāka un dvēsele atmodās lielākai devībai, jo šogad nacionāliem un palīdzības mērķiem tautieši saziedoja vairāk kā 7.000 mārc.

Patiesi šī summa ir liela, tas ir vienreizējs sasniegums, bet tālu no tā, ko mums vajadzētu dot, jo vajadzības šogad ir bezgala augušas. Cerams, ka mums pietiks gribas arī nākotnē sekot šī gada piemēram.

KD laikā šogad notiks pirmais jaunatnes kongress Austrālijā. Labi, kā tas reiz notiks, un pati jaunatne spriedīs un lems par savām interesēm un darbu.

Gada mijā mēs redzēsim mūsu latviešu kultūras daudzinājumu dažādos veidos. Starplaikos notiks vairāku organizāciju sanāksmes, kas veidos nākotnes darba plānus un izvērtēs paveikto. Un noslēgumā notiks LAA kopsanāksme, kuŗā pulcēsies visu organizāciju un sabiedrisko pasākumu vadītāji vienkopus, lai apspriestu mūsu visu sāpes un vajadzības. Par to domājot un ikdienas gaitas staigājot, man radušies daži jautājumi un ierosinājumi, kas varbūt radīs šajā sanāksmē atbalsi.

Liekas, ka būtu lietderīgi, ja šajās sanāksmēs mēs dzirdētu, kas darīts, lai mūsu dāvanu sainīšiem samazinātu muitas likmes? Vai ir kas darīts, lai vismaz par nosūtītām summām samazinātu nodokļu maksājumus? Liekas, ka zināmi iesniegumi no latviešu centrāliem un diplomātiskiem iestādījumiem te būtu lieti noderējuši. Ja tagad jau vairāk kā 2.000 latviešu ir Austrālijas pavalstnieku, tad arī viņi varētu lūgt savas politiskās partijas un valdības iestādes kaut ko darīt šinī lietā. Par to varētu rūpēties arī mūsu vadošie garīdznieki caur baznīcu institūcijām, **lai palīdzētu kristīgajiem brāļiem trūkumā un apspiestībā.**

Jau agrāk, bet īpaši šogad daudzi tautieši iesnieguši pieprasījumu savu piederīgo izsaukšanai no Latvijas. Cik dzirdams, daži jau samaksājuši ceļa naudu, un Zviedrijā pie saviem piederīgiem uz dzīvi ieradušās 3 tautietes un 7 igaunietes. Tas rāda, ka mums drīz savā vidū būs jāuzņem jauni trimdinieki. Šajā sakarā attiecīgām latviešu iestādēm un apvienībām būtu jārūpējas, lai Austrālijas valdība, līgstot līgumus ar Krieviju, tajos paredzētu noteikumus par piederīgo izsaukšanas iespējām, kā arī par piemērotu likmi dāvanu sainīšiem. Kopējiem spēkiem būtu jācenšas panākt, lai latviešu ziedojumus aprūpes vajadzībām atskaita no nodokļu summām, varbūt tas veicinātu lielāku ārtavu ziedošanu, jo nākotnē vairs nevarēsim iztikt tikai ar šiliņu ziedojumiem. Daudz runāts, rakstīts un dzirdēts par latviešu vienību un strīdiem. Bet šī gada notikumi pasaulē uzstāda prasību reiz par visām reizēm šos strīdus izbeigt, lai vienotos Latvijas atbrīvošanas un atjaunošanas darbam.

12 gaŗi gadi nodzīvoti svešumā, bet Latvijas atjaunošanas kasē nav uzkrāts ne penijs. Vai tas ir pareizi? Vai nebūtu pēdējais laiks

(Nobeigums 8. lpp.)

ĢIRTS SALNAIS

4. turpinājums

Tas ir trakāk, nekā švābu kalnu ciemā, kur rads rada galā un viens otru uzmana, ko mācēdams. Bet tiem, vienkārši, nav ko darīt. Te jau pilsētā to nav mazums, bet tikko tie ārā, tikai pastiep roku un atdursies uz kādu Gerriku, vai tā atvasi. Tā kā visa tauta sastāvētu no Gerrikiem. Un visi tik sīksti, ka par pieci centi aizdzīs uti no Ņujorkas līdz Los Andželesai. Un tik blēdīgi, ka katru brīvu brīdi skrien uz savas sektes šķūni lūgties Dievu, laikam, lai vismaz savās acīs kaut cik izskatītos pēc cilvēkiem, vai arī, varbūt, lai pateiktos, ka atkal izdevies kādu apvest ap stūri. Vai tu Amerikā esi manījis žīdus, kur runa par veikaliem, vai blēdībām? Nekur. Visi tie ir dzīvi dzimuši amerikāņi, vai iebraucēji austrieši, vācieši, franči, čechi vai grieķi. Bet Oleandrijā, pat tik smalki izģērbtiem, tiem nav izdevies nostiprināties. Gerriki ir kā zirnekļi, kas apslēptākā sienas šķirbā izēdīs viltīgāko un izturīgāko blakšu sugu padēkļus ar visu dējumu. Un nedomā, ka viņi mūs piešķirojuši kādiem labdabīgiem insektiem."

Un Ole nemēdza runāt pa tukšo. Ole bija vienmēr vēss, kā nazis ādas makstī.

Pēteris, uzņemdamies darbus pie Ķētes tēva Meta Gerrika, jau trešā nedēļā juta, ka cienījamais kungs pamazām vien sāk viņu apstrādāt, sagatavodams saviem priekiem kā dārznieks lietājamu zemi. Lai nolīgtu pirmoreiz līgumu, Pēterim bija jāiet ar cenām uz leju, bet, vienojoties par otra zemes gabala nogrāvošanu, Mets īstenībā Metuzals Gerriks, ir nedomāja ielaisties uz augstāku maksu, bet, turklāt, izmantodams otra uzticību un paļāvību apgalvojumiem, bija uzdzinis viņu kā blēdīgs locis naīvu kapteini uz klintīm. Tā vietā, kur, pavirši paskatoties, likās esam tikai atmatā sen palaisti lauki, izrādījās izžuvuša strauta plata gultne un krasti, pilni akmeņiem un vecu ozolu siekstām. Pēterim bija jāpatērē trīsreiz ilgāks laiks un degvielas, un mašīna draudēja lūzt vai katru pusstundu. Viņš strādāja svīzdams un lādēdamies. Pēc darba, mājās ejot, bija tā kā kauns skatīties Olem acīs. Paša lētticība un arī zaudējumi kaitināja un dusmu brīžos vedināja uz kādu smalku, labi sagudrotu atriebību. Dažu nakti mokoties ar bezmiegu, radās aizdomas, ka tieši tas ir īstais un galvenais iegansts, kāpēc viņš tagad ik pavakari nīkst uz sētas, novērodams Ķēti. Paša acīs tas izauga pat par smalku joku, iedomājoties, cik lieliski būtu izsmiets Mets Gerriks, ja, piemēram, Ķēte samīlētos tieši viņā, Pēterī. Ja ne vairāk, tas bija ļoti ērts attaisnojums, lai sevi mierinātu, nezaudējot pašlepnumu.

OTRĀ NODAĻA

Saule bija noslīdējusi tuvāk apvārsnim. Gaisā vairs nebija baltā zibsnīguma. Uzkalni pavēņa pusē bija ieguvuši skaidrākas brūnās un iezaļganās krāsas. Gaismas spožumam vietvietumis zūdot, koku un krūmu veidi kļuva redzamāki. Attālais upes kraujums, no balti mirdzoša plakņa, bija pārvērties pelēki un brūni svītrotā sienā, kuŗas augšienē krūmi cēlās kā pelēks un caurs jumts, aiz kuŗa joņoja automobiļi. No ziemeļiem, kaut kur no Lielajiem ezeriem, atskrēja vēsma. Pēc pāris minūtēm tā pazuda. Svelme atkal karājās gaisā. Dzīvais un nedzīvais atkal tvīka — kā apslāpētā kaislē.

Pienācis pie zemesracēja, Pēteris nespēja nociesties un atskatījās. Meitene arvien vēl bija apskāvusi Leonarda, Piektā Ķēniņa, kaklu, it kā pētītu tā pakausi. Puisī uz laiciņu pamira ikviena laipna doma. No kādām dziļām dzelmēm uzradās kaŗos un nelaimju nelaimēs rūdīts nicinājums un šaubas par dzīves jēgu un cilvēcisko jūtu tīrību, par ko gadu tūkstošus bijuši tik norūpējušies dzejnieki un skolotāji un mūžīgu cieņu ieguvušas līgavas un mātes. Un griezdams galvu atpakaļ, viņš bija neskaidru domu sagrābts, — domu, kuŗas mierīgā garā nespētu to valdzināt.

—Viņu vajadzētu salaulāt ar to vērsi. Tas būtu īstais savienojums, — izdvesa, bet pēkšņi pats sevi nonicināja par šo nejēdzīgo iedomu. Viņam riebās nesavaldīto jūtu uzplūdi, un kad bija mierīgs, Pēteris kaunējās par tiem. Lai iznīcinātu atmiņas par dzīvi un vidi, kuŗā bija pavadīts mūža sākums, netīrākā pieredze bija par vāju. Vai nu tā bija viņa laime, vai nelaime, bet viņš bija mācīts noraidīt ļaunumu, un no šīs macības nebija spējis tikt vaļā, vismaz izvēloties sev dzīves veidu un mērķi. Kā jauns ronis, ko — met kādā ūdenī mezdams — nevar padarīt netīru, viņš gribēja sev spīdēt kaut vai tikai savās iedomās, ja arī liktenis ne katrreiz ļāva tikt veselu ādu cauri. Un viņu bargi kaitināja, ka — kā pašam likās — nekur nespēj atrast atbildi, kāpēc viss tas notiek taisni tā un ne citādi? Un kāpēc vispār cilvēkam par to jādomā?

Šie jautājumi viņu satricināja kā drudzis. Viņš glābās darbībā.

Pakāpies pie zemesracēja, viņš uzmanīgi pārbaudīja slēdžus motoram un starteŗa pogai pārbīdīja pāri īpašu sedzēju, ko bija izgudrojis un pielicis Ole, lai būtu zināma drošība pret bērniem, kas šai zemē šķita jau šūpulī mācījušies mēchaniku. Pēteris pamazām piespieda sevi apskatīt visu mašīnu no viena gala līdz otram un, kad atgriezies braucēja sēdeklī, pievilka rokas bremzi, viņš vēl bija drūms, bet liekās domas bija projām. Viņš naidīgi paskatījās ainavā — viļņaini lauki un tālumā redzamas pāris lauksaimniecību ēkas ar skābbarības torņiem pagalma malā; pie apvāršņa baznīca — divstāvu, pelēka ēka, dēļu sienām un zaļas papes jumtu, ar četrstūŗa piebūvi galā, uz kuŗas būtu jābūt tornim, kas laikam bija palicis celtnieka domās un dievlūdzēju kabatās.

Pēteris nolēca no mašīnas un, arvien vēl nepaskatījies uz Gerriku māju pusi, platu soli devās projām uz lauku ceļu, kur Lielās Maiami attekas krastā, krūmu ēnā bija atstājis auto. Aiz muguras no Gerriku pagalma atskanēja mašīnas ierūciens. Nopīkstēja bremzes, spēkratiem apstājoties uz grantaina ceļa. Pēterī tas iesvēla satraukumu — lielā nepacietībā viņš pasteidzināja soli. Rasoja piere un mugura. Viņš to nejuta un bija laimīgs, kad, sasniedzis braucamo, uz laiciņu iezvēlies sēdeklī, cīnījās pēc atelpas.

Te bija labi. Apkārt biezi krūmāji, lejā stāvos dolomitu krastos strauja upe. Un nevienas dzīvas dvēseles.

Nometies līdz pusei kails, puisis norāpās līdz kāda slāņa šķirbai, no kuŗas plūda ledains apakšzemes strauta ūdens. Katrs saujas sviediens pār plecu, vēsajām šaltīm strūklojot pāri sasvīdušai un sakarsētai miesai, viņā it kā atjaunoja pagurušu dzīvību. Iegrābis ūdeni riekšavā, viņš burzgulēja tajā elpu un vēsināja seju. Galva it kā zaudēja svaru, brūno pakausi ieguldot mazā klints dobē. Bija jāsmejas. Gribējās būt kaut kādā tādā vietā, kur aug bērzi un dzedro vēss gaiss — kā Priekšalpu ieleju ganībās vai Baltijas jūrmalā.

Viņš pasmīnēja par sevi, un lai nebūtu jādomā, sāka mazgāt avotā kājas, un pēkšņi uzmācās liela kāre noģērbties kailam, lai izbaudītu šo dzestrumu karstās tveices vidū. Taču tā būtu vai nu vieglprātība, vai pārdrošība. Ja tomēr kāds no kaut kurienes pamanītu viņu bez peldkostīma, drīz vien varētu būt klāt arī policija.

(Turpinājums sekos)

PĒDĒJĀS DIENAS TEODORA REITERA DZĪVĒ

Vēstule Latvijai Amerikā no Stokholmas

Naktī no ceturtdienas — 13. decembrī — uz piektdienu — 14. decembrī — Stokholmas Sēdras slimnīcā ar sirdstrieku miris Teodors Reiters, — tāda baiga ziņa kā pēkšņs vētras brāziens apskrēja Stokholmas latviešu mājas un darba vietās. „Kungs Dievs! kāds atkal zaudējums! Kas to mums aizstās?" gandrīz kā no vienas mutes visiem izlauzās sēru nopūta.

Zviedrijas latvieši, kam līdz pašam pēdējam brīdim bija lemts redzēt, kā Reiters strādāja ar savu kori, varēja tikai apbrīnot, ar kādu neatlaidīgu enerģiju 72 gadu vecais diriģents iestudēja koŗa programmu, sevišķi pēdējā laikā, kad koris jau nopietni gatavojās braucienam uz Sav. Valstīm, ciemos pie lielākās latviešu saimes svešumā, un tad jau, droši vien, ciemotos arī Kanadā. Bet vērīgākie jau teica, ka tas tā neiet, tik tomēr jau prāvā gadu nasta vairs neatļauj tādas enerģiskas kustības. Šķiet, ka nelaiķis tika šajā ziņā pat brīdināts. Un tomēr viņš neatlaidās, sevi nežēlodams: koristi bija jau noguruši, bet „vecais Reiters" tikai apmainīja sviedru slapjo kreklu pret sausu (pa divi reizes vakarā) un — turpināja. Un latvieši cerēja, ka viņš vēl diriģēs brīvajā Latvijā.

Bet tad nāca decembris, jaunā Reitera — Leona — diriģētais simfoniskais koncerts zviedru koncertu sabiedrības namā un ar šīs sabiedrības teicamo orķestri, zviedru mūzikālā ziņā izlutinātās koncertpublikas priekšā. Un šī koncertpublika, kas dzirdējusi vai visas pasaules slavenības, jaunajam mūsu diriģentam parādīja lielu atsaucību, kādu nav piedzīvojušas pat daudzas pasaules slavenības. Balkonā sēdēja mūzikas skolas audzēkņi, ar partitūrām priekšā, sekodami katram tonim un katrai frazei, un šie topošie mūziķi tieši uzgavilēja Leonam Reiteram. Protams, arī Teodors Reiters pēc koncerta draugiem atturīgi teica: „Mālera simfoniju Leons nodiriģēja — labi . . ."

Bet tad nāca zviedru mūzikas kritika. Divi labākie kritiķi — Tedijs Nīblūms un Aperbergs — rakstīja ļoti atzinīgi, bet pārējie (nezināmi, ar iniciāļiem apzīmēti rakstītāji) ļoti augstprātīgi noraidīja jaunā Reitera panākumus, gan vairāk runājot par to, ko viņi uz orķestra podiuma r e d z ē j u š i, bet ne ko dzirdējuši, t. i. piekeroties Leona Reitera diriģēšanas žestiem un pirkstu kustībām . . .

Par šīm mūzikas kritiķu atsauksmēm Teodors Reiters bija ļoti pārsteigts un arī sašutis, — viņš tās ļoti ņēma pie sirds. Un tā arī bija: 12. decembrī bija jaunā Reitera diriģētais koncerts, bet jau 13. decembrī, naktī uz 14. decembrī, Reiteram uzbruka sirdslēkme, un viņu aizveda uz slimnīcu, kur viņš drīzi pēc tam aizvēra savas acis uz mūžu . . .

Viņu kremēja svētdien, 23. decembrī, Ziemassvētku priekšvakarā.

Reitera korim nu ir smagu rūpju pilns klēpis: kas tālāk notiks ar kori, vai varēs notikt koŗa Amerikas brauciens, t. i. vai Leons Reiters uzņemsies sava tēva darbu turpināt, vai viņam izdosies izburt to dziesmas mīlestību, kādu prata koristos ieaudzināt Teodors Reiters, tā ka koristi nežēloja ne laiku, ne materiālos līdzekļus, lai koris pastāvētu un sasniegtu to augstumu, ko apbrīnoja visi citu tautu dziesmas sapratēji

Otrā dienā pēc Teodora Reitera nāves jaunais Reiters ieradās pie koristiem un aizkustinātā uzrunā lūdza kori sarīkot tēva piemiņas koncertu, un koŗa veterāni rūpju pilni tagad domā, kā nodrošināt koŗa pastāvēšanu jaunā Reitera vadībā, event. nodibinot Teodora Reitera fondu, kas tad šo uzdevumu uzņemtos.

A. V.

Indra Gubiņa

MEKLĒJU ZIEMSVĒTKUS

Trokšņains vakars bez sniega,
Bez sala, bez dzirkstošām zvaigznēm,
Ja tās neskaita logos, kas laistās
Visās varavīksnes dāvātās krāsās.
Meklēju Ziemsvētkus, kaut tikai druskas
No tiem svētkiem par Kristu, kas vēstī,
Kas dod svētību, mieru un prieku.
Meklēju Ziemassvētkus. Bija, bet pazuda.
Kur tie palika? Vai nu lai raugu
Aiz tiem bagātiem ēdienu kalniem,
Kuri paņem pat baznīcas laiku,
Vai aiz spožajiem dāvanu kalniem,
Kas zelta sidraba papīros tīti,
Dažkārt aiz tukšas lielības sniegti,
Aizsedz Ziemsvētku dziļāko jēgu.
Tiesa, mēs apkārtnē iekļauties gribam,
Svētkus svinam kā citi visapkārt;
Kā citi visapkārt... Ja mēs šodien Afrikā būtu,
Vai lai lēkātu nēģeru dejās?
Mūsu Ziemsvētki, kur nu jūs esat?
Ne vairs ārā, ne telpās tos atrast.
Varbūt gaisma mīt cilvēku sirdīs,
Lai gan to neredzam vairs viņu sejās.
Trokšņains vakars. Brīvdiena rītā,
Dāvanas, cepeši, džini un vīni,
Ko vēl miesa vairāk var kārot?
Priecīgus Ziemsvētkus, sievas un vīri!

PRETKOMŪNISTISKO IEROČU ARSENĀLS

R. ČARKS „KRIEVIJAS VĒSTURE"

Pagājušajā gadā Londonā izdotā Ričarda Čarka „Īsā Krievijas vēsture" (Richard Charques „A short History of Russia, ed. Phoenix House, London) var ne tikai saistīt latviešu lasītājus kā interesanta lasāmviela, bet noderēt arī kā materiāls pretkomūnistiskai propagandai.

Par mūsu — latviešu — lietu sveštautiešu vidū, manuprāt, ir jācīnās ne tikai t i e š i, publicējot darbus par Latvijas vēsturi un mūsu neatkarības tiesībām, bet arī n e t i e š i, — visiem līdzekļiem kaitējot komūnistu režīmam, piemēram, apkaŗojot visai maldīgos uzskatus Rietumu demokratiskajās valstīs. Krievijas caru politika nebija populāra Rietumos, sevišķi Anglijā un daudzi tur vēl arvienu domā, ka komūnistu vara, par spīti terroram un citām ēnas pusēm, ir tomēr radījusi kaut ko pavisam „jaunu", modernu Krievijas iekšējā un ārējā politikā. Vēl bieži ir dzirdami apgalvojumi, ka šis „jaunais" esot tomēr solis uz priekšu, salīdzinot ar tautas nabadzību un apspiestību cara Krievijā. Šeit nu R. Čarka grāmata sniedz pietiekami plašu materiālu tiem lasītājiem, kas vēlētos atsvaidzināt atmiņā vēstures faktus, lai pierādītu nepārtrauktu kontinuitāti Krievijas vēsturē, tās varas vīru mērķos un metodēs no Jāņa Bargā līdz mūsu dienām.

Par grāmatas autoru ir zināms, ka viņš, par spīti savam uzvārdam, ir krievs un, acīmredzot, labi pārzina Krievijas apstākļus. Līdz šim gan viņš ir darbojies galvenokārt literātūras laukā, atskaitot nelielus apcerējumus par izglītību Padomju Krievijā un tās kaŗa psīchozi 30-os gados. Savā Krievijas vēsturē viņš nepretendē sniegt nopietnāku zinātnisku darbu, bet populāru vēstures grāmatu, domātu lasītājiem, kam Krievijas vēsture nav visai labi pazīstama. Grāmatai ir pievienota diezgan plaša izmantotā bibliografija, kas aptveŗ 17 autorus. Arī tekstā autors bieži atsaucas uz vecām, pazīstamām Krievijas vēstures autoritātēm, kā Kļučevski, Platonovu u. c.

*

Ka autors nav profesionāls vēsturnieks, to pierāda dažas kļūdas un paviršības vēstures faktos viņa grāmatā. Tās šeit sīkāk neiztirzājot, piemēram minēsim nepareizo ģenealoģiju Lietuvas valstī 14. gadu simtenī, kur kā Ģedimina dēli minēti Olģerts un Jagailis (īstenībā tie bija Olģerts un Ķeistuts). Nepareizs ir arī apgalvojums, ka nāves sodi Krievijā netikuši vairs izpildīti kopš carienes Elizabetes laika līdz dekabristu dumpim. Bet kur gan paliek Miroviča un Pugačeva notiesāšana uz nāvi Katrīnas II laikā?

Jāceļ arī iebildumi pret R. Čarka apgalvojumu par „ciešiem sakariem" starp krievu sociālrevolūcionāru partiju un revolūcionāriem Baltijā ap 1905. g. Varētu apstrīdēt arī autora domu, ka baltgvardu ģenerāļiem (Deņikinam, Kolčakam u. c.) neesot bijis nolūka atjaunot monarchiju Krievijā.

Tomēr par spīti šīm paviršībām grāmata var noderēt kā arsenāls, no kuŗa ņemt ieročus uzbrukumam Krievijas politikai.

Kaut arī autors cenšas ieturēt objektīvu, mierīgu toni, tomēr viņa pretkomūnistiskā tendence ir skaidri jūtama.

Grāmatā ir saskatāmas 3 galvenās vadlīnijas:

1) Autors sevišķi pasvītro valdnieku autokratu lielo lomu visos Krievijas vēstures periodos. Pat reformas Krievijā bieži tiek uzspiestas tautai „no augšas", sākot ar Pēteri I un nobeidzot ar lielinieku eksperimentiem.

2) Autors visur izceļ zemnieku jautājuma lielo nozīmi Krievijas vēsturē. Krievu zemnieku pasīvai un aktīvai pretestībai valdības politikai, pēc viņa domām, ir bieži bijusi liela loma dažādos Krievijas vēstures posmos, — arī boļševiku režīma laikā. Par spīti grāmatas nelielajiem apmēriem, viņš min katru krievu zemnieku nemiera izpausmi dažādos laikmetos, ne tikai pašus lielākos zemnieku dumpjus. Tā viņš runā par simtiem zemnieku nemieru Nikolaja I un Aleksandra II laikā. 7905. g. revolūcijā arī R. Čarks pretēji boļševiku vēstures grāmatu autoriem izceļ zemnieku lielo lomu. Nevis bailes no fabriku proletāriāta un revolūcionārās intelliģences, bet no zemniekiem piespiedušas cara valdību dot Krievijai kaut ko līdzīgu tautas pārstāvniecībai Valsts Domes veidā.

Varbūt šinī zemnieku pretestības pasvītrošanā R. Čarks aiziet drusku par tālu: no Rietumu viedokļa ir drīzāk jāapbrīno krievu zemnieku pasīvitāte un pacietība, „nepretošanās ļaunumam", panesot nabadzības un verdzības jūgu līdz pat mūsu dienām.

3) Grāmatas autors cenšas pierādīt Krievijas vēstures nepārtraukto kontinuitāti no Jāņa Bargā līdz mūsu laikam — mērķa un metožu atkārtošanos. Tieši šis pēdējais punkts ir sevišķi svarīgs latviešu lasītājiem propagandas nolūkam. Uz šo kontinuitāti autors bieži aizrāda tieši, citur tā tēlota tik uzskatāmi, ka pati duras acīs, — bez autora palīdzības. Piemēram, kā gan var neievērot līdzību starp ārkārtīgo varas centrālizāciju jau Jāņa Bargā laikā, birokratisko, visu rēgulējošo policijas valsti, cenzūras žņaugiem un „dzelzs aizkaru", „Eiropas žandarms" Nikolaja I laikā — un „apstākļiem" tagadējā Krievijā! Vai ir liela starpība starp Jāņa Bargā „opričinu", tās mērķiem un metodēm un Padomju Krievijas „čeku"? Abu nolūki ir iznīcināt absolūtās valsts varas šķietamos pretiniekus, spīdzināšanas metodes arī ir līdzīgas. Tāpat interesanti ir salīdzināt cara slepenpolicijas un tagadējās „čekas" izspiegošanas metodes.

Kāda starpība ir starp nemieru apspiešanu cariskajā Krievijā un Krievijā un tagadējā Padomju Savienībā? Toreiz un tagad — spīdzināšanas, masu nāves sodi, īpašumu konfiskācija, deportācijas!... Spilgts piemērs ir arī Ungārijas notikumi. Sevišķi caru Pēteri Lielo autors tēlo kā tiešu Padomju varas vīru priekšteci dažādā ziņā. Vai eksperimenti, kas maksā neskaitāmiem cilvēkiem dzīvību un laimi Pētera Lielā laikā, neatkārtojas arī Padomju valstī? Pēteris Lielais izdarīja savus eksperimentus ārprātīgi ātrā tempā, nerēķinoties ar savu pavalstnieku spējām piemēroties šim tempam, un tāds pats temps ir arī Padomju Krievijas industriālizācijas procesam. Pēteris Lielais izdarīja savus eksperimentus, lai Krieviju sagatavotu ekspansijas politikai — kaŗam, **un tāds pats ir arī tagadējo Krie**vijas varas vīru eksperimentu nolūks. Absolūtā vara un dzimtbuve ir tie 2 pīlāri, uz kuriem balstās Pētera Lielā politika, un arī tagadējās Krievijas valdība balstās uz despotisma un tautas masu verdzības.

Autors sevišķi pasvītro kontinuitāti Krievijas ārpolitikā kopš Jāņa Bargā laika: nepārtrauktas, nekautrīgas ekspansijas tieksmes ar militāriem un diplomātiskiem paņēmieniem — īsts imperiālisms un koloniālisms! Cara laikā un tagad tieksme pēc svarīgiem satiksmes ceļiem, jūrām un jūras šaurumiem, tieksme nostiprināties Tuvajos un Tālajos Austrumos! Toreiz un tagad — pastāvīga iejaukšanās Rietumeiropas valstu lietās, sākot ar caru Aleksandru I, kas sevi ieskata par „Eiropas glābēju" . . . un tagadējās Krievijas tieksme „atbrīvot" Rietumeiropas tautas! Kā Aleksandrs I varēja apstāties pie savas valsts robežām, pēc tās atbrīvošanas no ienaidnieka, tā to varēja darīt arī Padomju vara 1945. gadā . . ., bet nedarīja.

Runājot par Krievijas ārpolitiku, R. Čarks sevišķi passvītro britu un krievu interešu sadursmes visur pasaules politikā.

Arī Krievijas stratēģiskās metodes nav mainījušās, piemēram, klasiskā atkāpšanās un zemes izpostīšanas taktika jau Lielajā Ziemeļu kaŗā, 1812. gadā — un Otrā pasaules kaŗa laikā.

Lietojot autora īpato salīdzinājumu, marksisma formula tagadējā Krievijā ir tikai „jauns un spēcīgs raugs, bet mīkla ir vēsturiskā krievu mīkla".

*

R. Čarka tēlojums dzīvs, saistīgs. Ir jāatzīmē viņa prasme koncentrēt plašo vielu 226 lapas pusēs, izceļot katrā laikmetā tikai svarīgākās īpatības, prasme raksturot personas (carus un valstsvīrus) dažos teikumos. Interesanti ir viņa salīdzinājumi, piemēram, mēģinājums salīdzināt pēdējo krievu caru ar Francijas Ludviķi XVI un Anglijas Kārli I, pēdējo carieni ar Francijas Mariju - Antuaneti un Anglijas Henrieti - Mariju. Pat Krievijas vēstures sākuma periods līdz Jānim Bargajam, kas nespeciālistiem vienmēr liekas sauss, nepievilcīgs, autora tēlojumā nav vienmuļīgs. Kijevas valsts periodā autors, piemēram, sevišķi pasvītro Bizantijas ietekmes lomu tās plaisas radīšanā, kas gadu simteņiem ir šķīrusi Krieviju no Rietumu kultūras: ne mongoļu jūgs, pretēji parastajiem uzskatiem, ir radījis šo plaisu, pēc R. Čarka domām, bet no Bizantijas pārņemtā pareizticība un ideja par absolūto valdnieka varu „no Dieva žēlastības".

Autora tēlojums sevišķi atdzīvojas, sākot ar Jāni Bargo. Viņa tendence ir visur meklēt analoģijas, salīdzinot zīmīgas parādības Krievijas un Rietumeiropas vēsturē, piemēram, krievu bajāru kārtas sabrukumu līdz ar Lielā juku laikmeta izbeigšanos un Anglijas feodālās aristokratijas katastrofu Sarkanās un Baltās rozes kaŗā. Arī personu salīdzinājumi ir interesanti (viņš atrod zināmu līdzību starp dekabristu Pesteli un Ļeņinu). Padomju varas rīcībā viņš saskata slavofilu un „rietumnieku" teoriju elementus — ar slavofilu tendenču pārsvaru.

Grāmatas priekšvārdos autors atvainojas, ka tās šauro apmēru dēļ nav varējis pakavēties pie nacionālām minoritātēm. Līdz ar to arī Baltijas tautas ir minētas tikai garāmejot. Ir pieminētas vācu baronu privilēģijas, Baltijas zemnieku atbrīvošana bez zemes, pret luterānismu vērstie soļi Aleksandra III laikā, ir pasvītrota Baltijas zemnieku aktīvā piedalīšanās 1905. g. revolūcijā. Autors īsi atzīmē Baltijas valstu nodibināšanos un to iekļaušanu Padomju Savienībā 1940. gadā (faktiski tās esot bijušas Pad. Savienības gūstekņes jau kopš kaŗa izcelšanās). Runājot par

(Nobeigums 8. lpp.)

NO SENATNES LĪDZ MŪSU DIENĀM

LATVIJAS CHRONIKA, 51. NUM.

1918. g. 19. novembrī ministru prezidents Kārlis Ulmanis paziņo Tautas padomē pirmā Latvijas ministru kabineta locekļus: ministru prezidents — K. Ulmanis, ārlietu ministrs — Z. A. Meierovics, finanču ministrs — K. Puriņš, iekšlietu ministrs — Dr. M. Valters, izglītības ministrs — Dr. K. Kasparsons, apsardzības ministrs — J. Zālītis, satiksmes un darba ministrs — T. Hermanovskis, tieslietu ministrs — P. Juraševskis, zemkopības ministrs — J. Goldmanis (sākumā K. Ulmanis), apgādības ministrs — J. Blūmbergs (sākumā K. Ulmanis), tirdzniecības un rūpniecības ministrs — Sp. Paegle, valsts kontrolieris — E. Rozenbergs.

Šis ministru kabinets sabija amatā līdz 1919. g. 13. jūlijam. Kabinetā bija arī 9 viceministri, visi ar balstiesībām. Pirmais ministru kabinets ir visplašākais visā valsts pastāvēšanas laikā.

Pirmajā nedēļā pēc valsts nodibināšanas Kabinetam bija tikai privātas apspriedes, par kurām protokoli nav vesti. Valdības pirmā oficiālā sēde notika 26. novembrī. Šinī sēdē nolasīja Vācijas pilnvarotā A. Vinninga rakstu, ka Vācijas valdība gatava atzīt Tautas padomi un Pagaidu valdību tikai pagaidām, līdz miera konferencei, kas tad lemtu par Latvijas turpmāko likteni. Šo Vācijas paziņojumu Ministru Kabinets atzina par neapmierinošu. Nākamā dienā A. Vinnings paziņoja, ka Vācija pilnīgi atzīst Tautas padomi un nodod zemes pārvaldību Pagaidu valdībai pēc tuvākas vienošanās, kas vēl jāpanāk.

— 7. decembrī, par spīti vācu okupācijas pārvaldes pretestībai, sākās Latvijas armijas radīšana.

Kultūras apskats

⊕ Pianistes māsas Ingrida un Karīna Gūtbergas 17. decembrī atskaņoja Geršvina un Rachmaņinova skaņdarbus Lorenca Velka televīzijas uzvedumā „Jauno talantu parādē" ABC Network raidījumā no Holivūdas, ko skata 30 miljonu amerikāņu. Šajā lielajā uzvedumā māsas Gūtbergas uzstājās pirmoreiz. Lorencs Velks slavēja Gūtbergu briljanto spēli, un tas nozīmē abām klavieru māksliniecēm jaunu angažamentu.

⊕ French Art Center galerijā 16. decembrī atklāja ievērojamā igauņu grafiķa Eduarda Vīralta darbu izstādi. Atklāšanas dienā bija ieradušies daudz viņa mākslas cienītāju kā latviešu, tā igauņu. Izstāde turpināsies trīs nedēļas.

JAUNS PRIEKŠNIEKS ASV LATVIEŠU SKAUTIEM

Par ASV latviešu skautu jendas priekšnieka amata pag. izpildītāju Latviešu skautu pr-ks iecēlis vadītāju Ati Ozolu,251 Winona Ave., Highland Park, Mich.

inf.

FILMAS UN UZŅĒMUMI PAR LATVIJU

LATVIEŠU DZĪVES ARCHĪVA VALDES PAZIŅOJUMS

No Baltijas centrālās bibliotēkas Vācijā krājumiem ir saņemti skatu diapozitīvi par Latviju. Diapozitīvu serijas uzņēmuši un sakopojuši Vācijā cand. phil. O. Bunge un A. Avotiņš.

Tā kā uzņēmumi uz filmu lentām nebija paredzēti izrādēm un lekciju illustrēšanai archīva valde šos materiālus sadalīja atsevišķos uzņēmumos, ielogoja un klasificēja grupās pēc satura un ģeogrāfiskiem apgabaliem. Tagad šie uzņēmumi ir indeksēti ar atbilstošiem grupu iniciāļiem un novietoti šim nolūkam pagatavotās metalla kastītēs. Pēc sekojošā kartotēku sarakstā ir ērti iespējams atrast vēlamos uzņēmumus izrādēm vai priekšlasījumiem.

Dubultkomplekti ir skatiem no Latgales, Liepājas un Latvijas vēstures; tie aptver brīvības cīņas un baigo gadu. Kopā ir pavisam nepilni divi tūkstoši uzņēmumu. Tie ir melnbalti kopējumi no fotografiskiem uzņēmumiem, mākslas darbiem un reproducējumi grāmatās.

Archīva valde ir nodomājusi izstrādāt papildu katalogus speciālpriekšlasījumu illustrēšanai, kā piem., Latvijas ģeografija, Latvijas ezeri, skolas, baznīcas u. t. t. Šajos katalogos būtu priekšmetu nosaukumiem būs pievienoti attiecīgie iniciāļi ar seriju numuriem no vispārīgā kataloga, kas atvieglotu vēlamo skatu sameklēšanu un sakopošanu plānotam priekšnesumam.

Archīva rīcībā ir šādi uzņēmumi:

Novietnes nr.	Serijas indekss	Nozīme		Uzņēmumu skaits
1.	R	Rīga		150
2.	RN	Rīgas nomales		150
3.	RD	Rīgas Daugavmala	36	
	RI	Rīgas izmeklēti skati	26	
	RJ	Rīgas Jūrmala	72	134
4.	RV	Rīgas vēsture		150
5.	K	Kurzeme		150
6.	KL	Liepāja	71	
	KŠ	Kurzemes Šveice	37	
	LI	Izmeklēti skati Kurzemē un citur	42	150
7.	D	Daugava	71	
	L	Latgale	74	145
8.	V	Vidzeme	71	
	VG	Gauja	74	
	V	Alūksne	15	160
9.	Z	Zemgale		151
10.	LV	Latvijas vēsture		141
11.	AM	Architektūra, moderna	71	
				kopā 1.548 skati

Archīva valde labprāt izīrēs izrādēm atsevišķu uzņēmumu serijas latviešu organizācijām, draudzēm un skolām, ja tās apņemas segt pārsūtīšanas izdevumus un $3.- archīva izdevumus par katru seriju, kas aptver 150 uzņēmumus. Pieprasījumi uz ALA's adresi iesūtāmi vismaz 3 nedēļas pirms paredzētā izrādes laika.

Atlantikas filmu uzņēmuma direktors inž. A. Jekste ir apsolījies visā drīzumā nodot Archīva rīcībā savu pagatavoto filmu „Mana Latvija", ko varēs izsūtīt ASV latviešu organizācijām izrādēm, par ko sekos atsevišķs aizrādījums.

Atbildot uz daudziem pieprasījumiem, ir jāpaskaidro, ka līdz šim nebija izdevies iegūt kādu Latvijā uzņemtu filmu, tomēr šo jautājumu turpinot kārtot, pašlaik tiek ievāktas ziņas par Zviedrijā esošo Latvijas filmu, kas esot pa daļai krāsās un daži skati nesen kā uzņemti.

Archīva valde sirsnīgi pateicas visiem latviešiem un to organizācijām par piesūtītiem materiāliem un sniegto informāciju. Lai informatīvie materiāli par latviešu dzīvi trimdā vairotos, Archīva valde lūdz visas latviešu organizācijas un draudzes ASV izvēlēt vienu archīva korespondentu, kas sniegtu archīvam papildus informāciju par sabiedrisko darbību vai notikumiem attiecīgā rajonā. Lielākos centros, pēc vēlēšanās, viens pārstāvis varētu reprezentēt vairākas vai pat visas vietējās latviešu organizācijas. Archīvs vēlas iegūt arī foto attēlus no organizāciju un to locekļu dzīves, lai varētu tos uzņemt diapozitīvu filmās, kas būtu dzīva liecība par latviešu dzīvi un darbību trimdā. Šis krājums būtu vēlāk pieejams visiem kā vērtīgs vēstures materiāls.

M. Slessers,
Latviešu dzīves archīva valdes priekšsēdis.

Archīva adrese: c/o American Latvian Association in the United States, Inc., 1727 Kenyon Street, N. W., Washington 10, D.C., USA (Tel. DUpont 7-7812)

A. VOITKUS

Tā tas nepaliks

Astrīdas Robežgruntnieces vinete **R O M Ā N S**

60. turpinājums

Tas arī bija iemesls, kāpēc viņa pēdējā brīdī atsacījās braukt vīram līdzi norunātajā izbraucienā, kas gan, taisnību sakot, šoreiz bija noorganizējies gluži nejauši. Nedēļas vidū pie viņiem bija atnākusi Straumēna kundze, atnesusi patapinātās grāmatas un stāstījusi, ka sestdien jābraucot Rūtai pakaļ. Vīrs bija ierunājies, ka sestdien brauks makšķerēt, un ka var Straumēna kundzi aizvest. Pie tam viņš bija jautājis arī sievai, vai tā nebrauks līdzi. Lai izvairītos no liekām pārrunām, viņa bija piekritusi, bet jau tūlīt nodomājusi, ka tomēr paliks mājās.

Viņa cerēja, ka sestdiena vai svētdiena viņai dos iespēju satikties ar Pēteri, un ka pilnīgā drošība, ka neviens viņus netraucēs, Pēteri pamudinās būt tikpat sirsnīgam un uzņēmīgam kā toreiz.

Un viņa apņēmās būt skaista, mīļa un padevīga.

Pēteris gan pavadīja Ziemeļa kundzes namā gandrīz visu svētdienu un, roku skūpstīdams, apēda viņas gatavotās pusdienas, bet visu laiku rātni nosēdēja uz cietā un šaurā bezroktuŗu krēsla.

Priekšpusdienā viņa ar to vēl samierinājās, cerēdama uz pēcpusdienu, bet kad, arī kafiju dzerdams, Pēteris iekārtojās tā, lai sēdētu viens pats, viņa vairs nenocietās un aicināja:

„Pēteri, nāc man blakus! Tā būs omulīgāk!"

Bet Pēteris aicinājumu izlikās nedzirdējis, un viņa kautrējās to atkārtot. Kaut gan viņa pēc tam izmēģināja vēl vairākus pārbaudītus pamudinātājus paņēmienus, kas līdzīgās situācijās vīriešu kārtas viesiem liek saprast, ka pārāk liela atturība pašreiz netiek uzskatīta par tikumu, Pēteris bija un palika nejūtīgs.

Vēlā pēcpusdienā, kad Zāra bija kļuvusi pavisam nemierīga, viņš, kafiju padzēris, atvadījās, un Ziemeļa kundze palika viena.

Viņa bija velti cerējusi, un kad durvis aiz Pētera korrektā stāva aizvērās, viņa iesteidzās atpakaļ viesistabā un, uz vāļas atkritusi, sausām, neredzošām acīm skatījās griestos.

Pēc stundas viņa dzirdēja pārbraucam vīru, bet viņai nebija spēka celties un iet viņam pretī.

Novietojis auto un makšķeres, Ziemelis cauri virtuvei ienāca viesistabā un, labdienu padevis, bet uz sievas pusi pat nepaskatījies, gāja un atvēra logus.

„Es tevi jau neskaitāmas reizes esmu lūdzis to friziera smaku izvēdināt, kad tavs ciemiņš aiziet," aizkarus atbīdīdams, viņš runāja, „bet tava jūsma par viņu, laikam tik dziļa, ka mana vēlēšanās tev bijusi — nebijusi."

Ziemeļa kundzes nervi neizturēja.

„Ko tu ar to gribi teikt?" viņa piecēlās sēdus un draudīgi skatījās vīrā.

„Lai tu izvēdini istabu, kad Pēteris Pūpols aiziet," Ziemelis mierīgi runāja, pa atvērto logu rieta debesīs skatīdamies, „un ka savā sajūsmā par viņu tu pati nemani, ka visur, kur viņš iet, aiz viņa paliek smaka, jeb — hmm . . . smarža."

„Tātad tu mani esi sācis izspiegot!" Ziemeļa kundzei nekas labāks neienāca prātā, „bet kad tu pats visu nedēļas nogali nodzīvo pa kabinēm ar šādām tādām, tad tas nav nekas! Tad viss ir kārtībā!"

„Izspiegot?" Ziemelis pagriezās atpakaļ. „Izspiegot? Tavas atklāsmes ar Pēteri Pūpolu nevienam nav vairs jāizspiego. Un par to, pa kādām kabinēm es ar šādām tādām pavadu nedēļas nogales, tu vislabāko informāciju dabūsi Tērvetes bērnu nometnes birojā, kas šādai tādai sestdien izsniedza atļauju naktis pavadīšanai nometnē."

Paštaisnības sajūta, ko modināja apziņa, ka starp viņu un Pēteri nekas vairāk par vienu skūpstu nav noticis, jaukdamās ar nožēlu, ka brīnišķīga iespēja aizgājusi neizmantota, Ziemeļa kundzei deva spārnus un vajadzīgo morālo bazi, lai vīram pateiktu visu, ko par viņu domāja.

„Man nekur nekāda informācija nav jāmeklē," viņas acis naidīgi zibsnīja, „jo tu taču negribēsi teikt, ka šai uzklīdušai sievietei esi iemīlējies kā ģimnazists! Ja tev pagājušā nakts neizdevās tāda, kādu to biji iecerējis, tad ne jau tāpēc, ka to nepieļāva tavi tikumiskie principi, bet tāpēc, ka vai nu kāds maisījās pa vidu, vai viņa vēl neielaidās, vai citi kādi apstākļi izjauca to. Ja viss būtu gājis gludi, tu neatgrieztos tik nelāgā garā stāvoklī un nu taisni ne vainīgi cilvēkiem. Vari priecāties, ja tāds džentlmenis kā Pēteris pakavē man laiku, kamēr tu braukā pieķerdamies — Jāni! Au! Man sāp! Laid vaļā!!"

„Es to arī daru. Bet no sirds par to novēloju," Ziemelis ironizēja. Viņš bija pienācis pie sievas, saņēmis tās roku lēni, bet noteikti bīdīja uz vāļas pusi. — Piesēdies. Aprunāsimies kā pieauguši cilvēki. Sen to neesam darījuši, jo tev nekad tam neiznāca laika — vienmēr tu biji vai nu kādās dāmu sēdēs, vai ar Pūpola kungu, vai citās kādās darīšanās . . . Tu saki, es esot greizsirdīgs uz Straumēnu . . . Tu esi iemīlējies Straumēna kundzē . . . Vai tu neatskārt, ka viens no šiem pieņēmumiem izslēdz otru? Ja es būtu iemīlējies Straumēna kundzē, tad man būtu vienalga, ko tu dari, un kas ar tevi notiek. Tad es būtu greizsirdīgs uz visu, kas attiecas uz Straumēna kundzi, bet ne uz tevi. Un otrādi, ja es — kā tu apgalvo — esmu greizsirdīgs uz Pūpolu — tad tas taču nozīmē, ka mīlu tevi, un viss cits man vienaldzīgs.

„Labi. Tad tā nav greizsirdība, bet ievainota patmīlība, aizvainots īpašnieka pašlepnums, vai kā to sauc; katrā ziņā tu Pēteri nīsti tāpat kā visi citi vīrieši, un tas parāda, cik tev zemisks raksturs, un ka tev no viņa bailes," Ziemeļa kundze ātri runāja, bet tūlīt arī teikto nožēloja: teikuma pirmo daļu Ziemelis bija noklausījies nopietni un pacietīgi, bet kad sieva ieminējās par bailēm, viņš sāka smieties.

„To tu pareizi izdomāji! Bailes . . . nīstu . . . Nē, Ievin. Ne man no Pūpola bailes, ne es viņu nīstu. Man viņš gluži vienkārši ir — pretīgs. Man neriebjas ņemt rokā tārpus, vardes, ķirzakas, zirnekļus, pat čūskas, bet — man ir nepatīkami pieskarties šī cilvēka rokai. Man viņš ir kas glēvi lipīgs, kaut kas liekulīgi padevīgs un tomēr viltīgs un nekrietns, ka bieži esmu jau jautājis, kā tas var būt, ka mana sieva tieši šo cilvēku izraudzījusi par savu — hm . . . draugu? Tu saproti — tas apvaino ne tikai tavu, bet arī manu labo gaumi."

„Apvaino? Draudzība ar Pēteri mūs apvaino? Kā var apvainot draudzība ar pieklājīgu, kārtīgu, izglītotu, solīdu cilvēku!"

„Skolā gandrīz vienmēr kādā klasē ir kāds, kam citi labprāt dod palamu Glumais. Arī tas ir ārēji pieklājīgs, kārtīgs, čakls, solīds, bet visi zina, ka no viņa jāuzmanās, jo īstenībā viņš ir netīrs un glotains."

„Tā! Un ko lai es saku par tavu draudzību ar Straumēna kundzi?" Ziemeļa kundze atzina, ka jālieto prakse senā atziņa par to, ka veiksmīgākā aizstāvēšanās ir uzbrukums. „Tā, protams, ir kaut kas tik skaists un pacilājošs, ka man apbrīnā jāsaliek rokas un jādod sava svētība? Kauns, kauns un vēlreiz kauns! Vai tāpēc es tev gadiem esmu kalpojusi, lai tevi pazaudētu kādai uzklīdušai pārgudrelei? Kamēr tu savos kursos baltā daktera mētelī kā kungs grozījies, tikmēr es visus kungu darbus esmu padarījusi un neviens man nepalīdzēja. Un tas ar mani čūgām rokās berzu — tas tev aizmirsies? Un tas tāpēc, lai tagad, par kungu ticis, tu paceltu cepuri — sveiki! Tik lēti es tevi neatdošu! . . . Tā tas nepaliks! Dzirdi! Tā tas nepaliks! Tik lēti es tevi neatdošu! Nē!!"

(Turpinājums sekos)

Aiz DZELZS aizkara

PADOMJU SAVIENĪBĀ

NAV DEGVIELU

Lietuvas PSR AP sesijā daudzi deputāti asi un pamatoti kritizēja Litpotrebsojuzu. Automašīnu skaits arvien pieaug, bet gandrīz nav iespējams dabūt degvielu smērvielas un rezerves daļas. Tas dod iespēju rīkoties visādiem tumšiem elementiem. — Ne rūpniecība, nedz tirdzniecības organizācijas nerūpējas par strādnieku pieprasījumiem pēc darba tērpiem.

DZĪVOKĻU CELTNIECĪBA

„1913. g. pilsētās un pilsētu tipa ciematos valsts dzīvokļu fonds bija 180 milj. kv. m. Vācu fašisti iznīcināja 12 milj. dzīvojamo namu. Iepriekšējā piecgadē pilsētā uzcelts ar valsts līdzekļiem 105,4 milj. kv. m., 1955. g. individuālie celtnieki uzcēluši 44% no kopējā dzīvokļu daudzuma pilsētās. Būvējam mēs vēl par daudz dārgi. Parasts dzīvoklis maksā 50, 60 un pat 100.000 rub. Tagad pieņemtā uzskaites vienība — „kv. metrs" spiež ķert kv metrus par ļaunu ērtībām. Viena no mūsu celtnieku kļūdām ir tā, ka dzīvokļus ierīko 2-3 ģimenēm. Kaut teorētiski tie paredzēti vienai ģimenei, parasti tos nodod vairākām ģimenēm. Virtuve maziņa 4,5-5,5 kv. m. Attaisnojas ar to, ka mēs ceļam simtiem gadu uz priekšu, tāpēc jāceļ tādi dzīvokļi, kas būs tad piemēroti mūsu pēcnācējiem. Visā pasaulē ceļ griestus 2,3-2,7 m, bet pie mums 3-3,2 m. Istabas lielas 20-24 kv. m. Individuālie būvētāji ceļ sev dzīvokļus 25-36 kv m., bet pilsētās Krievijas federācijā (izņ. Maskavu un Ļeņingradu) valsts celtie bija 44-48 kv. m.

70% mūsu pilsētu iedzīvotāju dzīvo 1 un 2 stāvu namos. Mūsu pilsētu dzīvojamā fonda māju vidējais augstums 1,3 stāvu. Zemu stāvu nami ievērojami lētāki. Sanitārajam mezglam jābūt apvienotam (tualete, vannas istaba kopā). Mājas ar mansardiem ievērojami izplatītas Baltijas republikās, tas samazina izmaksu par 8-10%. Slikti līdz šim apgādā individuālos celtniekus, materiālu trūkums ir viens no lielākiem kavēkļiem. A. Ladinskijs, inženieris architekts."

SLIKTI PĀRVALDA VALODAS

„Nav labi ar ārzemju valodu prašanu vidusskolu absolventu starpā. Tas uztrauc plašākus padomju sabiedrības slāņus. Valsts izlieto milzu līdzekļus, bet vairumam vidusskolu absolventu nav pietiekamu zināšanu. Programmas pārslogotas ar gramatiku un leksiku. Maz vērības praksei. Pēc programmas prasības, skolu beidzot skolēniem jāsaprot sava skolotāja runa attiecīgajā valodā, jāprot konstruēt atbildes uz jautājumiem. Vairums mācības grāmatu ir grūtas un garlaicīgas, maz ilustrāciju, nav dzīva teksta, kas attīstītu runāšanu. Nav normāli, ja pieaugušiem jāmācās no tām pašām mācības grāmatām kā 10-12 g. v. bērniem. Maz lieto skaņu plates, filmas. Skolotāji, sevišķi uz laukiem pamazām zaudē spējas sarunāties. Franču valodas skolotāja speciālitāti ieguvušiem nav vietu. Viņi māca vācu un angļu valodu, ko prot vāji. Iestājoties augstskolās, pārbaude dažādās augstskolās ir dažāda. Izglītības ministrija un paidagoģijas akadēmija nevar atrast kopīgu valodu praktiskai palīdzībai skolotājiem. („Pravda" 30. nov.)

NAUDU IZLIETO BEZ SKAITA

„Izvestija" 30. novembrī raksta: „Archangeļskas kombinātā pērn bija 48 milj. rub. zaudējumu — „skaidu". Puse traktoru un mašīnu stāv dīkā. Iekrauj ar rokām. Zarus cērt ar rokām, kā senāk. Pārvietojamo elektrostaciju darbināšanai nepieciešams daudz darbinieku, dārgi maksā kārtībā uzturēšana un degviela. Katra kv. st. izmaksā vairāk par 2 rub. — Nesaimnieciski rīkojas ar techniku. Simtiem dažādu mašīnu neremontē. Starprajonu remonta darbnīcas ceļ daudzus gadus, bet gala nav. Degvielas iepilda ar spaiņiem. Degvielu laukumi un garāžas pielietas ar benzīnu . . .

„PRET SLIŅKIEM UN PALAIDŅIEM"

(No Lādes septiņgadīgās skolas sienas avīzes materiāliem).

„ . . . Ar ko slaveni šie 4 brašie zēni, kas uzzīmēti pie bezgalīgās divnieku rindas? Par to sienas avīze pastāsta:

Lodziņš Andrejs: Ziņoju, ka mēneša laikā esmu saņēmis un nostādījis ierindā 24 divniekus!

Andris Paļums: Ziņoju, ka esmu atpalicis no Lodziņa tikai par 2 divniekiem.

Uldis Čakars: Esmu izmisumā! Paļums mani pārspējis par 3 divniekiem.

Jānis Bēvers: Ziņoju, ka esmu vislabākais no vissliktākajiem, jo esmu nostādījis ierindā tikai 17 divniekus . . . "

(Pionieris", 22. 11. 56.).

ĀRZEMNIEKI PADOMIJĀ

„Intūrista" šefs Vlad. Ankudinovs: Šogad Pad. Savienību apmeklējuši apm. 100.000 ārzemnieku no 40 dažādām valstīm. Mēs sadarbojamies ar 67 ārzemju firmām, esam noorganizējuši 24 lielākas ekskursijas rietumos un austrumos.

5.000 padomju pilsoņu pavadījuši atvaļinājumu Čechoslovakijā, 2.500 Vācijas dem. republikā.

KANADAS TĀLAJOS ZIEMEĻOS

TRĪS MĒNEŠUS TRANSKANADAS ŠOSEJAS PĒTĪŠANAS DARBOS

Ik gadus jau tā lielajam spēkratu un vieglo automobiļu skaitam Kanadā pievienojas ne tikai desmiti, bet gan 100.000 jaunu, gan vienkāršu, gan ar visneiedomājamākiem jauninājumiem stila un izveidojuma ziņā. Tā braukšana pa Kanadas lielceļiem aizvien vairāk „sabiezē", un pilsētās pat reizēm apstājas pavisam.

Lai uzlabotu braukšanas apstākļus, valdība dara iespējamo ceļu tīkla uzlabošanai Kanadā. Tiek iztaisnoti vecie ceļi, ierīkoti tilti, apbrauktuves un viss pārējais, lai izkliedētu drūzmu uz galvenajiem satiksmes ceļiem. Tā Ontārio provinces šoseju un zemes ceļu ministrs J. N. Allans decembrī paskaidroja, ka Ontario provincē 1957. gada sākumā tiks atklāti un publikas lietošanā nodoti jauni ceļi, uzbrauktuves un nobrauktuves pie jau esošajiem lielceļiem, kā arī lielceļš 401 — kopgarumā 160 jūdzes. Šai darbā ieskaitīts apbraucamais ceļš pie Londonas, Ingersolles, Vūdstokas un Toronto. Ministrs arī pieminēja, ka pašreiz tiek veikti lielceļu izbūves darbi visā Ontario provincē ar 480 līgumiem, un tuvākajā laikā tikšot izsludināta sacensība darbu veikšanai vēl papildus 90 izbūves projektiem.

Ontario provincē Transkanadas lielceļa daļu, apm. 1465 jūdžu garumā paredz pabeigt 5 gadu laikā. Būvdarbi izmaksās $75.000.000, no minētās summas province sedz $27.500.000.

Laba daļa Trankanada lielceļa jau izbūvēta — tas ir patlaban lietotais 17. ceļš. Bet šī ceļa posms apm. 150 jūdžu garumā vēl nemaz nav izpētīts un nosprausts — no Montreālas upes pie Supēriora ezera Aganavas līča līdz Maratonas pilsētai. Šī posma pētīšanai un priekšdarbu veikšanai, lielceļu un zemes ceļu departamenta komandētas, pagājušā vasarā izbrauca 5 grupas, lai noteiktu visizdevīgāko lielceļa izbūves līniju, nospraužot to dabā. Minētā vieta atrodas apm. 700 jūdzes ziemeļos no Toronto. Par šo braucienu un darba apstākļiem kāds no grupas dalībniekiem stāsta:

— Devāmies ceļā no Toronto 4. jūnijā, astoņu vīru sastāvā. Katram vīram grupā bija savs uzdevums, piem. grupas vadītājs, palīgs, instrumentu vīrs, līnijas mērītājs, techniskais zīmētājs u. c. Grupa devās ceļā vieglajās automašīnās. Darba drēbes, instrumentus un nometnes piederumus nosūtīja ar vilcienu uz gala mērķim tuvāko pilsētu — Sault Ste Marie, kuru mašīnās sasniedzām nākošās dienas pēcpusdienā. Tā kā no minētās pilsētas nav vairs tālāku satiksmes ceļu (lielceļu), tad bagāža un arī viss pētniecības personāls tiek pārvietots pa dzelzceļu uz gala mērķi — Džēmstaunu (Jamestown). Daži darba vadītāji uz ceļa mērķi devās lidmašīnās. Brauciens ar vilcienu, nobraucot 182 jūdzes, ilga 8 stundas. Pa vilciena logu braucējiem atklājās visbrīnišķīgākie ziemeļu dabas skati, reizēm kļuva pat baisi, kad dzelzceļš vijās gar stāvajām klintīm un dziļajām aizām, [illegible]kus krāčainajām upēm un strautiem. Mežonīgu skaistumu un varenumu pauž savdabīgie kalnu ezeri, kas noslēpumaini mirdz mežiem klātajās kalnu ieplakās. Krītošie kalnu strauti ir šī zemes stūra vislielākais krāšņums, vietām tie gāžas lejup pāri augstajām klintīm, radot mikroskopisku ūdens šļakatu plīvuru — varavīkšņu lokus. Kāds no šiem strautiem tādēļ arī nosaukts par „Līgavas plīvuru." Tā pēc skaistā ceļojuma pētnieku grupa ir sasniegusi gala punktu Džēmstaunu. Tanī ir apmēram 1000 iedzīvotāju, kuru lielākā daļa strādā kalnraktuvēs un apkārtējos mežos.

Nākošajā dienā grupa pošas pēdējam ceļa posmam, kas ir 8 jūdzes no Džēmstaunas. Lai uz turieni nokļūtu, visi ar mantām novietojamies laivās un tā ar seno indiāņu satiksmes līdzekļiem sasniedzām darba vietu.

Katras darba grupas uzdevums bija izpētīt 8 jūdzes garu posmu. Pirms darbu uzsākšanas vispirms bija jāierīko nometne. Mēs savu nometni ierīkojām uz upes krasta, tā sastāvēja no virtuves, t. i. 13x18 pēdu plašas brezenta telts ar malkas krāsni apkurināšanai un ēdiena sagatavošanai, apgaismošanai bija gāzes spuldzes. Blakus virtuvei tika izbūvēta „ēdamzāle" — brezenta telts bez sienām ar galdu un soliem vidū, „mēbeles" tika pagatavotas no apaļiem kokiem. 100 pēdu tālāk no saimniecības teltīm tika uzceltas divas dzīvojamās teltis, viena techniskajam personālam, otra līnija cirtējiem. Guļamvietas ierīkojām gar telts sienām, 2 pēdas no zemes, gatavotas no apaļiem lapu kokiem. Lai gulēšana būtu kaut cik ērta, tad koki tika noklāti ar biezu kārtu egļu skuju, gulējām guļammaisos. Arī šais teltīs bija dzelzs krāsniņas apkurināšanai, jo naktis bija samērā vēsas. Visai mūsu grupai, kas bija 10 vīru liela, ēdienu gatavoja franču izcelsmes saimniece ar savu meitu, kas bija arī mūsu friziere. Uzturs bija visaugstākās kvalitātes, lielā dažādībā un neaprobežotā daudzumā. Un tomēr pēc 3 mēnešu darba visi bija krietni vien zaudējuši no sava svara. Tas izskaidrojams ar to, ka piepūle bija ļoti liela, jo jauno ceļu nospraudām kalnainā apvidū, ko klāja mežs — īsti džungļi, kur nezināmos laikos sakritušas egles un bērzi. Darbu apgrūtināja arī mežu ezeri, kalnu strauti un stāvās klintis. Ar izbrīnu, bet dažreiz ar nopūtu, vērojām čaklo bebru darbu: no nograuztiem kokiem strautos uzceltos ūdens aizsprostus, kas applūdinājuši plašu apkārtni, pārvēršot muklājā. Darbs kā tāds jau nebija fiziski smags, tikai pārvietošanās bija apgrūtināta iepriekš minēto dažādo šķēršļu dēļ. Vēl jāmin arī odu briesmas, kā arī mazās melnās mušiņas, kas tur savairojušās neiedomājamos daudzumos. Pret dažādiem insektiem cīnījāmies ar visādiem medikamentiem, kas drusku palīdzēja.

Ziemeļu pētnieku grupa Toronto stacijā.

Darba apstākļus stipri atvieglināja tas, ka mūsu rīcībā bija nodoti no lidmašīnām izdarīti apvidus uzņēmumi, pagatavoti zināmā mērogā. Ar speciāliem pavairojamiem stikliem varēja pilnīgi noteikt, kur ir lielāki kalni un kur ielejas. Vadoties ar augšminētiem foto attēliem, grupu „bosi" izvēlējās nākamās šosejas virzienu dabā, kur tad mēs izcirtām stigas un nospraudām līniju jaunajam Trans Canada lieceļam.

Ļoti bieži ejot no nometnes uz darba vietu, pa ceļam izdevās redzēt Kanadas mežu valdnieku — platradzi mūsi (alni) un brūnos lāčus, kas mūs gan neaiztika. Tomēr šais trīs mēnešos vienu reizi piedzīvojām brūno lāču apciemojumu. Par laimi, visi grupas vīri bijām mājās, tāpēc lācim nekādus lielākus postījumus neizdevās nometnei, pavārei un uztura noliktavai nodarīt, jo mūsu nometnes rīcībā bija šautene. Tā šis apciemojums beidzās ar to, ka lācis tika ievainots un pazuda meža biezoknī. Blakus nometnē, 8 jūdzes no mums, lācim bija izdevies iekļūt produktu noliktavā un to pamatīgi izrevidēt, ne tik daudz apēdot, bet gan produktus izvazājot un sabojājot. Vakaros bija dzirdama arī vilku kaukšana, bet tie mūsu nometnes neapciemoja. Kādu rītu pamodos un brīnījos, kas šūpo un grūsta mūsu telti? Palūkojies cauri durvīm, redzēju, ka pie telts pienācis alnis un mierīgi savā nodabā berzē ragus pret telts nostiprināšanas kokiem.

Mūsu grupa savu uzdevumu izpētīt 8 jūdzes jauno lielceļu veica trijos mēnešos, un 4. septembrī atgriezāmies atpakaļ Toronto.

No šīs dienas jau pagājis labs laika sprīdis, bet atmiņās vēl bieži jākavējas pie ziemeļu dabas jaukumiem. Lēnām jāsāk arī domāt par pētīšanas darbiem Kanadas ziemeļos nākošajā vasarā.

J. V./ J. G.

Pētnieku grupas virtuve, saimniece un viņas meita (pa labi).

AUGSTĀKĀ CENA KANADĀ

AUTOMAŠĪNĀM, KO VĒLATIES APMAINĪT

SPECIĀLPIEDĀVĀJUMS

Iemainot pie MODERN MOTORS jauno modeļu AUTOMOBIĻUS

Gads	1949	1950	1951	1952	1953	1954
Dodge	$725	$830	$955	$1075	$1325	$1555
Plymouth	$715	$820	$940	$1060	$1315	$1540
Chevrolet	$685	$765	$915	$1035	$1260	$1520
Pontiac	$690	$765	$920	$1030	$1265	$1515
Ford	$650	$760	$915	$1020	$1275	$1515

Gads	1949	1950	1951	1952	1953	1954
Meteor	$655	$765	$925	$1025	$1270	$1525
Studebaker	$635	$725	$845	$ 925	$1145	$1425
Nash	$500	$610	$790	$ 875	$1070	$1415
Hudson	$510	$605	$770	$ 870	$1040	$1405
Henry J.	$470	$525	$640	$ 760	$ 890	$1110

Augšminētās cenas maksājam par kaut cik mechaniski labā stāvoklī esošiem auto arī tad, ja būtu vajadzīgs remonts,

VAI $250.— IEMAKSA BEZ MAINĪŠANAS

Lielākā izvēlē Kanadā

CHRYSLERS un PLYMOUTHS,

kā arī FARGO smagie auto

PIEGĀDE 10 MIN. LAIKĀ. VIENMĒR ATVĒRTS.

ŅEMIET ŠO SLUDINĀJUMU līdz BEZMAKSAS DĀVANAS saņemšanai jūsu bērniem!

MODERN MOTORS

BENZĪNS TIKAI 36.9 c. galonā

Chrysler, Plymouth, Imperial un Fargo pārstāvniecība

2467 EGLINTON E. AM 7-4681

1/4 JŪDZI AUSTRUMOS NO KENNEDY RD.

Pie apmaiņas maksājam līdz $500.— par katru auto 10 g. vai vecāku

VECĀKĀ UN PLAŠĀKĀ KANADĀ

DV GRĀMATNĪCA

123 Huron St., Toronto 2-B, tel. EM 8-0792

JUMS PIEDĀVĀ SEK. JAUNĀKĀS GRĀMATAS

Prof. A. SPEKKE
Senie dzintara ceļi un Austrumbaltijas ģeografiskā atrašanās $3.60

KNUTS LESIŅŠ
Aklā iela Noveles $2.60

J. TORVALDS
Tādas bija beigas Romāns $3.50

RITA LIEPA
SVEŠA VASARA Romāns, cena $3.50

Z. LAZDA
Saules koks Dzejas 3.80

I. KARULE
Raibā vasara Romāns jaunatnei $2.80

A. ŠMITA — V. ČIKAS
Sporta Latvija $3.80

AD. ŠILDES
Pa deportēto pēdām Latvieši vergu darbā $3.80

A. G. KRONINA
TIRANNS Romāns, cena $5.20

J. KLĪDZĒJA
DŽENITORS Romāns, cena $4.00

A. G. KRONINA
DEBESS VALSTĪBAS ATSLĒGA Romāns, cena $3.80

ANŠLAVA EGLĪŠA
ES NEBIJU VARONIS Romāns, cena $4.50

EDV. VIRZA
Kārlis Ulmanis $2.80

ĢIRTA SALNĀ
UGUNS AVOTI Romāns $6.40

Prof. Dr. K. STRAUBERGA
Latviešu tautas mīklas, sakāmvārdi un parunas $7.00

AIDAS NIEDRAS
PIEKTAIS BAUSLIS Romāns $2.80

M. ZEBERIŅA
Pūra pūķis un trīs sievas Romāns $3.40

ČARLZA MORGANA
NOTIKUMS UPES LĪNIJĀ Cena $3.25

J. SARMA
NEGANTNIEKS Romāns $3.80

Z. MAURIŅA
ZIEMEĻU TEMAS $3.25

ADOLFA ERSA
KRUSTS CEĻMALĀ Romāns 2 daļās, cena $4.00

Prof. Dr. P. JUREVIČA
Variācijas par moderno cilvēku Esejas $4.50

A. JOHANSONA
LEOPARDA ĀDA Esejas $2.80

AUNI NUOLIVARA
GANE, KALPONE UN SAIMNIECE Godalgots somu romānu sacensībā ar pirmo godalgu Romāns, cena $3.00

FRANSUA BENGSTONA
SARKANĀ ODZE Stāsts par pagānu laikiem, cena $4

AIDAS NIEDRAS
PILSĒTA PIE DAUGAVAS Romāns, cena $3.60

K. ZARIŅA
Dzīvība un trīs nāves Romāns $3.60

ANT. RUPAIŅA
Māra mostas, III d. Romāns $5.00

J. VESEĻA
TEIKSMA PAR MANU MŪŽU Cena $3.80

J. TORVALDA
TRIECIENS UZ BERLĪNI Romāns, cena $3.50

F. E. SILLAMPĒ
CILVĒKI VASARAS NAKTĪ Romāns, cena $2.50

V. MOLBERGA
JAUNAJĀ ZEMĒ Romāns, cena $3.80

Plkv. V. JANUMA
MANA PULKA KAUJU GAITAS Cena $4.00

Majora J. ĶĪLĪŠA
ES KARĀ AIZIEDAMS Atmiņas $4.00

kā arī: ŽURNĀLUS, SKAŅU PLATES, GRĀMATU ZĪMES u.t.t.

Uz rakstveida pieprasījumu izsūtām pa pastu uz pēcmaksu (COD).

Pasūtinājumus lūdz nodot laikus.

UN PLAŠĀKĀ KANADĀ
RĀMATNĪCA
., Toronto 2-B, tel. EM 8-0792
MS PIEDĀVĀ SEK.
NĀKĀS GRĀMATAS

zintara ceļi un Austrumbaltijas
grafiskā atrašanās $3.60

a
Noveles $2.60

ija beigas
Romāns $3.50

VASARA
Romāns, cena $3.50

koks
Dzejas 3.80

asara
Romāns jaunatnei $2.80

as
Latvija $3.80

rtēto pēdām
Latvieši vergu darbā $3.80

NS
Romāns, cena $5.20

TORS
Romāns, cena $4.00

S VALSTĪBAS ATSLĒGA
Romāns, cena $3.80

BIJU VARONIS
Romāns, cena $4.50

Ulmanis $2.80

S AVOTI
Romāns $6.40

BERGA
u tautas mīklas, sakāmvārdi un
runas $7.00

AIS BAUSLIS
Romāns $2.80

ūķis un trīs sievas
Romāns $3.40

KUMS UPES LĪNIJĀ
Cena $3.25

NTNIEKS
Romāns $3.80

EĻU TEMAS
..... $3.25

TS CEĻMALĀ
Romāns 2 daļās, cena $4.00

VIČA
cijas par moderno cilvēku
Esejas $4.50

ARDA ĀDA
Esejas $2.80

A
E, KALPONE UN SAIMNIECE
ts somu romānu sacensībā ar pirmo godalgu
Romāns, cena $3.00

TONA
ANĀ ODZE
Stāsts par pagānu laikiem, cena $4

ETA PIE DAUGAVAS
Romāns, cena $3.60

ba un trīs nāves
Romāns $3.60

mostas, III d.
Romāns $5.00

SMA PAR MANU MŪŽU
Cena $3.80

CIENS UZ BERLĪNI
Romāns, cena $3.50

ĒKI VASARAS NAKTĪ
Romāns, cena $2.50

NAJĀ ZEMĒ
Romāns, cena $3.80

A
A PULKA KAUJU GAITAS
Cena $4.00

A
ARĀ AIZIEDAMS
Atmiņas $4.00

ŽURNĀLUS, SKAŅU PLATES,
GRĀMATU ZĪMES u.t.t.

eprasījumu izsūtām pa pastu uz pēcmaksu (COD).
sūtinājumus lūdz nodot laikus.

Lai nerastos traucējumi laikraksta piegādē, ATJAUNOJIET

LATVIJAS AMERIKĀ ABONEMENTU 1957. GADAM

* Dāviniet saviem tuviniekiem laikraksta LATVIJA AMERIKĀ abonementu 1957. gadam. Šī ir ļoti vērtīga dāvana, jo laikraksta saturā ir bagātīga lasāmviela, kas gada laikā aptver ap 7500 lapaspušu biezu grāmatu. Pie tam uz aizjūras zemēm, it sevišķi uz Vāciju un Austriju, to varat pasūtināt par pazeminātu abonēšanas maksu — $0,75 mēnesī, samaksājot Kanadā.

* Kam līdz šim vēl nebūtu bijis iespējams ieskatīties laikraksta LATVIJAS AMERIKĀ slejās, pieprasiet paraugeksemplārus!

* Tuvākai informācijai rakstiet LATVIJAS AMERIKĀ apgādam, 123 Huron Street, Toronto, Ontario, Canada, vai zvaniet pa telefonu EM 8-0792.

✝

Latvijas aviācijas pulka kaŗa lidotājs - novērotājs
VIRSLEITNANTS

PAULIS SOTNIEKS

dzim. 1905. g. 2. augustā Valkā, miris 1956. g. 6. decembrī Anglijā, pārpelnots 11. decembrī Anglijā.

Izira sapņi, ciešanas zuda,
Pārtrūka dzīvības dzirkstošais stars,
Agri Dievs tevi aizsaulē sauca,
Mērķu kaut iecerēts bija tik daudz.

Mīļā piemiņā paturēs dziļi sērojošā
SIEVA un DRAUGS
ANGLIJĀ, 49 Fields Rd., ALSAGER, Staffs.

"...CANADIAN TRIUMPH..."
Washington Star

NATIONAL BALLET OF CANADA

Celia David Lois
FRANCA • ADAMS • SMITH
COMPANY OF 70 WITH FULL ORCHESTRA

no 7. līdz 26. janvārim

Biļetes jau dabūjamas: $3,00; $2,50; $2,00; $1,50

ROYAL ALEXANDRA THEATRE
KING IELĀ PIE UNIVERSITY AVE., TORONTO.

NUPAT SAŅEMTAS SEKOJOŠAS GRĀMATAS:

Andreja Eglīša
OTRANTO, dzejas $3.20
Kārļa Ieviņa
GUNTIS UN DAILA $3.00
Jāņa Sirmaņa
TINCIS $5.30
Rutku Tēva
DUMPIGĀ RĪGA $2.80
Jāņa Jaunsudrabiņa
TĀ MUMS IET $4.20
Zentas Mauriņas
ZIEMEĻU TEMAS $3.25

DV GRĀMATNĪCA,
123 Huron ielā, Toronto

Pudiņu un cepumu pulveŗi tikai no

JAUNA, VĒRTĪGA GRĀMATA
Tautas atmodas laikmeta
100 gadu atcerei

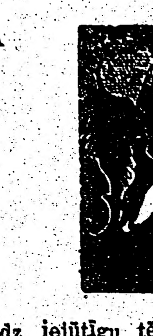

JĀNIS SARMA
NEGANTNIEKS

Stilistiski meistarīgā stāstījumā autors sniedz iejūtīgu tēlojumu par Auseklа dzīvi, viņa saskari ar laika biedriem, latviešu tautas laikmetīgajiem centieniem un cīņu pret vācu un krievu pārtautošanas mēģinājumiem.

Šai grāmatai jābūt katrā latviešu mājā, katrā skolā un bibliotekā.
Glītā sējumā ar V. Upenieka apvāka zīmējumu, 462 lpp. $3.80

INGRIDA VIKSNA
ES SAKU PALDIES $2.75
Patīkamam laika kavēklim

ARTURS VOITKUS
APROCE $1.90

Pieprasīt apgādam MEDUSLĀCIS, 28 Austin Ter., Toronto/Ont., DV grāmatnīcā, 123 Huron St. un visos lielākos grāmatu galdos.

LITTLE BEAUTY SALON
(Īpašn. Erika Miltiņš) 428 ST. CLARENS AVE, tel. LE 1-5937
(pie Bloor, tramv. piet. Lansdowne), Toronto
PIRMDIENAS SLĒGTS

PROFESIONĀLS MĒBEĻU GALDNIEKS
ar ilggadīgu praksi
pieņem mēbeļu pasūtinājumus:
gatavo istabu iekārtas vai arī atsevišķas mēbeles, kā arī modernas virtuves iekārtas.
Meistara diplomu ieguvis 1940. g.
JŪLIJS SNUCIŅŠ
65 Langley Ave., tel. GE 9057, Toronto

MEDIKAMENTUS UZ BALTIJAS VALSTĪM AR GAISA PASTU NOSŪTA
HALLS DRUGSTORE T. KRAUMANIS
14 DIXON RD., Toronto 15, Ont., Canada, tel. aptiekā CH 4-5678, mājās CH 4-0107

DV HAMILTONAS NOD. SPORTA KOPA
„S P A R T A"
rīko savu tradicionālo
JAUNGADA BALLI
sestdien, 1957. g. 5. janvārī, pl. 7,00
Reinbow Room telpās, Hamiltonā,
Sanford un King ielu stūrī
Atspirdzinājumi. FRANKS FERRY un viņa orķestris.
Ieeja $1.50 no personas
Apmeklēt lūdz sportistu saime

Dr. Alexander Szatmari
nervu un noguruma slimībās
288 St. Clair Ave., W. Toronto
Runas stundas no 2-7 pp. vai uz iepriekšēju norunu pa telefonu
WA 1-0556 vai MA 5243

Frank Vass B.A
ADVOKATS — NOTĀRS
455 Spadina Ave, Apt. 408
(College un Spadina ielu stūrī)
Tel. birojā — WA 2-6111
WA 2-6112, Toronto

IZĪRĒJAMAS 2 nemēbelētas istabas un maza virtuvīte High Park rajonā. Zvanīt katrā laikā — RO 2-5662, Toronto. (1501)

BROADVIEW - DANFORTH rajonā, 18 Cambridge Ave., izīrējama liela nemēbelēta istaba ar atsevišķu virtuvi. Uz vēlēšanos garāža. Tel. RI 3887, Toronto. (1502)

Dr. T. L. GRANOVSKY
ZOBĀRSTS-CHIRURGS
runā krieviski un vāciski
514 Dundas St., West
(Spadina stūrī)
Zvanīt EM 8-9038, Toronto

Kapsi's Hair Styling
113 MAC PHERSON AVE.
Pirmklasīgs darbs pie ilgviļņiem, matu griešanas. Iepr. pieteikties pa tel. WA 2-4585
— runā vāciski, krieviski un zviedriski

S. VASARĀJS
Transporta uzņēmums
Tel. LE 4-1403
Toronto

Mūsu pārstāvis Čikāgā
K. F. ĶEZBERS,
2637 W. Potomac Avenue,
Chicago 22, Ill.,
tel. Brunswick 8-8681,
pieņem abonēšanas maksas, jaunu abonentu pieteikumus un sludinājumus.

OPTIĶIS LUNSKY
470 COLLEGE ST., TORONTO
WA 1-3924

SAJŪSMA

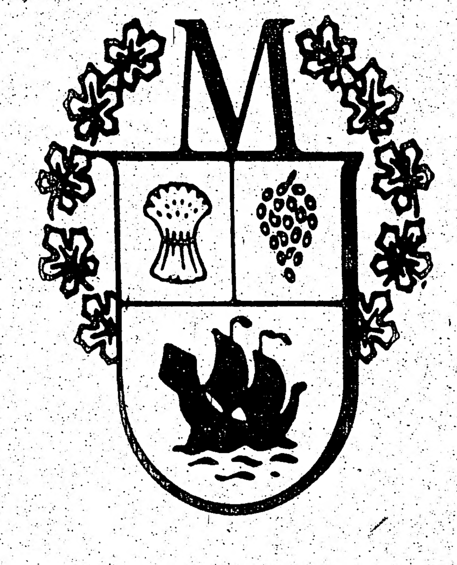

McGuinness
ir
KVALITĀTES ZĪMOGS
vairāk kā 50 gadu

McGuinness
AND COMPANY LIMITED
MIMICO ONTARIO
DZĒRIENU RAŽOTĀJI
(Izrunā MECGINIS)

LATVIAN MUSIC

VISSPOŽĀKĀM ATSAUKSMĒM APVITĀS SKAŅU PLATES

Jau dabūjamas:

II ieskaņojums — koris ar solistiem un simfonisko orķestri

Dievs, svētī Latviju K. Baumanis, ar simf. orķ.	— A2 —	Dziedāt māku, dancot māku. E. Melngailis, ar E. Jaunvīksnas solo.
EZERZEME J. Graubiņš.	— B2 —	Man sajāja trīs tautieši. V. Ozoliņš, H. Holmas un E. Zīvertes solo.
Ūdensrožu vainags A. Kalniņš.	— C2 —	Cīruļa vedības. E. Melngailis, ar E. Zīvertes solo.
Beverīnas dziedonis J. Vītols, ar simf. orķ.	— D2 —	Pavasaŗa dziesma. J. Poruks.

Katra plate maksā $2,50; LP 2 (ilgspēlējošā) — $10,00.

III ieskaņojums—simfoniskais orķ. ar 66 instr.

Meditācija I A. Ābele.	— A3 —	Meditācija II.
Arija J. Mediņš.	— B3 —	Skaisti dzied lakstīgala. Avu, āvu baltas kājas.
Melancholiskais valsis E. Dārziņš.	— C3 —	Pūt, vējiņi. Tautiešam roku devu.
Suitu dancis J. Kalniņš.	— D3 —	Ej, saulīte, drīz pie Dieva. J. Vītols.

Katra plate maksā $2.50; LP 3 (ilgspēlējošā) — $10.00

IV ieskaņojums — koris ar simfonisko orķestri

Dievišķais mirdzums J. Vītols.	— A4 —	Es skaistu rozīt' zinu E. Melngailis.
Svēta nakts L. Van Beethoven	— B4 —	Klusa nakts. X. Gruber—E. Melngailis, ar simf. orķ.
Nāves ējas J. Graubiņš.	— C4 —	Sena aukles dziesma. A. Kalniņš.
Nakts dziesma A. Kalniņš.	— D4 —	Ave verum corpus. W. A. Mozart ar simf. orķ.

Katra maksā $2.50; LP4 (ilgspēlējošā) — $10.00.

DV GRĀMATNĪCA

123 Huron St., Toronto 2-B, Ont., Canada

Sakarā ar svētku tuvošanos, lūdzam pasūtinājumus nodot laikus, lai tie jūs sasniegtu līdz svētkiem. Plates izsūtām arī uz pēcmaksu (COD).

Pasūtinot plates, neaizmirstiet pievienot naudu pasta izdevumu segšanai.

BAZNĪCAS ZIŅAS

ŅUJORKA

Betlemes baznīcā, Third Ave un Pacific St. Brooklyn.

ČIKĀGA

Māc. G. Straumanis, 1144 N. Kedzie Ave, Chicago 51, Ill.

Dievkalpojumi Čikāgas ev.-lut. latviešu sv. Jāņa draudzes baznīcā — 1540 N. Spaulding Ave — notiek katru svētdienu plkst. 3 pp.

Māc. A. Sudārs, 1030 — 30 Ave, Bellwood, Ill.

Čikāgas latviešu ev.-lut. Miera draudzes dievkalpojumi katra mēneša 1. un 3. svētdienā, plkst. 1 dienā lietuviešu baznīcā, 2225 W. Cermak Rd.

Māc. Pāvils Ķirsons, Melvūdā, Ill., tel. FI 3-2420.

Sv. Pāvila ev.-lut. draudzes dievkalpojumi mēneša 2. un 4. svētdienā, plkst. 10.30 dienā Čikāgas luterāņu semināra baznīcā, 1644 So. 11th Ave.

Čikāgas latviešu baptistu draudzes dievkalpojumi katru svētdienu plkst. 11 dienā, 5000 W. Ohio St., māc. A. Stefenbergs. Jaunatnes sanāksmes katru svētdienu pl. 9.30 no rīta. Lūgšanu dievkalpojumi katru sestdienas vakaru pl. 7.30.

Māc. J. Turks, Kalamazū, 903 Hazard Ave, tel. 4-4619.

Kalamazū sv. Jāņa ev.-lut. draudzei mēneša 2. un 4. svētdienā Trīsvienības luterāņu baznīcā plkst. 2 dienā; bērniem plkst. 1.15.

Lansing Koledžas lut. baznīcā mēneša 1. svētdienā plkst. 2 dienā; bērniem plkst. 1.15.

Elkhartā, Ind., reizi mēnesī svētdienas vakarā, YMCAs telpās, 120 W Lexington Ave.

Māc. J. Lazda, 60 Dennis Ave., S.E. Grand Rapidi.

Māc. A. Piebalgs, Kalamazū, 823 S. Rose St., tel. 4-8255.

Kalamazū Clānas luterāņu baznīcā, 523 Pine St., mēneša 1. un 3. svētdienā, plkst. 10 no rīta.

Dievkalpojumi latviešu ev.-lut. Vienības draudzes baznīcā katru svētdienu plkst. 1 pp.

Svētdienas skolā nodarbības no plkst. 9.30-12.30.

Bērnu un jaunatnes dievkalpojumi katra mēneša pirmajā svētdienā.

Milvoku latviešu ev.-lut. draudzes dievkalpojumi katru svētdienu plkst. 2 pp. Faith ev.-lut. baznīcā — 1004 S. Layton Blvd., māc. J. Meisters. Svētdienas skola tai pašā laikā baznīcas telpās.

Mineapoles St. Paula latviešu ev. lut. draudzes dievkalpojumi savā dievnamā, 3152 S. 17th Ave, katru svētdienu plkst. 11 pr. p., māc. P. Langins.

San Džosefā, Saron lut. baznīcā mēnesa 3. svētdienā plkst. 2 dienā, bērniem plkst. 1.15.

Saginavas St. Paula Episkopālā baznīcā mēneša 2 un 4. svētdienā plkst. 15.

DIEVKALPOJUMI KANADA

Prāv. A. Mitulis — 331 Argyle St. Port Arthur, Ont., tel. 4-0302

Māc. A. Cops, 70 Scarboro Rd., Toronto, Ont., tel. OX 9-3331, Toronto sv. Andreja bazn., Carlton un Jarvis ielu stūrī Tel WA 4-1563.

Svētdien, 6. janvārī plkst. 4 p.p. dievkalpojums.

Svētdien, 13. janvārī plkst. 11 r. dievkalpojums.

Svētdien, 20. janvārī, plkst. 4 p.p. dievkalpojums.

Svētdien, 27. janvārī, plkst. 11 r. dievkalpojums.

Māc. A. Lūsis, 50 Dewson St., Toronto, Ont., tel. LE 6-2510.

Māc. A. Briedis, 191 Ferris Rd., Toronto, tel. PL 7-2739.

Toronto Austrumu ev.-lut. latviešu draudzes dievkalpojumi notiek sv. Barnabas baznīcā, 361 Danforth Ave.

Māc. T. Aviks, 11 Wanda Rd., Toronto.

Māc. E. Pavasars, 209 East 38th St., Hamilton, Ont.

Māc. Arturs Voitkus, 28 Austin Terrace, Toronto, tel. WA 5-1566;

Niagārā, Zvaigznes dienā, 6. janvārī, plkst. 2,00 p.p. St. John's baznīcā, dievkalpojums.

Māc. Edg. Lange, 364 Pleasant Park Road, Ottawa, Ont., tel. — CE 2-2385.

Māc. Ed. Ķerģis, 153 Bancroft Dr. Sudbury Ont., tel OS 3-3284.

Māc. Elmārs Caune (10127 - 124 Edmontonā

Māc. Fr. Ruperts, 729 Jessie Ave, Winnipeg 9, Manitoba, tel. 42-5512. Vinipegas latviešu ev.-lut. sv. Krusta draudzē, sv. Pētera baznīcā, Ellice un Sherbrook ielu stūrī.

MONTREALAS

latviešu Trīsvienības ev.-lut. draudzes dievkalpojumi notiek regulāri katru svētdienu Redeemer baznīcā, 285 Clark Ave Westmontā. Sākums plkst. 1.30 pp., mācītājs A. Gaudiņš.

Māc. V. Šēfers, 4571 Coolbrook Ave., Montreal, P. Q.

Montreālā, 1957. g. 6. janvārī, pl. 1,30 bērnu dievkalpojums Debesbraukšanas baznīcā.

Montreālā, 13. janvārī, pl. 1,30 māc. Viestura Šēfera ievešana draudzē, piedaloties māc. H. H. Erdmanim, māc. A. Lūsim, māc. E. M. Velebie un māc. O. Gnadentucham. Dievkalpojums notiks Debesbraukšanas baznīcā. Pēc tam kopīgs azaids.

Montreālā, 20. janvārī, pl. 1,30 p.p. bērnu dievkalpojums.

Montreālā, 27. janvārī, pl. 1,30 p.p. dievkalpojums pieaugušiem Debesbraukšanas baznīcā.

Pēc dievkalpojuma draudzes pilnsapulce baznīcas zālē.

TORONTO LATVIEŠU MISIONES

dievkalpojumi notiek sestdienās, pl. 8 vakaros. Svētdienas skola svētdienās 12 dienā, lūgšanas sapulces svētdienās 1 dienā. People Ch. 100 Bloor St. E., misiones namā, Park Road 14. tel. AM 1-4218.

TORONTO LATVIEŠU BAPTISTU

draudzes kārtējie dievkalpojumi notiek katru svētdienu plkst. 4 pp. Walmer Rd. angļu baptistu baznīcas telpās.

Laikrakstam LATVIJA AMERIKĀ
123 Huron St., Toronto, Ont., Canada

Lūdzu izsūtiet man laikrakstu LATVIJA AMERIKĀ

līdz .... uz .... mēnešiem ar šādu adresi:
Mr., Mrs., Miss ....
Adrese: ....
Pievienoju Money Orderi, čeku vai skaidrā naudā $ ....
.... abonementa uzsākšanai — pagarināšanai
(Nevajadzīgo svītrot)

Paraksts ....

Abonēšanas maksa: $1,50 par 1 mēn., $4.50 par 3 mēn., $8.50 par 6 mēn.; $16.00 par gadu.

Visi mūsu laikraksta abonenti un pārstāvji lūgti kārtot savus maksājumus tieši ar apgādu Daugavas Vanags, 123 Huron St., Toronto, Ont., Canada, vai ar galveno pārstāvi ASV — A. Lāci, 101 Brightwater Court, Brooklyn 35, N.Y., U.S.A.

IZNĀKUSI SEN GAIDĪTĀ GRĀMATA

GADSKĀRTA LATVJU DAINĀS

Labā iesējumā, ar 114 mākslinieka A. Kopmaņa illustrācijām un J. Mežaka tekstu

Grāmatas cena $2.25

DABŪJAMA

DV GRĀMATNĪCĀ

123 Huron St., Toronto, Ontario, Canada.

Izsūtam arī pa pastu uz pēcmaksu.

PASĪVĀ PRETESTĪBA PADOMJU IEKĀRTAI

VIENALDZĪGO SAZVĒRESTĪBA PADOMJU SAVIENĪBĀ

Vienaldzīgo vai „stilagu", kā viņus dēvē Padomijā, sazvērestība pārvēršas ļoti nopietnā draudā valdošai komūnistu partijai. Par to un it īpaši pret to aizvien biežāk raksta padomju prese. Un ja raksta, tas nozīmē, ka šie draudi nodarbina un satrauc valdības prātus. Šī sazvērestība ir plašumā, skarot ne tikai bezpartejiskās masas, bet arī kompartiju un komjaunatni ar tās vadoņiem. Vienaldzīgo sazvērestība iespiežas arī padomju presē. Iemesli tam meklējami idejiskā tukšumā, vienaldzība pret valdību, tās mērķiem un nodomiem.

Divas paaudzes, komūnistu partijas vadībā audzinātas materiālisma garā, izlukšotas garīgi. Neatrodot dzīvē ideālus, — tās neatrod arī sev vietu reālizētajā sociālismā. Izlukšotas un garīgi izlaupītas, šīs divas paaudzes, instinktīvi atraujoties no komūnisma un tā valdīšanas sistēmas, šķiet, ievirzās dabiskajā pretestības straumē pret komūnismu, radot vienaldzīgo sazvērestību. Šo faktu nenoliedz, tā iespaidu un sekas atzīst pati komūnistu partija.

Šīgada 30. oktobra komjaunatnes oficioza Komsomoļskaja Pravda ievadā „Pret vienaldzīgajiem", laikraksts atklāti atzīst komūnistisko ideju bezspēcību un pamiršanu: tās nespējot vadīt un aizraut.

Vienaldzībā, pēc šī oficioza traktējuma, ir īstenības pasīva ignorēšana, kas radusies ideju trūkuma rezultātā.

IGNORĒ LIKUMUS

Vienaldzīgie, pēc laikraksta raksturojuma, iet garām visam, ignorē valdību un tās rīkojumus, jauc un aizslogo pasākumus, labu nodomu iedzīvināšanu. Arī likumi viņiem kļuvuši vienaldzīgi.

Tā pati Komsomoļskaja Pravda arī 9. oktobrī raksta par vienaldzīgajiem. Šoreiz ir runa par pusaudžu un bērnu darba ekspluatāciju. Ka šī parādība pieņēmusi jo plašus apmērus, spriežams no tā, ka šīgada maijā valdība izdevusi speciālu likumu par 6 stundu darba dienu pusaudžiem.

Laikraksts stāsta par 3 pusaudžu, kas nav bijuši 17 gadu veci, nodarbināšanu Borovskas dzelzbetona lietuvē. Pēc toreiz spēkā esošā likuma, pusaudžiem pienācās dienā strādāt 7 stundas. Taču lietuves direktors noteicis tiem 8 stundu darba dienu. Kad pusaudži šai jautājumā griezušies pie direktora, tas atbildējis, ka tā vajagot. Pusaudži meklējuši palīdzību laikraksta redakcijā, kas ievadījusi izmeklēšanu, kuras rezultātā fakts apstiprinājies. Padotības kārtībā direktoram dots rīkojums kļūdu izlabot un vainīgās personas saukt pie atbildības. Direktors, raksta laikraksts, nekādu atbildību sev neuzlika, un kārtība palika vecā.

Pusaudži atkal griezušies pie direktora, bet saņēmuši atbildi: „Zinu, ka jums jāstrādā 6 stundas dienā, bet pagaidām strādājiet 8, vēlāk redzēsim."

Un atkal iejaukusies redakcija. Lietuvē ieradusies Galvenās būvju pārvaldes speciāla komisija un uzdevusi direktoram uzzināt pusaudžus un tiem piemērot 6 stundu darba dienu. Direktors pusaudžus arī uzzinājis un štatu samazināšanas dēļ atlaidis.

Un tā visās darba vietās: nežēlīga cilvēku ekspluatācija, beztiesīgums un saimniecisku vērtību izkūpināšana, kā pa dūmeni. Jēgas, protams, nekur nav nekāda. Ļaudis kļūst vienaldzīgi.

Citi padomju laikraksti ziņo, ka uzņēmumu meistari prasa no strādniekiem kukuļus, vai arī tiem jāstrādā privātdarbi, bet naudu piesavinās meistari.

Prokurātūra uz visu skatās caur pirkstiem, — uz šīm nelikumībām nereaģē. Tā padomju dzīvē izveidojas vadošo personu, ar kompartiju spicēs, — apļa solidāritāte, bet tautā vienaldzīgo sazvērestība.

KOMJAUNATNE

Komjaunatnē vienaldzīgo sazvērestības sekas ir tās, ka komsomola organizācija ātri zaudē savu iespaidu un autoritāti. Vadoņi, kas agrāk atradās priekšgalā, nākot saskarē ar padomju īstenību' — kļūst redzīgi, attopas un pieslejas vienaldzīgajiem. Tā veidojas komjaunatnes iršanas un miršanas process. Šīs organizācijas darbība, kā Komsomoļskaja Pravda raksta, pastāv vairs vienīgi vēl biedru naudas iekasēšanā.

Citos šī paša laikraksta numuros ir raksti par to, ka komjaunieši atraujas no līdzdalības organizācijas darbā, arvien vairāk kļūstot pasīvi. Starp citu laikraksts atzīmē arī šādu piemēru:

Fedors Škrebņevs, ar augstāko izglītību, institūtā bijis aktīvists, bet pēc 3 mēnešu nostrādāšanas par sekretāru organizācijā, atrāvies sāņus un paziņojis, ka turpmāk amatā nepaliks. . .

Kas aizstās viņa vietu, — Škrebņevam gala rezultātā vienalga. Viņu pierunā palikt, labāka kandidāta neatrast, bet viņš nepiekāpjas: „Negribu, un tas viss." Vienaldzīgs cilvēks, rezumē laikraksts.

Tauta atvelkas malā un vēro, atstājot valdībai vairāk un vairāk klupt komūnisma strupceļā. ....

IDEĀLISTI

Jaunekļi un jaunavas sapņo pēc augstākās izglītības un speciālitātes izvēles patstāvīgi, pēc partijas gribas, kā beztiesīgi vergi tiek sadzīti kolchozos un sovchozos, būvdarbos un fabrikās. Daļa no viņiem, vēl uz skolas sola būdami, ticēja Marksa - Engelsa idejām, bet, nostādīti īstenības priekšā, tie sāk saprast, ka ideja ne tālu neatbilst īstenībai.

Reālā dzīvē jaunatnes ilgu un aizrautības izpausme nerod atbalsi. Plašākās tautas masas uz to reaģē vienaldzīgi. Padomju īstenība jaunajās un ticīgajās sirdīs ieviež citu priekšstatu:

Sociālisms ir valsts kapitālisms, kuru valdošā šķira ar saviem ciemu „cariņiem un kņaziņiem" kolchozos, sovchozos, būvēs, fabrikās un iestādēs — nežēlīgi izmanto tautu. Sāpīga ir šī vilšanās. Vēl vairāk: taisnības un ideālu alkās, tā no klusās pasīvitātes fazes pāriet aktīvā pretestībā. Tādēļ aizvien vairāk padomju zemē rodas slepenu organizāciju un grupu, kas sāk jau parādīties uz āru. Daļa idejiski aplaupītās jaunatnes arī viegli slīd pa sadzīves deģenerācijas ceļu.

Komsomoļskaja Pravda par šiem gadījumiem spiesta izteikties tamdēļ, ka tie jau visā zemē zināmi un aktīvās pretestības apmēri pieaug.

Min. laikrakstā, piem., lasāms: „Lasi grāmatu vai skaties filmu par revolūciju, par pilsoņu karu, vai pirmo piecgadi, kādi toreiz bija ļaudis! Uguns! Bet paskatoties uz mums tagad — ne šis, ne tas vairs . . . tauta it kā apsīkusi . . ."

Fas.

ARSENĀLS . . .

(Pārnesums no 5. lpp.)

Otro pasaules karu, autors konstatē, ka, „kaut gan ir notikuši dažādi mēģinājumi maskēt šos faktus, liela daļa ukraiņu, baltkrievu un Ziemeļkaukaza tautu līdz ar gandrīz visu Baltijas valstu iedzīvotāju masu bija gatavi apsveikt vācu armiju. Kādu laiku arī tiešām notika aktīva sadarbošanās. Tikai vācu iekarošanas un ekspluatācijas metodes esot radījušas vilšanos.

⁂

Lasītājus visvairāk var interesēt Krievijas vēstures pēdējais posms (sākot ar 1917. g. revolūciju) autora attēlojumā. R. Čarks pasvītro, ka lielinieki nevar lepoties ar cara varas gāšanu, kā viņi to parasti dara: pēc viņa domām, cara gāšana bija spontānas tautas sacelšanās rezultāts — pēdējais cēliens gadu simteņiem ilgā tautas pretestības kustībā, tātad revolūcija „no apakšas"; 1917. g. oktobrī saujiņa boļševiku sagrābusi varu bruņota apvērsuma ceļā: tā bijusi revolūcija „no augšas" uzspiesta tautas masai, kurā sociālisti bijuši tikai neliela minoritāte. Autors min skaitļus, kas var labi noderēt propagandas nolūkiem. 1917. g. boļševiku skaits bijis tikai 50.000, tātad niecīgs piliens miljoniem lielās krievu tautas masas jūrā. Satversmes sapulcē 1918. g. — no 707 locekļiem tikai 175 bijuši boļševiki. R. Čarks uzsver, ka vēlāk tik slaveno boļševiku vadoņu vārdi revolūcijas sākumā bijuši plašākai sabiedrībai nepazīstami.

Kā demokratiskās krievu pagaidu valdības 2 galvenās kļūdas R. Čarks atzīmē faktu, ka tā nav steigusies apmierināt zemnieku privātīpašuma tieksmes, un tās pārāk ideālistisko toleranci pret boļševiku graujošo aktīvitāti.

Plašiem, raksturīgiem vilcieniem ir tēlota boļševiku politika pēc varas sagrābšanas, atsedzot viņu rīcības īstos motīvus. Viņš piemin arī Ļeņina negātīvās atsauksmes par Staļinu un viņa vēstuli, tā saukto „Ļeņina testamentu", un konstatē, ka ar Ļeņina nāvi esot izbeidzies pirmais „ideālistiskais" krievu revolūcijas periods. Otrā, t. i. Staļina, periodā, R. Čarks, protams, atzīmē spaidu darbu plašo lietošanu un Krievijas industriālizāciju „ar zemnieku asinīm un asarām", seviški pakavējoties pie brutālās kollektīvizācijas laukos.

⁂

Grāmatas noslēgums ienes skarbu disonanci pēdējā laikā tik populārajā „miermīlīgās koeksistences" simfonijā. Autors domā, ka saspīlējums starp Krieviju un Rietumiem ir neizbēgams ne tikai mūsu paaudzes laikā, bet arī vēl pēc tam. Neesot arī iespējams atbildēt uz jautājumu, vai ir cerības uz liberālāku režīmu Krievijā. Autors it kā pievienojas Čadajeva apgalvojumam, ka Krievija nepieder ne pie Eiropas, ne pie Āzijas; savas attīstības gaitā tā ir vienmēr svārstījusies starp Eiropas un Āzijas sniegtajiem piemēriem, bet beidzot ir nosvērusies uz Āzijas pusi savā absolūtās valsts autoritātes atzīšanā.

Runājot par Krievijas vēstures faktu izmantošanu pretpadomju propagandai, jāatzīmē, ka to dara viens no lielākajiem Baltijas valstu draugiem un Krievijas ienaidniekiem J. F. Stjuarts (Scottish League for European Freedom" prdis). Labi pazīstot savas tautas mentālitāti, viņš savos rakstos cenšas to ietekmēt, aizrādot uz analoģiju starp angļiem tik nesimpatisko caru rīcību un tagadējās Krievijas politiku.

Austra Augenberga, vēstures maģistre.

Koncerts jaunatnes atbalstam

20. janvāra pēcpusdienā, pl. 4.30 Bostonā, 23 Kenilworth St., (Roxbury), latviešu baritons („N. Y. Opera Guild" dziedonis) Arijs Kellijs dziedās latviešu, italiešu un vācu meistaru darbus — dziesmas un operu ārijas. Pavadītājs būs A. Bērzkalns. Ieejas maksa — $1,-. Viss atlikums — Bostonas skautu un sporta kopā organizētās jaunatnes darbam.

ATSAUCIETIES — JŪS MEKLĒ!

Latviešu naacionālās apvienības Kanadā kartotēkā meklē sek. personas:

Amends Pēteris, Jāņa dēls, no Salas pag., Andrejs Jānis, Bedrītis Imants, Aleksandra d., Bekers Alberts, dz. 1924., Berķis Atis, Edvarda d., Bilkens Alans un Gunivaldis, Burko Zenta, dzim. Smilga, Ēdelnieks Jānis, Viļa d., Eglīts Jānis, Kārļa d. (dz. 1911.), Graudiņš Jānis, Jāņa d. (dz. 1923), Grigors Valters, Gruziņš Imants no Lazdonas pag., Hibši Ilgvars un Imants no Sēļu pag., Jambors Uldis no Rīgas, Jansons Arvids (Arulis), Jansons Visvaldis, Pētera d. (dz. 1921), Jaunsils Jānis (dz. 1906. g. 27. sept.), Jaunzems Margita, Jēkabsons Jānis no Madlienas pag., Jēkabsons Rūdolfs (meklē māsa Livija), Kalniņš Arturs, Jāņa d. (dz. 1920.), Kalniņš Fricis (dz. 5. 10. 1911.), Kārkliņš Fricis no Rudbāržu pag. (dz. 1917.), Kārkliņš Tālivaldis, Nikolaja d. (dz. 1927.), Kasparinskis Arnolds, Jāņa dē., Kauliņš Aleksandrs, Aleksandra d. (dz. 1923.), Klanis Jānis no Rozulas pag., Kleinops Imants un Viesturs Klimovičs Ženija, Krastiņš Jānis Rūdolfs, Andreja d., Krasts Lilija, Kukulis Osvalds, dzim. Valgundas pag., Krebs Eduards, Krebs Eugenija, dzim. Melnickaja, Lakstīgala Edgars, Pētera d., Lankovskis Krišjānis, Lapiņš Auseklis, Rūdolfa d., Lebeģevs Leonids (dz. 1924.), Lejiņš Ilga, dzim. Siliņš (dz. 1924.), Mauliņa Mīce ar meitām Ritu un Ligitu, Meklers Eriks, Kārļa d., Monastovičs Aleksandrs, Jāzepa d., Morics Voldemārs, Muižnieks Helmuts, Jāņa d. (dz. 1926.), Platups Egons no Melužiem, Plikens Pēteris, Jāņa d., Purmalis Artūrs, Putans Boļeslavs, Donata d., Raitums Jānis, dz. 1916., Rašmanis Augusts Žanis no Liepājas, Savicka Janīna, dzim. Ivanovs - Kalvans, Ruka Albertina ar meitu Inesi, Strautmanis Ansis no Rīgas, Tomsons Alefina, Tutans Harijs, dzim. Zaubē, Tilts Arija un Daila no Sēļu Jostiem, Vabulis Valda, Veisbergs Visvaldis, dz. 1926., Veisbergs Alfreds, dz. 1924., Viļemsons Kārlis, Matīsa d., Vite no Dzērbenes (meklē māte Ida Vite), Zirnītis Jūlijs Arnolds, Žuniņš Anna Beatrise, Zviedris Alberts, dz. 17. V. 1911., Šņore Milda, dzim. Fogelis.

Minētās personas lūgtas paziņot savas adreses LNAK kartotēkai:

Latvian National Federation in Canada, P. O. Box 285, Terminal „A", Toronto, Ont., Canada.

LNAK kartotēka

MŪSU SĀPES . . .

(Pārnesums no 4. lpp.)

radīt kādu Latvijas zelta fondu, kur krātos līdzekļi šādai vajadzībai. Vai katra latviešu biedrība, katra draudze, katrs sabiedrisks pasākums, katra kopa nevarētu vēl pag. gada noslēgumā atvēlēt šai vajadzībai kādu summu. Mūsu archīvs apzinājis apm. divi simti sabiedrisku pasākumu, un ja katrs šis pasākums atrastu par vajadzīgu atbalstīt šādu ideju, tad nešaubos, ka pirmais tūkstotis atrastos jau šī fonda kasē.

Šodien mums jāizmanto katra izdevība, lai pasaulei atgādinātu prasību pēc brīvības Latvijai. Šīsdienas notikumi saista sabiedrības uzmanību, kādēļ mūsu balsis mazāk saklausa, tāpēc ir ļoti svarīgi atrast šajā notikumu secībā zināmu sakarību un zināmas paralēles, kurās jāparāda arī mūsu tautas ciešanas un vēl lielāka griba nokratīt smago jūgu.

Nesenās studentu demonstrācijas apspiestajās zemēs lai izvirzām priekšplānā, tās lai atgādina, ka jaunatne nāk ar savu laikmetu un savām prasībām. Visas komūnistu cerības uz jauno paaudzi ir sabrukušas, jo tieši jaunatne ir tā, kas visvaronīgāki cīnās Ungārijā, kā arī uztver ungāru cīņas saucienus visā pasaulē. Mums jāseko šo jauno cīnītāju gaitai, tā jāatbalsta, lai cīņas uguns uzliesmo gaišāk.

Mūsu galdi ir bagātīgi klāti, svētkus mēs svinam lielā pacilātībā, bet pasaulē nav miera un mūsu tauta cieš. Atcerēsimies, ka no sava prieka biķera varam arī daļu atlicināt tiem nākošajā gadā, kam tas visvairāk vajadzīgs. Nolieksim galvas ungāru brīvības cīnītāju un viņu sāpju priekšā, bet reizē stiprināsim arī savu gribu kļūt par līdzīgiem cīnītājiem.

Būsim šajā gadā atsaucīgāki laikmetīgiem aicinājumiem un piedalīsimies aktīvāki biedrību, draudžu un ikvienā latviešu pasākumā, jo visi tie kalpo taču vienam mērķim — Latvijas brīvībai.

Uz to visiem labākie novēlējumi un latviskais — Dievs palīdz!

J. Liepiņš

Dr. ROMAN PNIEWSKY

Ilggadīgu praksi slimnīcās Vācijā, Polijā un Šveicē

Speciālists iekšķīgās, sieviešu un veneriskās slimībās

8537 PARK AVE, MONTREL, P.Q., tel. HA 7623, Montreal.

Runā vāciski un krieviski. Pieņem no 8-9 vakarā

TLB sestdienas skolas

eglītes vakars 6. janvārī, pl. 6 v. Sv. Andreja baznīcas telpās.

KANADA UN ITALIJA

Kanadas tirdzniecība ar Rietumeiropu pieaug, un Italija kļūst par vienu no Kanadas labākajiem kontrahentiem.

Tagad Kanada izved un ieved no Italijas vairāk preču nekā jebkad agrāk. Pagājušā gadā Kanada Italijai pārdeva preces 27,6 milj. dol. vērtībā jeb par 4 milj. dol. vairāk nekā 1954. gadā. Pag. gada pirmajos 6 mēnešos Kanadas izvedumi uz šo zemi sasniedz 18,5 milj. dol., kas norāda, ka 1957. gadā var sagaidīt rekorda skaitļus.

Kvieši, protams, arvien ir bijuši un vēl arvien ir galvenā eksporta prece, bet sakarā ar straujo Italijas rūpniecības pieaugumu, atveras tirgi jēlvielām un pusfabrikātiem.

Italija nesen pieņēma jaunu ieguldījumu likumu, lai uzmudinātu ārzemju kapitāla ieguldītājus ieguldīt savus kapitālus Italijā, īpaši ražošanas uzņēmumos, tai pašā laikā publicējot 90 atsevišķu preču sarakstu; tām vairs nav vajadzīga importa atļauja, ja tās ieved no dolaru zemēm.

No otras puses Italija kanadiešus kārdina ar savām kvalitātes precēm. 1955. gadā Kanada nopirka 450 dažādu preču no Italijas, par tām samaksāja 18.502.000 dol. 1956. gada pirmajā pusē imports sasniedzis 10.414.879 dol., un ir norādījumi, ka visā gadā kopsumma sniegsies tuvu līdz rekorda skaitlim — 20 milj. dol.

Dr. Franko Slatepers, Italijas tirdzniecības pilnvarotais Toronto, nesen izteicās: „Kanadas veikalnieki, kas kādreiz vispirms devās uz Apvienoto karaļvalsti un tikai steigā apceļoja Eiropu, ir atzinuši, ka Italija ir vairāk nekā brīvlaika pavadīšanas zeme. No otras puses italiešu rūpniecība un veikalnieki vairāk apzinājās, kādas milzu iespējas viņiem ir Kanadā."

C. S.

JAUNAJĀ GADĀ

Novērtējot Latviešu mednieku un makšķernieku kluba darbību un un biedru aktīvitāti aizvadītajā gadā, jāliecina, ka kluba biedru panākumi progresējuši kā trofeju gūšanā, tā sportā, tā arī biedru draudzīgā sadzīvē.

LMM kluba valde ir pārliecināta, ka tas tāpat turpināsies 1957. gadā, un novēl katram atsevišķam kluba biedrim, kā arī katram makšķerēšanas un medniecības sporta draugam laimīgu un panākumiem bagātu Jauno gadu.

Lai mednieki gūtu skaistākos alņu ragus, makšķerniekiem lai piekertos lielākas līdakas, un lai māla baložu šāvēji sašautu katru balodi.

Latviešu mednieku un makšķernieku kluba valde.

NĀKOŠĀ LMMK BIEDRU SANĀKSME

3. janvārī, pulkst. 20.00 Daugavas Vanagu mītnē, 123 Huron St.

ZAĶU BALLE

notiks 12. janvārī, 125 Broadview Ave. Mednieki šoreiz solās balles dalībniekus pacienāt gan ar brieža cepeti, alņa cisku, garšīgiem zaķiem. Nezināms vēžotājs solās galdā likt arī vēžus, bet makšķernieki rūpēsies par svaigiem asariem.

ŽIBULĒTĀJI ATKLĀJ SEZONU

Svētkos uznākušais nelielais aukstuma vilnis ir pārvilcis pietiekami biezu ledus kārtu. Tuvumā esošajiem ezeriem. Ledus Simko ezerā vēl nav visur drošs, bet Orillijas tuvumā ezeriem ledus biezums ir no 3 līdz 8 collām. Var domāt, ka līdz gada beigām Orillijas tuvumā roku izmēģinājuši vairāk kā 100 latviešu zemledus makšķerētāju. Daudzo žibulētāju vidū uz Couchiching ezera manīja arī māc. A. Čopu, Dr. P. Bārdiņu, sporta darbinieku J. Pālēnu, fotografu J. Jānīti u. c. Lietojot ēsmai „šainerus", rezultāti bija apmierinoši. Bez asariem makšķernieku somā vietu atrada arī garšīgās lielo ezeru siļķes.

BŪS FILMU IZRĀDES

LMM kluba vadība panākusi vienošanos par regulārām makšķerēšanas un medību filmu izrādēm turpmākajās kārtējās biedru sanāksmēs. Reizē ar filmu izrādēm valdības iestāžu instruktori atbildēs uz kluba biedru jautājumiem.

JĀPIETEIC LIELMEDĪJUMI

LMM kluba valde lūdz biedrus līdz š. g. 15 janvārim pieteikt sporta lietu kārtotājam V. Freibergam visus pagājušā gadā nomedītos lielmedījumus. Kā zināms, par katru lielmedījumu paredzēts piešķirt īpašas nozīmes piestiprināšanai pie šautenes laides.

ŽIBULĒTĀJI, ESIET GATAVI!

Namsaimniekiem par lielu prieku, bet zemledus makšķerētājiem — žibulētājiem par lielām bēdām šogad daudzmaz pieklājīgas ziemas ierašanās stipri nosebojusies. Nelabojami žibulētāji ir tomēr pilnīgi pārliecināti, ka tūliņ pēc Jaunā gada no Georgian Bay nākošais aukstuma vilnis pāris dienās pārvilks pietiekami drošu ledus vāku Lake Simcoe un arī citām labām „bļitkošanas" vietām. Žibulēšanu jeb bļitkošanu Latvijā mēdza ieskatīt par vecāku vīru sportu, bet patiesībā tas tā nemaz neesot. Zivis arī ziemā nepārtrauc barošanos, tādēļ nav ne mazākā iemesla kattram 100 procentīgam makšķerniekam ziemā likties uz ziemas dusu, vai arī tikai draugu pulciņā kavēties atmiņās par pagājušā vasarā izvilktajiem lomiem. Makšķernieka vieta ziemā ir uz ledus — pie kam ieroču krājums var būt daudz mazāks kā vasarā: piemērota virga aliņģu ciršanai, pāris labi vizuļi, ūdensdroša aukla un uguns siltuma uzturēšanai. Protams, lai izvairītos no pārpratumiem — der zināt šejienes makšķerēšanas noteikumus.

Paklausot vairāku mekšķernieku vēlējumam, LMM kluba valde noskaidrojusi dažus jautājumus, kas var interesēt katru žibulētāju. Vispirms visiem jau zināms, ka brīv lietot **tikai vienu auklu.** Runājot par vizuļiem, Department of Lands and Forests paskaidro, ka **vizuļa āķim jābūt apsegtam ar dabisku vai mākslīgu ēsmu.**

Žibulēšana ar kailu āķi nav atļauta. Kā zināms, vairums mūsu makšķernieku lieto pašu gatavotos vai pirktos vizuļus, **kur vizulim viens vai vairāki āķi pielodēti. Pret to nav iebildumu, bet āķim jābūt virsū ēsmai,** pie kam par ēsmu departamenta pārstāvis uzskata minovas, tārpus, vizuļojošos podziņas vai pērlītes, mākslīgu mušu u. t. t. Ja āķim neesot virsū ēsmas, **tad zvejas pārraugi šādu makšķerēšanas veidu var atzīt par „snagging"** resp. **aizciršanu** t. i. departaments **atzīst, ka lietojot bezēsmas āķi, zivi var aizcirst kādā citā vietā nekā mutē, kas ir stingri noliegts.**

Attiecībā uz cērtamo āliņģu lielumu, nav ierobežojumu. Parastais āliņģa lielums var būt no 12 līdz 18 collām bet ja kādam patīk lielāks vai mazāks āliņģis, tad katrs var rīkoties pēc savas patikas. **Lai izvairītos no nelaimes gadījumiem, visi izcirstie āliņģi ir jāapzīmē** (zars, koks).

Neatsverams palīgs žibulētājam ir piemērota virga. Laba virga ar augstas kvalitātes metalla uzgali patlaban ir pasūtināma par $8,- pie makšķerēšanas sekcijas vadītāja H. Stefanija (RO 7 5919).

Žibulēšanai lietojamo auklas uztinamo (sniedzam parauga zīmējumu) katrs var viegli pagatavot pats mājas apstākļos. Sporta veikalos nupat ir dabūjami arī īpaši nailona īsi žibulēšanas kāti, kas dod iespēju lietot arī spoli. Šāda kātiņa cena apm. $4,-.

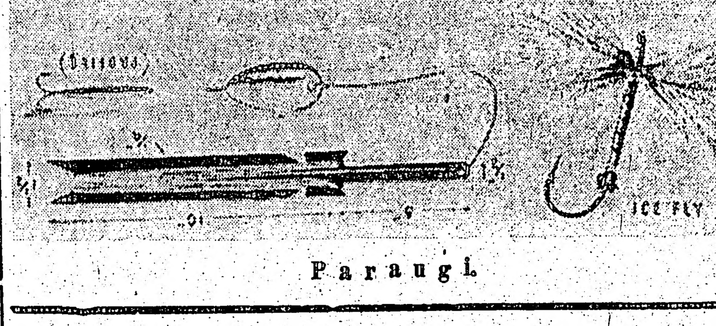

Paraugi.

Zobu ārsts Dr. N. NOVOŠICKIS

(Lietuvietis). Diplomēts Vācijā un Kanadā

345 Bloor St. W. (tuvu Spadina Ave.)

Zvanīt WA 2-2068 pēc norunas pp. un vakaros katru dienu

Runā vācu un slavu valodas

KANAKS ŽANIS JAUDĀ MANEVROS

VECO KANAKU DZĪVI VĀCIJĀ BILDĒS RĀDA BONIS APDZEJOJIS JONIS.

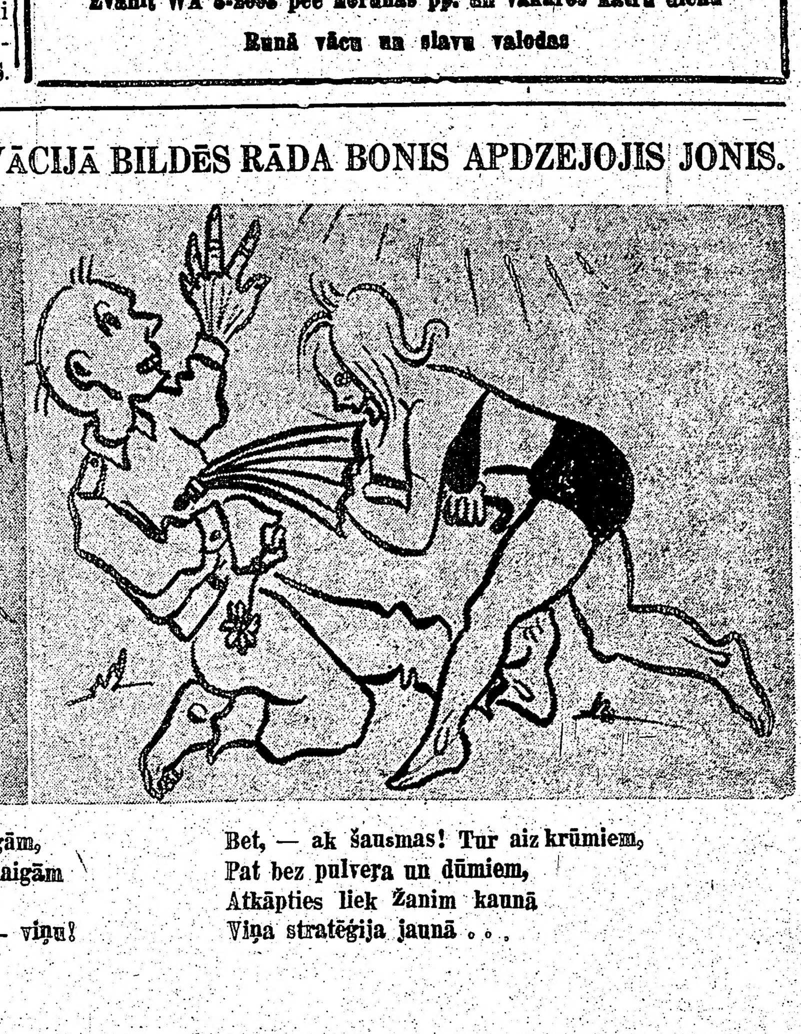

Vecais Kanaks Žanis Jauda
Miera dzīvi neizbauda,
Kamēr citi ceļ sev mājas,
Viņš pie „melniem" rotā stājas.

Zēns „uz unciņu", kā sacīt,
Noiet komandieriem prasīt,
Kādi mērķi, uzdevumi
Manevros tam jāvelk glumi.

— Skaidra stratēģiskā aina, —
Ierocis būs jāpārmaina.
Atombumbas nav te vietā,
Jāatrod kas cits šai lietā. —

Bruņojies ar jūtām maigām,
Žanis liek bez liekām klaigām
Pāri pakalniem ar ziņu,
Ka viņš iekarot grib — viņu!

Bet, — ak šausmas! Tur aiz krūmiem,
Pat bez pulvera un dūmiem,
Atkāpties liek Žanim kaunā
Viņa stratēģija jaunā . . .